JUL 11 1955
JUL 25 1955

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly
by the Daugavas Vanagi. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone — EM 8-0792. Cable Address: Latamerika. Editor in U.S.A. — A. Zvērinš, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA
SATURDAY, JULY 9, 1955

LATVIJA
AMERIKĀ

53./384. n-rs SESTDIEN, 1955. GADA 9. JŪLIJĀ 5. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — apgāds Daugavas Vanagi. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. — EM 8-0792. Telegrammu adrese — Latamerika. ASV redakcija — Arnolds Zvērinš, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.40; tekstā $2.80 par 1 colas telpu 1 slejā

ASV NOSTIPRINA DRAUDZĪBU AR PAD. SAVIENĪBU

Padomju Savienības smaidīšanas kampaņas rezultātā ir iestājies aukstā kara atledošanās laikmets. Sav. Valstis nostiprina draudzību ar Padomju Savienību. Draudzības nostiprināšana notiek dažādos veidos: krievu lauksaimniecības lietpratēji apmeklē Sav. Valstis, lai iemācītos amerikāņu graudkopības paņēmienus, notiek sporta sacensības krievu un amerikāņu starpā, skolotāji apmainās vizītēm, rietumu žurnālisti apmeklē Padomju Savienību. Par tādiem starpgadījumiem kā kādas amerikāņu lidmašīnas nogāšanu Molotovs atvainojas un solās segt pusi no zaudējumiem, kamēr amerikāņi acis nepamirkšķinādami, krievu lidmašīnu uzbrukumu piedēvē vietēja rakstura incidentu šķirnei un par to vairs nerunā. Senators Noulands gan „par to vēl gribētu debatēt, bet viņā vienkārši neviens neklausās. Aukstais karš ir beidzies, pat prezidents Eizenhauers to ir licis saprast — un kaut ko pārspīlētāku vispār ir grūti iedomāties.

Padomju Savienības smaidu saulītē izlaidušies, Rietumu diplomāti tagad var netraucēti apbrūnināties un gaidīt labāku laiku iestāšanos pēc četru lielvalstu valdību galvu konferences beigām. Padomju Savienības draudzība un labā sadarbošanās griba ir nenoliedzama. Krievi ir pat pasākuši vienā otrā vietā slavēt amerikāņus. Padomju Savienības presē nesen parādījās Sav. Valstu prezidenta Eizenhauera runa, necenzēta un bez komentāriem! Stāsta, ka pat komūnistu Ķīna par amerikāņiem sakot tikai to labāko. Jāatzīstas gan, ka to vēl neviens pats nav personiski dzirdējis, bet tā stāsta...

Brīvās pasaules neitrālisti, kā Indijas ministru prezidents Nēru un Burmas ministru prezidents U-Nu, kas par savu pienākumu atzīst sludināt mieru un Maskavas daudzināto sadarbību, lai kurā zemes lodes malā arī kāds būtu; mēģina visiem tiem, kas vien viņos klausās, iepotēt miermīlīgās koeksistences domu. Dienvidslavijas prezidents māršals Tito tai pašā laikā gatavojas viesoties Maskavā. Bez šaubām, ka tās pašas miermīlīgās koeksistences zīmē.

NO ŽENĒVAS KONFERENCES VAR ARĪ „KAUT KO SAGAIDĪT"

Gatavojoties četru lielvalstu valdību galvu konferencei Ženēvā, prezidents Eizenhauers preses pārstāvjiem paskaidroja, ka Sav. Valstu izturēšanās konferences laikā būs „draudzīga."

Vašingtonā. — Sav. Valstu prezidents Eizenhauers savā kārtējā preses konferencē Vašingtonā žurnālistiem izteicās, ka Sav. Valstis konferences laikā aizstāvēs draudzības un sadarbības ideālus, neviens priekšlikums netiks noraidīts tikai aizspriedumu dēļ. Prezidenta Eizenhauera sacīto var uzskatīt kā tiešu atbildi Padomju Savienības komūnistu partijas pirmajam sekretāram Hruščevam, kas Maskavā, Sav. Valstu sūtniecībā 4. jūlija svinībās izteicās: „Ja Rietumu varas pārstāvji runās ar mums godīgi un pēc labākās sirdsapziņas, kā līdzīgs ar līdzīgu, tad no Ženēvas konferences kaut ko var arī sagaidīt."

Atbildot uz jautājumiem par atbrunošanos, kas pēc politisko lietpratēju domām būs aktīvākais temats Rietumu un Austrumu starpā nākamo gadu laikā, prezidents sacīja: „Patiesa miera panākšana, ieskaitot drastisku atbrunošanos, var tikt sasniegta vienīgi ar pilnīgu savstarpēju uzticību. Pašreiz šādas uzticības vēl nav. Bet tas nenozīmē, ka nekas nevar tikt sasniegts līdz tam laikam, kamēr izdodas šādu uzticību panākt."

ASV NEATKARĪBAS DIENA MASKAVĀ

Londonā. — Atzīmējot Savienoto Valstu neatkarības dienu šī gada 4. jūlijā amerikāņu sūtniecībā Maskavā ieradās Kremļa dižvīri vēl līdz šim neredzētā skaitā. Apsveicēju pūli vadīja Padomju Savienības komūnistu partijas pirmais sekretārs Chruščevs, ministru prezidents Bulgāņins un Bulgāņina priekštecis Malenkovs. Sarunās ar amerikāņu sūtniecības pārstāvjiem, Chruščevs lika saprast, ka arī viņš brauks līdzi Bulgāņinam uz Ženēvas konferenci. Kaut gan Padomju Savienību četru lielvalstu valdību galvu konferencē pārstāvēs ministru prezidents Bulgāņins, Chruščevs stāvēs turpat aizmugurē. Līdz ar to arī liekas attaisnotas Rietumu diplomātu šaubas, ka lielo konferences laikā Maskavu nepārstāvēs vis „pats lielais", bet tikai viens no „lielā" ieročiem līdz ar to atņemot konferencei daudz no tās paredzētā zīmīguma.

Pieņemšanas laikā Sav. Valstu sūtniecībā Padomju Savienības delegācijā neapšaubāmi dominēja komūnistu partijas pirmais sekretārs, kamēr ministru prezidents lielāko daļu laika pavadīja klusējot un Malenkovs atkārtojot Chruščeva sacīto. Sarunā ar Sav. Valstu aviācijas atašeja vietnieku majoru Faiti Chruščevs izteica cerību, ka jauna kara gadījumā Sav. Valstis un Pad. Savienība atradīsies vienā pusē!

A. SEŅĪ UZŅEMAS ITALIJAS VALDĪBAS SASTĀDĪŠANU

Kristīgie demokrati, sociāldemokrati un liberāļi veidos Italijas jauno koalicijas valdību. Kaut gan republikāņu partija jauno valdību atbalstīs, tās pārstāvju valdībā nebūs.

Romā. — Pēc deviņu dienu ilgām sarunām ar Italijas politisko partiju pārstāvjiem Antonio Seņī, kreisā spārna kristīgais demokrats, uzņēmās Italijas jaunās valdības sastādīšanu. Jaunā koalicijas valdība Italijas valsts prezidentam Gronči tiks stādīta priekšā jau tuvāko dienu laikā.

Antonio Seņī Italijas politiķu aprindās ir pazīstams kā dedzīgs lauksaimniecības reformu aizstāvis. Viņš stāsies ministru prezidenta amatā Mario Šelbas vietā, kas bija spiests atkāpties šī gada 22. jūnijā kristīgo demokratu partijas iekšējo nesaskaņu dēļ.

Zināmu izbrīnu Italijā radīja jaunā ministru prezidenta paziņojums, ka republikāņu partija, viena no italiešu centra partijām, valdībā nepietilps. Ministru prezidents Seņī paskaidroja, ka republikāņi viņa koalicijai apsolījuši vienbalsīgu atbalstu, kaut gan republikāņu pārstāvjiem amati kabinetā netiks piedāvāti. Līdz šim domāja, ka Randolfo Pačiardi, republikāņu partijas vadītājs, jaunājā valdībā ieņems savu līdzšinējo aizsardzības ministra amatu. Seņī koalicijas valdībā piedalīsies kristīgie demokrati, sociāldemokrati un liberāļi, tāpat kā ministru prezidenta Šelbas valdībā. Ārpolitikā visas minētās partijas atbalsta Rietumu pasaules idejas, tā ka aizsardzības un bruņošanās jautājumos nekādas pārmaiņas nav sagaidāmas.

ARĪ PERONS MEKLĒ „KOEKSISTENCI"

Opozicija prasa brīvību

Kamēr visa pasaule tagad runā par koeksistenci starp Rietumiem un Austrumiem, Argentīnas valsts prezidents Perons mēģina panākt koeksistenci savas un opozicionāru partiju starpā.

Mēģinājumā panākt vēl joprojām pastāvošā saspīlējuma izbeigšanu Argentīnā, prezidents Perons kādā radiorunā paziņoja, ka valdības opozicijas partijas netiek vainotas Argentīnas 16. jūnijā revolūcijā. Prezidents Perons sacīja, ka koeksistence un saskaņa Argentīnas politisko partiju starpā būtu visvienkāršākais veids līdzšinējo cīņu izbeigšanai. Prezidentam Peronam atbildēja radikāļu partija, spēcīgākā opozicijas partija Argentīnā: kamēr nav brīvības, par sadarbību nevar būt runas. Tai pašā laikā radikāļi pieprasīja valdības atļauju radiotīkla izmantošanai tā, lai radikāļu partijas vadītājs spētu atbildēt prezidenta Perona runai visas valsts mērogā.

Brīvības statuja — simbols apspiestām tautām

Brīvības statuja pie ieejas Ņujorkas ostā ir kļuvusi par brīvības simbolu ne tikai ASV nācijai, bet visām tautām, kas ilgojas pēc brīvības. 1. jūlijā šogad pagāja 71 gads, kopš Francija dāvājusi brīvības statuju ASV. Sakarā ar to šī diena ir pasludināta par „Brīvības dienu". Svinīgajā ceremonijā pie Brīvības statujas, ko organizēja Brīvās Eieropas komiteja, piedalījās augsti ASV valdības pārstāvji un apspiesto tautu trimdinieki, kā arī Francijas ģenerālkonsuls. Runās tika uzsvērta nepieciešamība atdot brīvību tautām, kas to zaudējušas. Brīvās Eiropas komitejas pārstāvis Galantjers apzīmēja Padomju Savienību par lielāko Bastiliju pasaulē. (Bastilija bija politisko ieslodzīto vieta Parīzē pirms franču revolūcijas. Tauta šo pili ieņēma un nojauca. Bastilijas ieņemšanas diena — 14. jūlijs ir Francijas nacionālā svētku diena.)

LATVIEŠU STUDENTU CENTRĀLĀS SAVIENĪBAS JAUNĀ VALDE

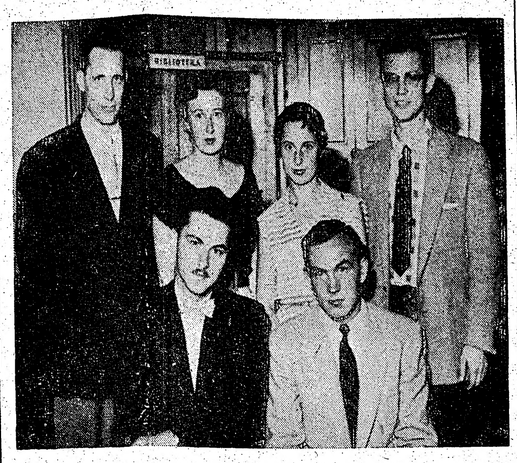

1. r. no kr.: pr-dis A. Kalns, vicepriekšsēdis N. Bulmanis. Stāv valdes locekļi: J. Vilcāns, V. Brammane, M. Zichmane, E. Tannis J. Kreiļa uzņ.

„GAIŠU PRIEKU UN LATVISKU GARU!"—

sūtnis K. Zariņš novēl Draudzības dienu dalībniekiem, Niagārā

1000 Kanadas un ASV latviešu satikās uz robežas, kur nopietnās pārrunās un izpriecās stiprināja latviskās draudzības saites. Prof. F. Gulbis runāja par latviešu kultūru un tās saglabāšanas nepieciešamību.

Kanadas un ASV latviešu draudzības dienas sestdien 2. jūlijā, māc. V. Šēfers ar īsu svētbrīdi ievadīja nacionālām krāsām un diviem lieliem ozollapu vainagiem dekorētajā zālē.

Atklāšanas vārdus teica rīcības kom. pr-dis P. Tīfers, norādot uz ozolu kā stipru koku un abiem vainagiem, ar nacionālo karogu cieši savītiem kopā; viens no tiem simbolizē Kanadas latviešus un otrs ASV.

Rakstveida apsveikumus bija sūtījis sūtnis K. Zariņš Londonā un LNAK valdes pr- dis A. Svenne, Toronto. Mutvārdu sveicienus nodeva DV KV loceklis Sisenis (St. Katerīnes).

Uzrunu teic prof. Fr. Gulbis, pakavēdamies pie vēsturiskiem faktiem par tradicijām, par kultūras sniegumiem visās zemēs, uzsverot latviešu kultūras saglabāšanas nepieciešamību. Referents pasvītroja, ka katrai tautai kultūra ir ne mazāk svarīga kā dienišķa maize. Noslēgumā profesors aicināja atbalstīt latviešu skolas, latviešu grāmatas un laikrakstus.

Koncertā uzstājās apvienotais vīru koris Viesturs, atskaņojot J. Vītola, J. Kalniņa, E. Dārziņa, A. Jurjāna, J. Norvila, J. Cīruļa, Br. Skultes un J. Straumes darbus. Uz publikas vēlēšanos bija jādzied vairākas piedevas. Ar plemērotu dzejoļu priekšnesumu klausītājus iepriecināja izcilā skatuves māksliniece Lilija Štengele.

Priekšnesumiem sekoja draudzības balle divās blakus zālēs, dejas spēlējot Toronto latviešu pūtēju orķestrim E. Slaucītāja vadībā. Draudzības dienu dalībnieku skaits bija ap 1000; tie bija salidojuši no tuvākajām un tālākajām Kanadas un ASV vietām.

Otrās dienas dagpunktā bija Dižданča tautas deju priekšnesumi. Skatītāji redzēja astoņas tautas dejas; „Grābeklītis" bija jāatkārto. Spēlēja latviešu ragu orķestris. Līdz vēlai tumsai parkā skanēja latviešu valodā — jautrās pārrunās aizteceja stundas.

Svētdien, 3. jūlijā, brīvā dabā Kvīnstonas parkā notika sporta sacensības un tautas dejas; spēlēja pūtēju orķestris. P. B.

Draudzības dienu rīcības komiteja izsaka sirsnīgu latvisku paldies, referantam, dirigentiem, māksliniecei, kora dalībniekiem, dejotājiem, snortistiem un visiem, kas sekmēja šī sarīkojuma labu izdošanos.

TITO BRAUKS UZ MASKAVU

Padomju Savienība ieinteresēta Balkānu bloka sagraušanā

Dienvidslavijas valsts prezidents mārsals Tito brauks uz Maskavu. Pēc Padomju Savienības komūnistu partijas pirmā sekretāra Chruščeva slavenās izgāšanās Belgradē Tito beidzot ir apsolījis atbildēt uz padomju valstsvīru vizīti. Protams, ka Sav. Valstu militārā un saimnieciskā palīdzība Dienvidslavijai ar to neapstāsies. Amerikāņi ar bailēm un ziņkāri gaida, vai Tito uz Maskavu brauks uz palikšanu, vai tikai ciemos. Ja viņš brauc uz palikšanu, tad var pienākt diena, kad amerikāņu ieroči tiek vērsti pret amerikāņu karavīriem!

Belgrades politiskie lietpratēji tomēr nedomā, ka Tito gatavotos pieslieties padomju blokam. Tito, kā sabiedrotais, arī nav tieši tas, ko Maskava pašreiz vēlas. Padomju Savienība būtu pilnīgi apmierināta ar Dienvidslavijas neitrālizēšanu, ar Balkānu aizsardzības plāna sagraušanu. Par spīti Maskavas kārdinājumiem tomēr nav domājams, ka Tito atkāpsies no savas iekarotās neatkarības. Kādēļ gan lai Tito spēlētu otro vai trešo vijoli Maskavas orķestrī, ja var spēlēt solo uz savas privātskatuves dēļiem Belgradē — pie tam vēl ar Padomju Savienību un Sav. Valstīm klausītāju rindās?

Dīvaini, ka Rietumu pasaulē, kas komūnistus parasti redz daudz labākus, nekā viņi īstenībā ir vai mēģina izlikties, Tito Maskavas brauciens ir sacēlis vispārēju satraukumu. Sav. Valstis ir neatrisināmas dilemmas priekšā: turpināt palīdzību Dienvidslavijai — var nākties nožēlot; palīdzību pārtraukt — maršalam Tito ar to var dot iemeslu atrauties no Rietumiem un apvienoties ar Padomju Savienību!

Ir iemesls domāt, ka šoreiz amerikāņi uztraucas nevietā. Tito tika aicināts uz Maskavu jau pirms daudz mēnešiem, bet vienmēr atteicās braukt. Viņš gribēja, lai Maskava brauktu uz Belgradi un lai pierādītu, ka ir gatava ar Dienvidslaviju sadarboties. To, kā zināms, Maskava arī izdarīja, un tagad Tito ir pārliecināts, ka, viņam Maskavu apmeklējot, vairs nekādas bīstamas nedraud. Ja Vašingtona viņu aicinātu, Tito būtu gatavs braukt arī uz Sav. Valstīm. Dienvidslavija grib sadzīvot ar abām pasaulēm.

LATVIEŠU STUDENTI TRIMDĀ NEAIZMIRST SAVU TĒVZEMI

PROF. P. STARCS DOD NORĀDĪJUMUS STUDĒJOŠAI JAUNATNEI

Divi dienas, sestdien un svētdien, 2. un 3. jūlijā Latviešu studentu centrālās savienības delegāti pacietīgi pavadīja Sv. Andreja baznīcas zālē pie kongresa galdiem. Jaunās latviešu akademiskās saimes 15. kongresa darba kārtība bija ļoti plaša, aptverot 18 darba kārtības punktus. Ne visiem jautājumiem kongress spēja veltīt pietiekami daudz laika, un to sīkāka apspriešana bija jāatstāj jaunā prezidija ziņā. Tomēr jāatzīst, ka kongress savu uzdevumu ir veicis, kaut gan dažreiz delegātu domas dalījās, jaunais prezidijs guvis samērā skaidru un vienga balainu turpmākās darbības plānu.

Pamazām Latviešu studentu centrālās savienības darbs gūst ievērību arvien plašākās studentu masās. Kā zināms, savienība nodibinājās Vācijā 1946. gada 26. septembrī, toreiz apvienojot latviešu studentus angļu, amerikāņu un franču joslās. 15. kongresā piedalījās pavisam 26 delegāti, reprezentējot jau ap 720 studentu. LSCS savā uzbūvē ir trīspakāpeniska. Lokālās studentu organizācijas apvieno attiecīgās zemes Apvienība, kas savukārt iekļaujas LSCS. Pagaidām šis princips netiek pilnīgi ievērots, jo daudzās zemēs studentu apvienību veidošanas darbs ir tikai pašā sākumā. Tāpēc kongresā blakus atsevišķo zemju delegātiem bija reprezentēti arī studentu kopu pārstāvji. Visvairāk delegātus, kopskaitā 3 deva Ņujorka, pārstāvot 113 studentus. Pa diviem delegātiem bija Bostonai, Kalamazū, Minnesotai, Toronto, Čikāgai, Vācijai un Zviedrijai. Ar vienu delegātu piedalījās Francija, Jaunzēlande, Argentīna, Vašingtonas valsts, Edmontona, Filadelfija, Madisona, Sirakūzas un Pitsburga. Edmontonai, kur delegāte R. Dālderе pārstāvēja 2 studentes, delegātes tiesības piešķīra ar īpašu kongresa lēmumu. Izņemot ASV un Kanadu, pārējās zemes savus mandatus bija nodevušas augšminēto zemju studentiem. Kopējais kongresa dalībnieku skaits bija ap 80, visvairāk no Toronto un Ņujorkas, kamēr citas vietas, kā Čikāga, Filadelfija, Edmontona, Sietla u. t. t. deva no 1 līdz 5 dalībniekiem.

Kongresa darba gaitas, kas sākās pēc svinīgā atklāšanas akta, ievadīja īsa LSCS prezidija priekšsēža A. Manguļa uzruna. Par kongresa priekšsēdi ievēlēja A. Manguli, vicepriekšsēžiem — N. Bulmani un L. Sproģi, sekretārēm — G. Stubi un V. Šneideri, balsu skaitītājiem J. Rumbuli un U. Matīsu. Mandatu komisijā ievēlēja B. Maikovski, F. Bērziņu un K. Mūrnieku.

Priekšsēdis A. Mangulis savā īsajā pārskatā pieskārās atsevišķo nozaru darbībai tikai vispārējā veidā, atstājot sīkāku darbības raksturojumu attiecīgiem nozaru vadītājiem — referentiem. Pēc A. Manguļa informācijas Savienības biedru skaits, skaitot arī tos kas nav kārtojuši savus maksājumus, ir 1500. Kūtrība biedru maksu kārtošanā ļoti apgrūtina darbu un padara nereālu uzstādīto budžetu.

Labas attieksmes nodibinātas ar brīvās Latvijas universitātes mācības spēkiem. Bet ne tik labi veicies attieksmju izveidošanā ar ALA'u. Prezidija vēlēšanās tikties ar ALA's valdi kopējā sēdē pagaidām nav radusi atsaucību. A. Mangulis sevišķi uzsver laikraksta Latvija Amerikā atbalstu LSCS darbā. Pašas Savienības oficiozs Vārti līdzekļu šaurības dēļ nav varējis iznākt regulāri, un apgāda vadībai bijušas lielas grūtības. Vairāku institūtu solītais materiālais atbalsts pagaidām palicis tikai kā solījums. Apgāds tomēr domā darbību turpināt.

Sevišķi rosīgi savienības darbs izpaudies sadarbībā ar internacionālām studentu organizācijām, un šīs sadarbības rezultātā izveidota Baltiešu studentu federācija. Savienība dara iespējamo, lai panāktu oficiālu atzīšanu Pasaules studentu koordinācijas komitejā, kas laikā no 4. līdz 14. jūlijam notur Anglijā, Birminghamā savu kongresu. Kongresā kā reprezentācijas delegāti piedalās P. Šadurskis no Zviedrijas un J. Sīnka un V. Pikša no Anglijas. Kongresam nosūtīts arī memorands.

Visumā latviešu studentu saimē pieaug interese par LSCS darbu, un savienības ierosmē daudzās vietās latviešu studenti sāk organizēties, kā Jaunzēlandē, Austrālijā, u. c.

Pie priekšsēža ziņojuma izcelas garas debates, kas reizēm kļuva pasas. Ņujorkas delegāti, sevišķi Z. Bremmanis un N. Raumanis pārmeta A. Mangulim statūtu neievērošanu un patvalību. No valdes izstājušos locekļu vietā nav aicināti attiecīgie kandidāti, bet valde papildināta kooptācijas ceļā. A. Mangulis šos pārmetumus noraida. Ieilgstošas debates, kas reizēm pieņem nesaskaņas raksturu, pārtrauc priekšlikums debates par šo jautājumu izbeigt. Vispār jākonstatē, ka pirmā kongresa dienā daudz nelietderīga laika tika izšķiests samērā sīku jautājumu apspriešanā, kādēļ darba kārtība otrā kongresa dienā bija pārslogota.

Otro kongresa dienu ievadīja profesora P. Starca interesantais referāts par latviešu kultūras problēmām trimdā.

(Nobeigums 8. lpp.)

PRIEKS, DRAUDZĪBA UN DARBS LIELUPES NOMETNĒ KANADĀ

No kreisās: „Lūšu lielvalsts prezidents," farmas īpašnieks B. Lūsis atklāj „Bulduru tiltu" Lielupes nometnē. Viņam asistē vad. Z. Šuriņš, kamēr šo notikumu „pārraida visiem nometnes dalībniekiem nometnes raidītājs, pie kura runā spīkeri" I. Simanovskis un Ed. Kalniņš. Tālāk redzams nometnes parādes gājiens, ko pavada brašie bundzinieki, skauti no Hamiltonas. Blakus — roveru teltis, kuru priekšā redzami roveri I. Klanis, A. Dargēvics, J. Ozols, I. Freibergs un J. Toms. Nākošā uzņēmumā nometnes vadība: no kr.: vad. I. Mačerniece, M. Šuriņa, jendas pr. A. Martinsone, jendas pr. J. Treimanis, vadītāji A. Budrēvics, S. Leimanis un J. Deksnis. J. Kreiļa uzņ.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

AIZMIRSTIE BĀRENĪŠI GAIDA MĀJAS

Atkal ir pieaugusi mūsu nelaimīgo bārenīšu saime. Tāds ir Agris ASV, kuŗš neviena nesaprasts, nav spējis panest viens savu likteni un nonācis aiz trako mājas vārtiem. Tāda ir Dzintra Silāja, kuŗa mirusi vientuļa Atēnās, Ohio. Dzintra, nonākot atpakaļ bāriņu sadales punktā, savā lielajā izmisumā saukusi tikai pēc latviešiem, kuŗus vairs nav sagaidījusi.

Tādēļ apstāsimies un padomāsim, ko šodien pārdzīvo Agŗa māte un vecmāmiņa Sibirijā vergu gaitās staigājot, (tēvs miris Sibirijā), sarakstīdamās ar dēlu, savu vienīgo bērnu, kuŗu viņas uzticējušas mums, bet kuŗš palicis bez latviešu uzraudzības un brīvajā pasaulē nonācis trako namā.

Par Agri labāki klājies nav arī Stenlijam un Ivaram Toronto, Ont., kuŗi smagos brīžos izmisuši viens otru atbalstījuši. Bet Stenlijam laimējies. Lai viņš nesadegtu pavisam, viņu laikā no krustceļa karstajām smiltīm izrāva N. Slaucītāja ģimene, ar īstu ģimenes mīlestību roku pasniedzot arī Stenlija draugam, lai arī viņš nonāktu ģimenes siltumā.

Mums, latviešiem, ir jābūt pateicīgiem visām labdarības iestādēm, arī katoļu organizācijām un baznīcai, kuŗas uztver savos bērnu namos bāriņus no visas pasaules, un ir uzņēmušas arī mūsu bārenīšus, kuŗus kādreiz UNRRA Vācijā nežēlīgi izkaisīja pa visām pasaules malām. Bet mēs nevaram no šīm labdarības iestādēm prasīt, lai arī vēl šodien tās mūsu bāriņus, daudzus jau pieaugušus, vēl koptu un izvadītu dzīvē.

Šie mūsu karā kritušo dēlu un uz Sibiriju aizvesto bērenīši ir izsūtīti uz Beļģiju, Zviedriju, Kanadu, ASV un izvietoti arī Vācijā. Uz Latviju atpakaļ ir izdoti 9 bērni, uz Poliju 8 bērni, tikai tāpēc ka viņiem bijuši poliski uzvārdi.

No šiem nelaimīgajiem bāreņiem daudzi, jau pieauguši, vēl šodien smok bāriņu sadales punktos un bērnu darba namos, neziņā un izmisumā augdami pūlī, strādādami smagos darbos, daudzi pat loti sliktos apstākļos. Daudziem no viņiem pat aizstāvēties nav iespējams, jo stāvoklis ir tāds, ka par katru pretošanos jāziet pa durvīm, kas vienmēr atvērtas uz grūti audzināmo namu un no turienes vēl ātrāk uz trako māju ar pirmo apzīmējumu: „Nav spējīgs par sevi atbildēt", tad nu vēl spēj palīdzēt tikai vecāki, kuŗi bērnu no šīs ēkas var izņemt tikai ar galvojumu un ārsta parakstu. Ja nu vecāku nav, tad vēl var palīdzēt mācītājs, bet ja tāda arī nav, tad šis cilvēka bērns paliek par trako nama dzīvo inventāru un iet visu mūžu smagos darbos, vai arī to deportē atpakaļ uz dzimteni.

Kur ir darbi? Kāpēc nav saglabāti pat šo nelaimīgo bērnu vārdi, un uz kuŗu pusi tie aizvesti? Kur ir kāda iestāde brīvajā pasaulē, bāriņu tiesa vai adoptācijas likums, kas liek izdzēst bērnu dzimtos vārdus un izcelsmi? Tādas nav, un tāda rīcība ir vislielākais noziegums. Mums šodien šķaidrs ir tas, ka no latviešu tautas ir aizvesti visi Majoru bērna nama un Rīgas pilsētas zīdaiņu nama bērni. Tāpat bārenīši, kuŗi bēgot uztverti pa ceļam, kuŗi zaudējuši vecākus uzlidojumos, Vācijā mirušo vecāku un kritušo karavīru atraitņu bārenīši.

Lai gan ir jau daudz par vēlu, tomēr mūsu bārenīšu saucieni pēc palīdzības ir sadzirdēti. Kā pirmie no visām organizācijām un baznīcām šodien ir cēlušies Daugavas Vanagi Toronto, Ont., lai steigtos apzināt un palīdzēt šiem nelaimīgajiem bērniem. N. Slaucītāja ģimene mums visiem ir rādījusi, pa kuŗu ceļu mums jāiet, lai glābtu un palīdzētu mūsu bāreņiem, mūsu visnelaimīgākajai latviešu tautas daļai, kam nav pat iespējas aizstāvēties. Šajā lielajā darbā savu palīdzību solījis arī LNAK valdes prdis A. Svenne, tāpat arī gādīgais bērnu draugs māc. A. Lūsis.

Nav tādas varas brīvajā pasaulē, kas spētu aizliegt mums pasniegt roku un pārzināt mūsu bāreņīšus, kuŗi nav vēl nonākuši gādīgās ģimenēs, kā tas bija solīts, bet daudzi vēl šodien atrodas sadales punktos, bērnu darba namos, smagos darbos, un daudzi no šiem bērniem jau pazaudējuši paši sevi.

Nekavēsimies un iesim visi, pārvedīsim atpakaļ latviešu tautā mūsu pazudušos bērnus, lai arī viņiem reiz būtu sava māja un sava atslēga, par ko tik loti šodien priecājas Stenlijs Slaucītāju ģimenē.

Karavīru māte P. Paulītis,
328 East 19th St., Hamilton, Ont., Canada

Māc. A. Lūsis sv. Jāņa baznīcā sa-laulāja inženieri Kurtu Radziņu ar Melitu Hildebrandi
Foto Luna

KANADAS PĪLSĒTAS
HALIFAKSA JAUNSKOTIJĀ
Viena no lielākajām pasaules ostām

Viena no pasaules lielajām ostām — Jaunskotijas Halifaksa — laikam, ir labāk pazīstama kā Kanadas, tā pārjūras kareivjiem nekā kuŗa katra cita Dominijas pilsēta.

Kanadas armija, flote un gaisa spēki tai gājuši cauri kā Pirmā, tā Otrā pasaules kaŗa laikā, lai dotos uz cīņas vietām un atkal atgrieztos šai ostā pēc gūtajām uzvarām. Halifaksa arī dibināta kā flotes atbalsta punkts tās ideālās novietnes dēļ.

1749. g. 21. jūnijā Čebukto ostu sasniedza 13 transporta kuģu karavāna, kas veda 2.576 kolonistus, un kaŗa kuģi, kas tos pavadīja.

Ekspedīciju vadīja Kenterbērijas archibīskapa dvīņu brālis Edvards Kornvals, lorda Kornvala tēvocis.

Jauno militāro atbalsta punktu ierīkoja ātri, zemi nolīda, iedzīvotājus saorganizēja milicijas dienestam, un ap primitīvajiem ceļiem, teltīm un koka būdām uzcēla koka žogu.

Kolonistu vadonim nebija vieglas dienas. Vispirms viņš Halifaksu atzīmēja uz ģeografiskās kartes. Viņam bija jārēķinās ar savu kolonistu raksturu. Tie pa lielākai daļai bija atvaļināti kareivji un jūrnieki. Viņam nācās cīnīties arī ar kādu sērgu, kas nonāvēja pirmajā vasarā vairākus simtus iebraucēju, tāpat bija jāpretojas franču ietekmētajiem indiāņu uzbrukumiem un vietējo kontrabandistu opozicijai. Par spīti tam, viņš izraudzītajā vietā uzcēla militāru iestādi, kas stipruma ziņā varēja mēroties ar Islandes Keipbretonas Luisburgas franču cietoksni.

Pilsētu nosauca tirdzniecības ministrijas pirmā lorda Halifaksa vārdā, un 1749. gadā britu valdība piešķīra tai 40.000 mārciņu pabalstu. Kad šie līdzekļi izsīka, parlaments piešķīra līdzekļus vēl un vēl, uzsākot līdz tam britiem svešu politiku, kamēr pabalstu summa sasniedza 415.000 mārciņas.

Palēnām ar cirvja un zāģa palīdzību pacēlās pilsētiņa, neraugoties uz akmeņaino augsni, un kolonistu trūcīgajām zināšanām kā celtniecībā, tā lauksaimniecībā.

Lai papildinātu toreizējo „jaunkanadiešu" spēkus, no Vācijas 1753. gadā ieveda luterāņu kolonistus un novietoja pie Lineburgas, dienvidrietumos no Halifaksas. Nākošā gadā gubernātors par tiem ziņoja, ka tie ir „gandrīz neticami darbīgi". Tādēļ valdība, lai veicinātu jaunās kolonijas labo gribu, atļāva tautai izvēlēt pārstāvniecību.

Viena no valdības pirmajām rūpēm bija dievnama ierīkošana pēc Merilnones parauga, kas varēja uzņemt līdz 900 dievlūdzēju. Tā vēl tagad atrodas savā agrākā vietā Senpaulā, un ir vecākā protestantu baznīca Kanadā.

Raugoties vismaz no dažiem viedokļiem, Halifaksas osta ir, varbūt, vislabākā osta Ziemeļamerikas kontinentā Atlantijas piekrastē. Tās izcilajām priekšrocībām bija liela nozīme Otrā pasaules kaŗa, laikā, kad Bedfordas baseinu — ostas iekšējo daļu — izmantoja kā drošu sapulcēšanās vietu konvojiem, kas devās pāri Atlantijas okeanam. Osta ir brīva no ledus visu cauru gadu.

Pati Halifaksa ir uzcelta uz sava veida kuprainas pussalas ostas vidū. Uz austrumiem, tikai mazu gabaliņu tālāk, pacēlas Dortmusa.

Aiz mazās pussalas pacēlas Citadeles kalns, kur atrodas vecais forts. Starp ievērības cienīgām celtnēm pilsētā minams Provinces nams, kuŗā sapulcējas Jaunskotijas likumdošanas iestāde.

Ostmalā atrodas vecās okeana kuģu piestātnes. Tuvumā ir arī Jaunskotijas viesnīca, Ūnijas stacija, labības elevātors un saldētava. Šī transporta centra aizmugurē cietzemē iestiepjas ziemeļrietumu ostas nozarojums, lai izveidotu mazās pussalas piekrasti. Šī piekraste galvenokārt veltīta atpūtai un izglītībai. Tur atrodas jachtklubi un citas organizācijas, kas nodarbojas ar ūdenssportu, tur tām ir arī savi klubu nami. Tuvumā paceļas arī Dalhusi universitāte, Kings kolledžas universitāte un Jaunskotijas archīvi.

Halifaksas iedzīvotāju skaits sniedzas pie 135.000, no kuŗiem 86.000 mīt pilsētas robežās. Pēdējos gados pilsētas kultūrālā attīstība gājusi lieliem soļiem uz priekšu. uzrādot ievērības cienīgu aktīvitāti drāmatiskā mākslā un glezniecībā. Un lieli nopelni ir arī latviešu mākslinieciem, īpaši mūziķiem un baletdejotājiem.

Lācis tomēr nav vainīgs

No Libbi, kas atrodas Montreālas tuvumā, ziņo, ka lācis aiznesis 2 gadi veco Idu Kurtisu. Meklēšana, kuŗā piedalījās 100 bruņotu vīru ar suņiem, nedeva panākumus. Beidzot noskaidrojās, ka meitenīte bijusi noklīdusi; tā atrasta neskarta. Lāči mīnētajā rajonā apciemo vasarniekus, meklēdami kārumus, un tāpēc noticēts bērnu stāstam, ka lācis, lēkdams uz 3 kājām, ieskrējis mežā ar meitenīti ķepā.

JAUNATNES DIENAS HAMILTONĀ

Nesen nodibinātā latviešu nacionālā jaunatnes apvienība Kanadā 9. un 10. jūlijā pirmoreiz rīko Jaunatnes dienas

Pirmā Jaunatnes diena būs Hamiltonā, kur līdz šim tādas nav vēl bijušas. Kanadas jaunatne viesus gaida arī no ASV, vēl jo vairāk tāpēc, ka pārbraucot robežu viņiem nav šķēršļu.

LNJAK Jaunatnes dienu laikā notiks delegātu kongress: 79 James St. So., YMCAs telpās. Kongresa sākums plkst. 11.30.

Jaunatnes dienu oficiālā atklāšana notiks Mc. Master universitātes Drill Hall telpās plkst. 5.30 pp. Pēc atklāšanas, ko izdarīs rīc. kom. prsēde, O. Volmere, sekos svētbrīdis, māc. A. Voitkus. Referātu lasīs O. Zvirgzdugrauds. Tālāk sekos jaunatnes pulciņu priekšnesumi. Plkst. 8.00 turpat saviesīgs vakars ar deju.

Jaunieši, kuŗiem nepieciešamas naktsmājas, par to lūgti ziņot O. Volmerei: 132 East Ave, So., Hamilton, Ont.

10. jūlijā Jaunatnes dienu turpinājums Sidrabenē. Sporta spēles sāksies plkst. 11.00. Jauniešiem ieteicams jau laikus sastādīt komandas volejbolā un basketbolā. Vecuma robeža līdz 30 gadiem. Ja būs pietiekams dalībnieku skaits, tiks sarīkotas sacīkstes šādās vieglatlētikas disciplīnās: 100 metru skrējienā, augstlēkšanā, lodes grūšanā u. c. Vakarā notiks apdziedāšanās un tautas deju priekšnesumi pie ugunskura. Jaunatnes pulciņi un atsevišķie dalībnieki laipni lūgti padomāt par ugunskura priekšnesumiem, tāpat jaunieši lūgti līdzi ņemt akordeonus.

Uz redzēšanos kuplā skaitā!

25 GADI DRAUDZES DARBĀ

J. Dakars ar dzīves biedri

Čikāgas latviešu ev.-lut. Ciānas draudze 26. jūnijā baznīcā godināja draudzes priekšnieku J. Dakaru, viņa 65 g. mūža un 25 g. draudzes pr-ka amatā jubilejā. Draudzes mācītājs A. Rautenšilds savai runai par pamatu ņēma vārdus: „Es un mans nams — mēs kalpojam Tam Kungam," bet draudzes vecajo padpr-ks N. Bredžs-Briedis raksturoja J. Dakaru kā pašaizliedzīgu draudzes darbinieku, kuŗš baznīcai ziedo visu savu dzīvi, vienmēr pieliekot roku pie darba, kas veicams, un pasniedza draudzes dāvanas. — sudraba kafijas servīzi un rokas pulksteni. Atbildes runā draudzes pr-ks patelcās par viņam veltītajiem vārdiem un dāvanām, piezīmējot, ka viņš darījis tikai savu pienākumu. Elza Tarvīda-Sedmale (sopráns) dziedāja J. Kalniņa Par katru stundu E. Kraules ērģeļu pavadījumā.

Čikāgas latviešu ev.-lut. Ciānas draudzes māc. 26. jūnijā salaulāja ķīmijas studentu Jāni Skujiņu no Berkelejas, Calif., ar Irēnu Vizuli no Čikāgas

Latviskais līgo Salu ezera krastos

EDMONTONAS TAUTIEŠI APCIEMO DŽONESA TĒVU

Nedēļas nogalē daudzi Edmontonas latvieši bija devušies uz Salu ezera krastiem, lai tur kopēji atzīmētu mūsu latviskos līgo svētkus. Salu ezers jau būs labi pazīstams visiem latviešiem, jo tā krastos dzīvo Džonesa tēvs. Pēdējā laikā šā ezera krastos sāk veidoties kaut kas līdzīgs latviešu pagastam. Un tamdēļ arvienu biežāk un vairāk tur redzamas latviešu sejas! Arī šoreiz tur bija pulcējušies krietni prāva tautiešu saime, gan lieli, gan mazi, un, kā liekas, visi jutās apmierināti.

Jānožēlo, tikai, ka līgošanā vājās veselības dēļ nevarēja piedalīties arī pats Džonesa tēvs, jo Līgo vakara sarīkojums notika mazajā latviešu „pagastā" šaipus ezera.

Toties nākošās dienas rītā DV Edmontonas nod. pārstāvji, piedaloties vēl dažiem tautiešiem, devās pāri ezeram, lai ar savām līgo dziesmām sveiktu sirmo un, cik pašreiz zināms, vecāko Jāni brīvajā pasaulē!

Visi Jāņu bērni tika uzņemti ar lielu laipnību, un cik iespējams, tos pacienāja Džonesa tēva dzīves biedre. Pats Džonesa tēvs jutās diezgan saguris, bet loti laimīgs, ka tautieši viņu atcerējušies. Tā kā Džonesa tēvs vāji redz, katram viesim bija jānosauc savs vārds, lai nama tēvs zinātu, kas viņu apciemojuši.

Sirmais Džonesa tēvs mūs aizveda tālā pagātnē, pastāstīdams par Jāņu svinēšanu dzimtenē un arī šeit, Kanadā, pirms vairākiem desmit gadiem. Savās atmiņās viņš pieminēja arī viesošanos Toronto latviešu sabiedrībā, pie kam dziļi atmiņā iespiedusies tikšanās ar prof. Gulbi un prof. Ķiķauku.

Jāņu bērniem pošoties mājās, tos pavada sirsnīgā nama tēva labie novēlējumi, kas domāti ne tikai Jāņu bērniem, bet visai latviešu tautai un dzimtenei. **Z. Čaks.**

Ja kādam par karstu

Ja vēlaties šo vasaru pavadīt vēsumā, uzklausiet divu Toronto zinātnieku norādījumu: „Dodieties uz ziemeļiem, jaunais cilvēk, dodieties uz ziemeļiem."

To nodomājuši arī darīt Toronto universitātes antropoloģijas profesors E. S. Karpenters un doktorands Valters Kenions.

Bet tie vēlas darīt vairāk nekā meklēt vēsumu. Tie vēlas pētīt eskimosu valodu un dzīvi. (Eskimosu valodas īsais kurss tomēr nav dabūjams, Red.)

Abi zinātnieki lidos līdz Manitobas provinces Čerčilai, kas atrodas uz Hadzona līča rietumu krasta, un īpaši īrētā lidmašīnā lidos vēl 180 jūdzes tālāk uz ziemeļiem.

Tad Kenions dosies uz rietumiem, lai sadzītu klejojošo ziemeļbriežu pēdas. Kopā ar tiem klejo eskimosu kladoņu cilts Padlermuita, kas medī šos briežus. Prof. Karpenters dosies ziemeļu virzienā līdz Iglulikai, kas atrodas 650 jūdzes no Eskomopointa, lai dzīvotu kopā ar kādu ciltī.

Jurēviču, Induļa un Lizbetes meitiņu.

MONTREĀLĀ

⓭ DV nodaļas un Latviešu biedrības rīkotais Līgo vakars bija labi apmeklēts. Rīkotāji svētku vietai bija izvēlējušies Kārļa Antona saimniecību. Dega ugunskurs un darvas muca, skanēja Līgo dziesmas, un varēja arī izlocīt kājas deju priekos, par ko rūpējās ar akordeonu un ģitaru A. Stigners un J. Virsis. Jāņu tēvs un Jāņu māte MLB pr-ks A. Bremze ar kundzi, pacienāja līgotājus ar Jāņu sieru, bet miestiņa stendā čakli rīkojās J. Baltiņš. Pēdējās Līgo dziesmas izskanēja tikai nākošā rītā, kad saule jau bija pakāpusies pāri brokastlaikam, un vainags uz daža paguruša Jāņa bērna pleciem jau bija apvītis... **O.**

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 2707
114 DANFORTH AVE

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, MONTREAL, P.Q.
5210 VICTORIA AVE, APT. 16

LASĪTAJU VĒSTULES

KVALITĀTE UN KVANTITĀTE

Kāds tautietis A. Raidonim aizrāda, ka Latgalē maz īstu dzejnieku un piekrīt Johansonam, balstoties uz A. Rubuļa antoloģiju Latgaļu dziesminieki. Dīvaini, ka šis oponents antoloģiju nav izlasījis, citādi tik aplam nebūtu rakstījis. Latgalē ir autori, kam iznākuši veseli 7 lirikas krājumi. Taču kvantitātei nav nekas kopīgs ar kvalitāti. Ir rinda dzejnieku ar 2 vai 3 krājumiem. Un droši var teikt, ka Marija Andžāne, Madsalu Jānis, N. Neiksānietis ar savām fabulām, Marta Skuja, Fr. Trasuns, Fr. Murāns krietni pārsniedz Johansona sakārtotās Dzīvās dzejas vidusliņeni. Ja sakārtotājs viņus nav ieviet, tad tam ir cits iemesls. Un uztraukties nav pamata, jo šovinistu latviešiem nekad nav trūcis. Tendencioza nostāja mums ir grāmatās, viņu kritizēšanā un pat pārdošanā. **J. Kalniņš, ASV**

DARBI UN VĀRDI

Zināmas personas mūsu trimdas presē speciālizējušās veiklā apstākļu sagrozīšanā vai spēcīgu vārdu un patriotisku imperātīvu lietošanā. Pirmā gadījumā viss tiek akceptēts „intriģējošas" lasāmvielas (bēdīgi slaveno „Aizkulišu" garā) radīšanai; otrā — parasto vadlīniju stiprināšanai. Diemžēl, gandrīz visi šie vārdu meistari nebūt nedomā arī savos darbos kaut cik turēties līdzīgi „sludinātam", toties lielākā daļa turas pie vecu vecā, labā principa: „Neskataities uz maniem darbiem, bet klausaities manos vārdos."

Tā kāds publicists laikrakstos un runās nepārtraukti „sludina" kalpošanu tautai, latviskuma uzturēšanu un bargi pēj visus, kas no viņa „generāllīnijas" noslīdējuši. Pats „apzinīgais" tautietis, kā par nelaimi, dzīvo manā tuvumā. Gars, kas valda viņa paša ģimenē, gan nekādi neatbilst viņa vārdiem. Viņa bērni ilgi negāja pat latviešu sestdienas skolā, tad pa retam tur iegriezās, bet panākumi gan bija gaužām vāji. Sētā tie angliski vien tik „ber" un latviski ar tiem nemaz vairs tik viegli nevar saprasties. Arī viņa sieva nav redzēta nevienā latviešu sarīkojumā. Runā, ka pašam „ideālistam" jau sen esot „pavalstniecības papīri" kabatā.

Lai nu šā vai tā, bet rodas jautājums — vai cilvēkam, kuŗš netiek galā pats ar savu ģimeni, ir tiesības strostēt citus? Rodas nelabas aizdomas par viņa „ideālismu" — vai tas nebalstās tikai uz rindiņu honorāru un godkārību? Un vai tādi nav vēl viens otrs? — Viens pat tā reiz aizrāvies savā „praviešā" lomā, ka publiski pasludināja visus, izņemot sevi, par komūnistiem vai fašistiem. Pēc tam gan — apklusis labu laiku.

Ir pat biedrības, kas uzskata sevi attiecīgā pilsētā par vienīgo „tautiskuma monopola" iemiesojumu. Tad amatpersonas sirdīgi apvelta pārējos ar „komplimentiem", par kuŗiem agrāk dzimtenē būtu bijis jāatbild pie miertiesneša par goda aizskaršanu un neslavas celšanu. Sabiedrība, diemžēl, gan ne tuvu nav vēl pārliecināta, ka taisni šī organizācija un tās amatpersonas būtu ideāli tautiešu sabiedrībā.

Vai visa šī pārcenšanās neslēpj sevī dažus nepārprotamus negātīvus kompleksus? Turpretim darbi taču daudz pārliecinošāki iespaidotu pārējos. Mutes bajāru nekad gan nav trūcis, bet viņu „slava" ir diskutējama lieta. — Godkārība un neiecietība, sava vārda skandināšana posta un postīs mūsu trimdas dzīvi, bet ne vienos. Atcerēsimies labāk veco saukli: „Kas ir bez vainas, lai met pirmo akmeni." Nepārtrauktā savas gudrības potēšana un tāpat ķengāšanās — dod gan vielu laikrakstu slejās, bet svētību nenesīs nekad. Tādā garā stipraki nepaliksim, bet noteikti vājāki. Par to visu loti priecājas Kremlis.

Vai labāk tomēr trīskārtīgi nepārdomāt savus darbus, pirms sludinām morāli citiem? Tad arī vārdiem būs cits spēks, tiem nebūs tikai tukšas mucas skaņa. Pēdējā gan tālu skanot, bet arī dzērāja balss skan tālu. Tikai tās nebūs pārliecinošas skaņas. Ja kāds tiešām trimdas purvā slīgst — to šīs skaņas mudinās vēl biežāk pabāzt galvu svešatnes dūņās.

Auseklis, A W,

„NELAIMES GADIJUMI VIENĀ NEDĒĻĀ

Nelaimes gadījumos cietušo skaits Savienotajās Valstīs pagājušās nedēļas nogalē sasniedzis 798. Auto katastrofās bojā gājušas 404, bet noslīkušas 250 personas.

MŪSU SABIEDROTIE ĀZIJĀ

Latviešu sarīkojumā Ņujorkā mūsu līdzstrādniekam bija izdevība sarunāties ar kādu jaunu cilvēku, kuŗa āriene liecināja par austrumniecisku izcelsmi. Angliski viņš runāja ar grūtībām, bet labi runāja krieviski. Viņš esot bēglis no Turkestānas, viņa vārds — Rusi Nasars. Viņš gribot iepazities ar baltiešiem, jo viņu un mūsu likteņis esot vienāds, mēs atrodamies vienā frontē cīņā pret krievu apspiedējiem, tikai ar to starpību, ka baltiešu dzimtene ir Eiropā, bet turkestāņu — Āzijā.

Jaunais paziņa domāja, ka Turkestanas trimdinieki zinot par baltiešiem daudz vairāk nekā baltieši par viņiem. Mūsu sarunā tiešām atklājās lietas, kas tikai retam latvītim ir zināmas.

Turkestanas vārds pazīstams vēsturē jau kopš sestā gadsimta. Savā laikā tā bija valsts ar augsti attīstītu kultūru. Krievi to iekaroja pagājušā gadsimtā, 1917. g. Turkestana proklamēja sevi par neatkarīgu valsti, bet komūnistu iebrukums to iznīcināja, iekāms tā vēl paspēja noorganizēties. Taču ar to cīņa pret krievu apspiedējiem nebeidzās. Partizānu kaŗš turpinājās līdz pat 1935. g. Krievi partizānus sauca par „basmačiem," t. i. bandītiem, turpretim paši partizāni sevi dēvēja par „bek-lar", kas nozīmē — brīvie cilvēki. Līdz 1937. g. krievi neiesauca sarkanarmijā Turkestanas iedzīvotājus. Šīs tautas brīvības cīņu apspiešana bija loti asiņaina, par ko liecina fakts, ka savu dzimteni atstājuši divi miljoni turkestāņu, kas tagad dzīvo Turcijā, Persijā un citās musulmāņu zemēs. Dzimtenē vēl palikuši 17 miljonu turkestāņu.

Turkestana ir turku tautas šūpulis. No šejienes izgāja atsevišķās turku ciltis, lai iekaŗotu Bizantijas imperiju. Turkestanas iedzīvotāji vēl tagad var saprasties ar Turcijas iedzīvotājiem, jo runā vienas valodas dažādus dialektus. Padomju vara sadalījusi Turkestanu atsevišķās padomju republikās — Turkmeņu, Uzbeku, Ķirgizu, Kazachu, bet tie visi ir vienas tautas piederīgie, kas runā savu izloksni. Daudzi Turkestanas bēgļi ir iestājušies turku armijā. Tā Istambulas garnizonā vien ir ap 200 virsnieku — turkestāņu.

Būdams Āzijas apspiesto tautu pārstāvis, Nasars aizbraucis uz Āzijas un Afrikas tautu konferenci Bandungā š. g. aprīlī. Viņš nevarējis piedalīties kā pilntiesīgs delegāts, bet preses konferencēs un sarunās ar delegātiem guvis labus rezultātus. Ja šīs konferences dalībnieku vairākums nosvērās pret komūnistiem, tad savi nopelni te būs arī Turkestanas pārstāvim.

Konferencē bija plašas debates par padomju imperiālismu. Kā piemērs tika minētas daudzas krievu apspiestās tautas un arī Baltijas valstis. Krievu aizstāvja lomā uzstājās sarkanās Ķīnas ārlietu ministrs Čuenlais. Viņš paskaidroja, ka Latvija, Lietuva un Igaunija nebūt nav krievu kolonijas, bet gan „līdztiesīgas" republikas Padomju Savienībā.

Liekas, ir pienācis laiks, kad nav nevienas starptautiskas konferences, kuŗā nepieminētu Baltijas valstis. **A. Zv.**

Hamiltonā Latvijas Amerikā
abonēšanas maksu, sludinājumus un informāciju pieņem
JĀNIS GAILĪTIS,
79 SMITH AVE,
Hamiltonā, Ont. Tel. 8-3247

KANADĀ

TORONTO

⓭ Jau vairākus gadus jūlija pirmajā svētdienā sāk darboties latviešu bērnu vasaras nometnes — Sidrabene un Saulaine. Arī šogad svētdien, 3. jūlijā abās nometnēs pulcējās meitenes un zēni, lai ārā no smacīgās ielpilsētas veselīgos apstākļos pavadītu vasaras brīvlaiku un stiprinātu savu latvisko stāju.

Sidrabenes nometni, kas atrodas LNAK protektorātā un kuŗu vada Latviešu sporta apvienība Kanadā, atklāja un svētbrīdi vadīja māc. A. Čops. LSAK vārdā īsu uzrunu teica Jānis Pālens. Runāja arī 1. ev.-lut. draudzes padomes priekšsēdis R. Roze un Sidrabenes pārvaldes pr-dis P. Būmanis. Pēc Latvijas karoga uzvilkšanas nometnes komandants, skautu vadītājs A. Brūmelis iepazīstināja bērnus ar nometnes kārtību.

Lielu prieku mazajiem sagādāja uzlabotā peldētava. Bērnu dārza vecuma bērnu skaits pašlaik ir 6 un par tiem rūpējas vadītāja V. Kārkliņa. Jaunajā namā nometnes vadība apsolījusi arī klavieres, kas būs bērnu rīcībā.

⓮ Sv. Jāņa draudzes bērnu nometnes atklāšana Saulainē bija pulcinājusi daudz jaužu un to ar svētbrīdi atklāja mācītājs A. Lūsis.

Draudzes vārdā runāja padomes priekšsēdis A. Vanags. Par lieliskām pusdienām bija rūpējušies saimnieki Vītoliņi, pacienājot bērnus un viesus ar cāļu cepeti.

A. Vītoliņš, Saulainei dāvināja ar kabatas nazi pagatavotu svečturi.

Nometni vada skautu vadītājs Arnis Freibergs. Abās nometnēs bērnu skaits pārsniedz 50. Saulainē daudzi bērni pieteikti arī no Savienotajām Valstīm.

⓯ Setdien, 2. jūlijā mācītājs A. Čops Sv. Andreja baznīcā salaulāja Edmundu Baumani un Veltu Ausmu Salmiņu.

⓰ Pirmās latv. ev.-lut. draudzes jaunatnes iesvētīšana notika svētdien, 3. jūlijā Sv. Andreja Baznīcā Toronto. Iesvētamo bija pavisam 19, to starpā Valda Bruniņa no Orilijas un Gunārs Vilciņš no Virdžinijas. Pārējie iesvētītie: Pēteris Akmeņkalējs, Ināra Inta Brodere, Aija Kārle, Māra Miezīte, Zigurds Miezītis, Inta Miķelsone, Andris Elmārs Rozenbergs, Viesturs Aivars Rozenbergs, Laimons Salnājs, Juris Salmiņš, Brigita Sulima, Velta Švanka, Ģirts Tiltiņš, Solveiga Ausma Vītola, Vaira Vike, Valdis Zariņš un Maija Ziepnieka.

Iesvētību dievkalpojums bija ar Sv. vakarēdienu. Dievkalpojumu ar dziesmām kuplināja baritons Alb. Vītols.

⓱ Svētdien, 3. jūlijā mācītājs A. Čops Sv. Andreja baznīcā kristīja Māru Tiānu Zieni, Teodora un Ainas meitiņu.

⓲ Pirmās latviešu ev.-lut. draudzes koris komponist T. Ķeniņa vadībā mēģinājumus uzsāks 7. sept.

⓳ Karstuma vilnis Toronto pirmdien, 4. jūlijā uzdzina dzīvsudraba stabiņu uz 94 grādi F. ēnā, bet saulē temperātūra sniedzās pāri 100 grādiem. Pagājušā pirmdiena bija karstākais 4. jūlijs pēdējo 34 gadu laikā.

Karstajā laikā daudzi meklēja veldzi ūdenī. Peldēšanās prasījusi daudz upuru. Nedēļas nogalē Kanadā noslīkuši 60 cilvēki un 30 gājuši bojā auto katastrofās. Pieskaitot citus nelaimes gadījumos miruŗus, kopskaits sasniedz 118 personu.

⓴ Svētdien, 3. jūlijā, Toronto bija ieradušies „Dainas" pārstāvji J. Rūvalds ar V. Spuri ar saviem skaņu aparātiem, lai baletdejotājas Vorps studijā ieskaņotu Kalvja dziedājumus. Ieskaņošana ilga no plkst. 11 rītā līdz vēlam vakaram. Pagaidām Kalvis neizpauž iedzieddāto dziesmu nosaukumus. Drīzumā jaunās plates pārādīsies tirgū.

㉑ Mācītājs A. Briedis svētdien, 3. jūlijā nokristīja Ritu Ilgu Asju

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.
Neiziet otros manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī nesaskanēt redakcijas viedoklim.

NEBIJUSI LĪGOŠANA VECĀS ANGĻU PILĪS

Svētkos piedalās sūtnis K. Zariņš ar kundzi

Nekad agrāk Anglijā latvieši nebija tik sirsnīgi līgojuši kā tieši šogad, un turklāt arī daudz lielākā skaitā nekā iepriekšējos gados.

Visdižākā masu līgošana notika Almelijas latviešu mājā Herifordširas grafistē un Londonas latviešu draudzes mājā Rofvantā — Saseksas grafistē. Pirmajā dalībnieku skaitu rēķināja ap 700, un tur pa lielākai daļai bija saradušies latvieši no Anglijas vidienes un ziemeļdaļas. Uz Almeliju sabraukšanu bija organizējis DVF, un pats valdes priekšsēdis A. Alksnītis bija Jāņa tēva lomā. Tur bija ieradies arī sūtnis K. Zariņš ar kundzi. Pēdējā bija Jāņu māte, bet sūtnis sanāksmi atklāja uzvelkot mastos pie nama Latvijas un Anglijas karogus.

Rovfantas muižā savukārt pulcējās Dienvidanglijas un Londonas latvieši, un arī tur dalībnieku skaits bija neredzēti kupls — ap 500. — Tiklab Almelija, kā Rovfanta slēpj sevī daudz senu stāstu un teiku, un ar šīm vietām saistīts neviens vien drāmatisks notikums Anglijas vēsturē. Seno īpašnieku gari, ja viņi kaut kur klīda apkārt šai līksmajā latviešu Jāņu naktī, droši vien bija ļoti izbrīnījušies un pārsteigti. Tā Almelijas pils — pareizāk, sakot, tā celtne, kas agrāk atradās šai vietā un no kuras palikušas pāri dažas daļas, — pirms 500 gadiem piederēja sēram Džonam Oldkaslam, ļoti spilgtai personai, karavīram un dumpiniekam. Par piedalīšanos lolardu (bībeles tulkotāja Viklifa piekritēju) dumpī viņu galu galā karalis lika pakārt. Šekspīrs bija viņu ņēmis par paraugu savam sēra Džona Falstafa tēlam, ko raksturo liela uzdzīvošanas kāre un lielība. No prototipa Falstafs atšķirās diezgan stipri, un arī pats Šekspīrs esot to vēlāk atzinis. Tikai tāpēc viņš Oldkaslu savās lugās beidzot pārkristīja par Falstafu, lai gan daudzus gadus uz skatuves viņš darbojies kā Oldkasls...

Rovfanta pagājušā gadsimtā bija viens no Anglijas ievērojamiem kultūras centriem, kur dzīvojis dzejnieks laureāts lords Tenisons, kur bijusi viena no slavenākām bibliotēkām, kā arī ļoti retu gleznu un porcelānu kollekcijas utt. Tur savā laikā mitis Čemberlēns un pat Čerčils.

Tas ka dižciltīgie šādas lauku pilis vairs nevar savās rokās paturēt, liecina par dziļu un klusu revolūciju, kas piemeklējusi arī Angliju. Bet latviešu bērniem un vasaras atpūtas meklētājiem šī dziļā sociālā pārvērtība darījusi daudz laba. Tiklab Almelijā, kā Rovfantā viņi var baudīt labu gaisu, sauli un zaļumus, kā nekur citur Anglijā viņiem tas nebūtu iespējams. Latviešu nacionālā padome Lielbritanijā, kas pārvalda Almelijas namu, bez tam tur iekārtojusi arī pastāvīgu mītni invalidiem un veciem ļaudīm. Viņu skaits tagad jau pārsniedz 25.

Un abas šīs kādreiz slavenās vietas šogad vareni izmantoja arī līgotāji, kam atmiņas par Jāņu ugunīm tik ātri vis neizzudīs, lai cik melnā fabrikā tūliņ pēc tam bija jāatgriežas.

Sūtnis K. Zariņš karoga uzvilkšanas ceremonijā Almelijas namā uzsvēra tautisko tradiciju nozīmi, kas mums palīdz pārvarēt svešuma grūtības. — Līdsās un Bradfordas tautisko deju kopas rādīja klātesošiem savu māku, bet „Mežezera" vīri dziedāja brašas latviešu dziesmas.

Netrūka līgotājiem ne alus, ne siera, ne arī cita kā, jo katrs atbraucējs bija paņēmis līdz arī savu „padomiņu." Almelijai visturvākā kroga īpašnieks vēlāk stāstījis, ka visā gadā viņam nav bijusi tik liela apgrozība, kā tieši šai vienā vakarā. Ļoti apmierināti bijuši arī krodzinieki Rovfantas tuvumā... Pagājušā gada svētkos kāds līgotājs, iekrita ezerā (kuŗā no abām vietām tas notiris — nav nozīmes; abās ir ezeri!), bet šogad ūdenī iebrauca automašīna, ko vēlāk vienotiem trimdinieku spēkiem izvilka ārā. Tas rāda, kā arī mēs Anglijā motorizējamies un ka mūsu dzīve iet uz augšu!

V. ja, tādi privātdetektīvi eksistē

Pirmās Latviešu ev.-lut. draudzes jaunatnes iesvēte 3. jūlijā sv. Andreja baznīcā Toronto. No kr. 1. rindā: Solvelga Vītola, Valra Vīķe, Alija Kārkle, draudzes pr-ks R. Roze, māc. A. Čops, Brigita Sulima, Ināra Inta Brodere, Velta Švanka. 2. rindā: Laimonis Salnājs, Gunārs Vilciņš, Inta Mikelsone, Maija Ziepnieka, Valda Brūniņa, Māra Miezīte, Juris Salmiņš, Zigurds Miezītis. 3. rindā: Pēteris Akmeņkalējs, Ģirts Tiltiņš, Valdis Zariņš, Viesturs Rozenbergs un Andris Rozenbergs.
Foto A. Jānītis

ĪSTENĪBĀ UN ROMĀNOS

ASV pašreiz ir ap 5000 detektīvbiroju ar 150.000 darbiniekiem

Tādu privātdetektīvu, kas paslēpj šaujamo ozotē, ieķer tuvējā barā elegantā nevērībā glāzi viskija, nodod ziņojumus savam kantorim pa telefonu, pārmeklē kādu noslēpumainu līki garderobē un atrisina vissarežģītākos uzdevumus pēc tam, kad ir izdalījuši un saņēmuši krietnu skaitu boksa sitienu, — jā, tādi privātdetektīvi eksistē mūsu dienās gan vairs tikai krimināl romānos un filmās.

Amerikāņu privātdetektīvi, turpretim šodien strādā ar gluži citām metodēm. Pēdējos gados jūtami izmainījies kā atrisināmo uzdevumu raksturs, tā arī darba paņēmieni, prasot arī papildus darba spēku. Pirms gadiem pieciem Ņujorkā bijis tikai kāds desmits privātdetektīvu biroju, bet nu tādu ir jau ap 450, kamēr visas ASV apkalpo 5000 biroju ar 150.000 darbiniekiem.

Kriminālromānos daudzkārt apdzejotā detektīvu cilpa ar liela vēriena ielaušanās un laupīšanas speciālistiem patiesībā dzīvē gadās sasamērā reti. Pēc amerikāņu laikraksta ziņām privātdetektīvu uzdevumi sadalās galvenokārt trīs grupās: 60% veikalnieciska rakstura izspiegošanas, 25% „privātas lietas", īpaši šķiršanās pierādījumu apgādāšana, lojālitātes pārbaudes, u. t. t. „Politiskas dabas" uzdevumi aizņem 10%, bet kriminālas lietas, kā laupīšanas, izspiešanas un līdzīgi nodarījumi tikai 5%.

Ja detektīva uzdevums ir „veikalnieciska izspiegošana", kad kādai firmai jāpiegādā pilnīgs pārskats par konkurenta darbību, detektīvi visbiežāk izlieto telefonisko spiegošanas metodi, stundām sēžot telefona vadu mudžeklī, lai „nozagtu" telefona sarunas, kas gan būtībā ir nelegāls un sodāms paņēmiens.

Cits labs ziņu avots ir — papīrgrozs, vai, kā izteicies kāds sava amata speciālists: „Dodiet man 10 dienas kāda kantoŗa papīrgrozu saturu, un es jums varēšu sniegt vispilnīgāko informāciju par šo firmu." Lai piekļūtu šādai „zelta bedrei", privātdetektīvam bieži nav jādara nekas cits, kā vienīgi „jāīrē" uzticama apkopēja.

Nozarē „privātie uzdevumi" ietelp dažāda veida pasūtinājumi — sākot ar laulāto izspiegošanu un beidzot ar izziņu par jaunu laužu materiālo stāvokli.

Šai nozarē detektīviem ir laba tiesa modernu darba paņēmienu. Dzīšanās pakaļ kādai automašīnai cauri sarkanām ugunīm mūsu modernajos laikos ir gluži vecmodīgs pasākums un der tikai romānos un filmās nervu kutināšanai, kamēr tagad upuŗa mašīnas gāzes novadu caurulē mēdz iemontēt kādu viegli fosforicējošu vielu ar zemu kušanas temperātūru, un kad mašīna aizbraukusi, tā atstāj aiz sevis spožu pērļu virkni, ko viegli saskata sekojošais braucējs, apbruņojis savu mašīnu ar ultraviolētas gaismas spuldzi.

„Politiskas dabas uzdevumi" detektīvu darbā ir gluži jauns pasākums, kas attīstījies tikai pēdējā laikā. Tādā gadījumā detektīvam ļoti bieži ir jānoklausās telefona sarunas politisku pretinieku starpā, kādam nolūkam lieto iebūvētos mikrofonus, un šis līdzeklis pēdējos gados kļuvis tik iespaidīgs, ka politiķi, pieņemot, ka pat sienām ir ausis, mēdz sapulcēties uz pārrunām mazgājamās telpās, iepriekš cieši aizspiežot ūdens vadus.

Vispār šīsdienas kriminālromāniem ir tik maz līdzības ar patieso dzīvi, kā to raksturo kāda „zvaigžņudetektīva" izteiciens: „Es lasu detektīvromānus tikai tad, kad grību atbrīvoties no domām par savu tiešo darbu."

ČILĒ RADUŠĀS SAIMNIECISKĀS GRŪTĪBAS

Čiles saimnieciskais stāvoklis pēdējā laikā strauji pasliktinās, un vālstij draud inflācija. Čiles normālā apgādē ar pirmās nepieciešamības patēriņa produktiem kļūst arvien sliktāka, un saimnieciskās aprindas ar bažām vēro valdības nesekmīgo ārējās tirdzniecības politiku, kas vairāk vadās ar politiskiem, bet ne saimnieciskiem apsvērumiem.

Čiles kapitāli plūst uz ārzemēm, kas vēl jo jūtamāki nelabvēlīgi ietekmē zemes apgādi, un iedzīvotājos zūd ticība valūtas stabilitātei. Mazais krājējs pārtrauc krāšanu, un vietējie kapitālisti atturas no kapitāla ieguldījumiem iekšzemē. Dolara cena nemitīgi kāpj, un, inflācijai attīstoties, tiek radīti izdevīgi apstākļi spekulātīviem darījumiem, pret kuŗiem valsts nespēj vairs cīnīties. Tikko parādās ziņa par kāda patēriņa priekšmeta cenas paredzamo paaugstināšanu, tas tūlīt pazūd no apgrozības, lai parādītos, tikai stājoties spēkā jaunajām cenām. Kopš janvāŗa mēneša pasta tarifi paaugstināti par 300%, telefona, elektrības, gāzes un ūdens tarifi paaugstināti par 70%, bet tādi patēriņa produkti kā maize, piens, apavi un gaļa sadārdzinājušies par 60%. Nemitīgi paaugstina arī darba algas, bet vēl straujāk kāpj produktu cenas.

Francijas ministru prezidenta cīņa pret alkoholu

Parīzē bāros restorānos un kafejnīcās nedzird citas valodas kā par nākotnes „draudu", kas, paredzams, pārņems visu Franciju: ministru prezidents Fors gatavojas aktīvai pretalkohola kampaņai, kuŗai, liekas, nebūs nekā līdzīga ar pagājušā gada novembrī pasākto bijušā franču ministru prezidenta Mendesa-Fransa akciju. Ministru prezidents Fors šai lietai paredzējis pieiet ar lielāku bardzību, kā viņa priekšgājējs. Neoficiālas ziņas vēstī, ka ministru kabinets apspriežot speciālu likumu, kas ierobežošot alkoholisko dzērienu lietošanas laikus un pat vietas. Tas drīzumā tikšot publicēts. Frančiem, kar ir tikpat lieli vīna dzērāji kā vīnogu audzētāji, jaunais ministru padomes likums liekas nopietns drauds. Aizliegšot alkoholisko dzērienu pārdošanu kantīnēs darba laikā. Lai karstos vasaras mēnešos fabriku strādniekiem būtu kāda veldze, paredzēts strādniekiem par brīvu izsniegt bezalkohola dzērienus. Šī likuma pārkāpējiem, kas neatļautā laikā tirgošoties ar alkoholiskiem dzērieniem, kā arī satiksmes nelaimju vaininiekiem izdarīšot tūlītēju asins pārbaudi, kuŗas rezultātā vainīgie saņemšot bargus sodus. Pret jauno, vēl spēkā neesošo likumu jau dzirdami asi protesti. Vai franču valdība tos ievēros — rādīs nākotne.

Austrālija vēlas savu himnu

Sidnejā. Austrālijai, kas ir britu dominija, ir savs karogs, bet vēl nav himnas. Lai tādu rastu, Austrālijā notiek plaša mēroga kampaņa, kuŗu atbalsta vairāki privāti uzņēmumi, cerībā līdz nākošām pasaules olimpiskām spēlēm iegūt oficiālu Austrālijas himnu. Kā zināms, Austrālijas karogam projektus bija iesūtījuši vairāk kā 30.000 pilsoņu, un Austrālijas iestādes paredz, ka atsaucība paredzamai Austrālijas himnai nebūšot mazāka. Kāds šīs kampaņas komitejas loceklis E. C. Dēvis izteicies: esot nožēlojami, ka Austrālija esot zeme bez himnas. „Mēs negribam noklusēt „Dievs, sargi karalieni", bet sava himna ir tomēr nepieciešama."

Konans Doils sāk spokoties

Pēdējā laikā klāda dažādas baumas par pazīstamā Šerloka Holmsa autoru sēru Arturu Konanu Doilu, kuŗš mira pirms 25 gadiem. Kā zināms, savos pēdējos dzīvības gados viņš daudz nodarbojās ar spiritismu un savā testamentā novēlēja lielākas summas spiritistu mērķiem. Ģimenes piederīgie un tuvinieki stāsta, ka saņēmuši arī ziņas no nelaika pēc viņa nāves.

Ka Konana Doila ģimenē notiek kaut kas mistisks, runāja jau labu laiku, līdz pēdīgi pierādījās arī kaut kas reāls: piederīgie bija norēmuši nelaika un viņa sievas zārkus izrakt un nodot kremēšanai. Protam, ka šādas lietas nevarēja palikt neievērotas un sāka klīst dažādas baumas. Uz ziņkārīgo un ieinteresēto personu jautājumiem ģimenes advokāts paskaidrojis, ka šai lietā neesot nekādas mistikas. Māju, kuŗā atradušies Konana Doila un viņa sievas zārki, nolemts pārdot, un tāpēc paredzēta kremēšana, lai abiem dotu pēdējo dusas vietu ģimenes kapeņu velvēs.

KĀDS SLEPENS UN ĻOTI ZĪMĪGS DOKUMENTS

CHRUŠČEVA VĒSTĪJUMS EIROPAS ZEMJU KOMŪNISTIEM

Londonā saņemtas ticamas ziņas par kāda dokumenta saturu, kas ļoti palīdz izprast angļu valdības vēsumu pret gaidāmām „četru Helo" sarunām.

Šeit darīšana ar pašu Chruščeva parakstītu slepenu vēstījumu Eiropas zemju komūnistu vadītājiem. Vēstījuma eksemplāru skaits ir ļoti ierobežots, jo katra zeme saņēmusi tikai vienu kopiju. Ar 18. aprīli datētais dokuments uz 11 mašīnraksta lapām vispirms uzsveŗ, ka Anglija un ASV tuvojas saimnieciskai krizei un tāpēc valdošās aprindas šais valstīs vēlas karu. (Ļoti parasts un pavisam „nesensācionāls" apgalvojums, kas no komūnistu mutēm dzirdēts neskaitāmas reizes!). Bet svarīgākais tikai vēl nāk: **Rietumu zemēs sabiedrības spiediens esot pietiekami stiprs, lai padarītu kara kūdītāju plānus nelespējamus. Padomju Savienības interesēs esot visiem līdzekļiem atbalstīt šo spiedienu. Pa to laiku PSRS varētu tālāk izveidot savu militāro spēku.**

Pēc šī vispārējā stāvokļa noskaidrošanas seko detaļu iztirzāšana: Tālo Austrumu problēmas risinoties ļoti labvēlīgi. Vietnama pilnīgi droši krītīs komūnistu rokās, visvēlākais 1956. gadā. Tas pats sakāms par Vietnamas kaimiņiem; arī tur nav gaidāma liela pretestība. Visai „apsološa" esot arī Formozas situācija. Čangkaišeka režīms nevarot pārdzīvot vēl vienu atkāpšanos vai neveiksmi, un turklāt tajā komūnisti iepenināju šies vairāk, nekā parasti to mēdz domāt. Komūnistu cerības augot arī Japānā un Filipīnās. Tas pats attiecas arī uz Klusā okeana salām — Fidži, Jaunkaledoniju un citām.

Komūnistu politika esot pamudināt uz sacelšanos un atbalstīt vietējos spēkus, jo tas ienaidnieka iejaukšanos padara grūtu vai pat neiespējamu.

Komūnistu plānus Indijā apdraudot Pakistana. Ja Indijā būtu nemieri un nekārtības, tad tas Pakistanai dotu iespēju iejaukties ar amerikāņu un angļu palīdzību. Tāpēc esot jāuzmanās, lai bez vajadzības nesagādātu grūtības Indijas valdībai. (No savas puses piebildīsim, ka šo viedokli var visai labi saprast sakarā ar Nēru lielajiem pakalpojumiem, kādus tas sniedzis un sniedz Maskavai!).

Galvenais Eiropas komūnistu uzdevums esot radīt tādus apstākļus, lai NATO un Parīzes līgumi zaudētu savu nozīmi un iedarbi. Frontāls uzbrukums neesot vēlams, bet gan jālaiž darbā aizvien skaļāka propaganda par labu neitrālitātei un pieķāpībai Maskavas priekšā.

Miera un atbruņošanās atmosfairā, kas komūnistiem jāveicina visiem līdzekļiem, ASV un Anglija nebūšot spējīgas enerģiski izveidot Rietumu aizsardzību. Pašai komūnistu partijai nemaz nav jānāk priekšplānā. Kur kreisie un t. sauc. neitrālisti (tie, kas iestājas par savas valsts neitrālitāti Rietumu un Austrumu konfliktā) ir pietiekami stipri, tur atkal jāatdzīvina „tautas frontes" ideja. Tāda, kā zināms, valdīja pirms kara Francijā. Tajā parasti ietilpst komūnisti kopā ar sociālistiem. — Valstīs, kur kreisie spēki nav tik stipri, jālieto citāda taktika: tur komūnistiem jāmēģina iespiesties sociālistu partijā un citur. Tieši to Chruščeva vēstījums ieteic darīt Austrijas komūnistiem. Turpretim Francijā un Italijā vislabākā būtu tautas frontes taktika tiklab valsts politikā, kā arī arodbiedrībās. Rietumvācijā jāmēģina iefiltrēties visās tajās organizācijās, kas pretojas vai vismaz kritiski izturas pret Rietumu aliansi.

Šis Chruščeva slepenais vēstījums publicēts Londonas mēnešrakstā Intelligence Digest, kas daudzkārt trāpa naglai tieši uz galvas un kuŗa neikdienišķie ziņu avoti bieži ir apbrīnojami pareizi.

Šāds vēstījuma saturs ir ļoti ticams. Liels uzsvars tajā likts tieši uz vissāpīgāko problēmu Rietumu pasaulē. Un šī problēma ir — sabiedriskās domas grīļošanās un stingras nostājas trūkums. Tiklab Londonas, kā Vašingtonas valdībām nopietni jārēķinās ar zināmās sabiedrības daļas spiedienu, par ko ļoti pamātoti runā Chruščevs.

Lasot šīsdienas ziņas un gaidot nākamos notikumus, nekad nebūtu jāaizmirst šāda visai raiba, bet tomēr iespaidīga kombinācija: Nēru, Tito, Bevans, Olenhauers, Mendess-Frānss, Etlijs, Stīvensons, un vēl daudzi citi. Viņu kopējais iespaids Rietumu sabiedrībā ir daudz lielāks, nekā mēs parasti iedomājamies.

Tāpēc Chruščeva vēstījumā minētais „sabiedrības spiediens," kas komūnistiem jāizmanto savā labā, nekādā gadījumā nav novērtējams par zemu.

V.

Tā paiet pasaules godība...

GRĀFU PILĪS PASNIEDZ „LONGDRINKUS"

Austrijas un vācu grāfiem neklājas viegli. Milzu nodokļi un mazie ieņēmumi spiež tos dzīvot aristokratiem nepiemērotā veidā. Daudzi no tiem zaudējuši savas pilis un muižas, citi tās pārvērtuši naudas pelnīšanas uzņēmumos, bet savām vajadzībām tās izlietot var tikai retais.

Arī senā laupītāju-bruņinieku pils Landskrona pārvērsta par ērtu un patīkamu viesnīcu, kurā nav vairs ne viduslaiku mocību pagrabi ne slepenās ejas, bruņas un ieroči. Apmeklētājus sagaida glīti klāti galdiņi ar vīnu un piedevām.

Šī viesnīca tomēr tālu vēl nespēj sacensties ar luksa viesnīcu, kāda ierīkota vecajā Tiroles bīskapu pilī Itterā. Šī pils bija pazīstama pēdējā laikā kā Hitlera dižciltīgo glābiņa vieta. Tādēļ pēdējie viesnīcā joprojām ir vienmēr gaidīti goda viesi.

Tāds pats liktenis ir Hohen Salve pilij pie Kufšteinas. Šo pili uzcēla 902. gadā. Klinšu uzeju tagad aizstāj celtnis, un pilī viesus gaida visas iespējāmās ērtības ar greznām modernākām tekstilijām un mēbelēm. Slepenās ejas aizsegtas ar ledusskapjiem bet „kambari" kļuvuši par viesu istabām. Mazs laukumiņš pils tuvumā izveidots par nolaišanās vietu helikopteriem.

Lielajā zālē, kur kādreiz Lists spēlēja savas ungāru rapsodijas, bagātie amerikāņi tagad noskatās televīzijas raidījumus.

Tā tas ir arī citās pilīs. Skaistajā Ostervicā grāfa sulaiņi servē „longdrinkus" ar ledu vidusla iku tērpos un laipni saņem dzeramnaudas.

Bēdīgāk iet Leonšteinas grāfam, kuŗa pilī atvērts publisks bārs.

Grāfi tomēr cieš un aizbildinās par notiekošo, paskaidrojot, ka tā esot vienīgā iespēja, kā pilis paglābt no sagrūšanas.

SAVIENOTĀS VALSTĪS

ŅUJORKĀ

Ka ziedošanas prieks latviešos vēl ir dzīvs, liecināja ŅUJORKAS latviešu izbraukums vasaras kolonijas apskatei, kur izbraukušās 45 ģimenes saziedoja uz vietas pāri par 2.000 dol.

Ņujorkas latv. ev.- lut. draudze iecerējusi iekārtot pati savu vasaras koloniju bērniem. Jau ilgāku laiku meklēja piemērotu objektu. Pagājušo svētdien notika atkal izbraukums kādas jau iekārtotas, pārdodamas kolonijas apskatei. Izbraukumā piedalījās 45 ģimenes, kopā ap 100 cilvēku. Nometne atrodas apm. 100 jūdžu no Ņujorkas, pie Woodstock, N.Y. Telpas ir piemērotas 65 bērnu uzņemšanai, ir skatuve, darbnīcas, silts un auksts ūdens, dušas, peldbaseins. Apkārtne ir skaista, ir meži un strauts, daba atgādina Latviju.

Apskatījuši nometni, izbraucēji sapulcējās kopā, lai pārspriestu turpmāko rīcību. Nometni atzina par piemērotāko mūsu vajadzībām. Vienīgais, kas atbaida, ir augstā cena — 45.000 dol., pie kam līgumu slēgstot jāiemaksā 20.000 dol. Draudzes nometnes fondā ir tikai 12.000 dol. Sapulcējušies visi izteicās par to, ka nometne jāpērk. Draudzes priekšnieks Č. Stankevics tad ierosināja pieteikt ziedojumus uz vietas un pats listē ierakstīja 100 dol. Būvuzņēmējs A. Līdacis ziedoja 250 dol., bet kāds tautietis, kas nevēlas, lai viņa vārdu izpauž, ziedoja 500 dol. Izbraukuma dalībnieki saziedoja pāri par 2.000 dol. Nometnes pirkšanas jautājumu galgī izlems draudzes ārkārtējā pilnsapulcē 10 jūlijā.

Vairāki izbraukuma dalībnieki pavadīja visu dienu nometnē un arī turpat pārnakšņoja.

BOSTONĀ

Plašajā Reiņa Kampersala laukū saimniecībā jau ceturto gadu Bostonas tautieši varēja pulcēties Jāņu sarīkojumā. Koris „Līga" un tautas deju grupa (I. Jansones vadīta bija sagatavojuši piemērotu brīvdabas uzvedumu (režisors V. Streips), bet apmeklētāju skaits gan bija mazāks kā iepriekšējos gados. Toties pats nama tēvs bija saaicinājis apkārtnes amerikāņus noskatīties latviešu uzvedumu, līgošanu un lielo ugunskuru. Amerikāņu tad arī bija krietni pāri simtam, un tie naski nogaršoja pīrāgus, jāņu sieru un citus latviešu īpatnējos gardumus. Jauniešiem dejas zālainā pļavā veicās ne sliktāki kā uz parketa grīdas. Apkārtne bija arī īsti piemērota „papardes zieda" meklēšanai. — Sarīkojumu bija organizējuši Bostonas Daugavas Vanagu apvienība un Bostonas Amerikas latviešu tautiskā savienība.

Z. K.

Kanadas ministru prezidenta raizes par nākotni

Kanadas ministru prezidents Luijs Sēnt Lorāns nesen izteicies, ka, sākoties vispārējam karam, jau pirmajās stundās kā Kanada, tā Savienotās Valstis var sagaidīt ienaidnieka atomieroču uzbrukumu. Prezidents teica: „Ja karš sākas, Ziemeļamerika var krist par upuri smagam ienaidnieka atomieroču uzbrukumam, kas tik pat labi vērsts pret mūsu, kanadiešu, rūpniecām kā pret amerikāņu. Tādā gadījumā kanadiešu zaudējumi būs tik lieli, ka mums kara un aizsardzības jautājumam jāpieiet ar visdziļāko nopietnību."

Līdz šim kanadiešu iestādes uzskatīja, ka galvenais uzbrukums varētu būt vērsts pret Savienotajām Valstīm, un tikai otrā vietā būs Kanada. Tālāk ministru prezidents pateica, ka tuvāko četru vai piecu gadu laikā neesot paredzama aizsardzības budžeta samazināšana, jo principā kopš 1950. gada politiskais stāvoklis nav mainījies, un pasaulē vēl vienmēr miers ir apdraudēts.

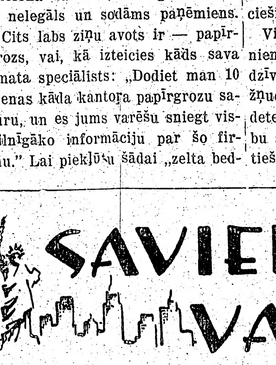

VISMODERNĀKĀ VEĻAS ŽĀVĒJAMĀ MAŠINA

— Vēl vienu riņķīti, Herbert, tad viss būs sauss.

TRIMDAS SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

BALTIEŠU DEMONSTRĀCIJAS PRET MOLOTOVU

PSRS ārlietu ministru Molotovu viņa nesenā ceļojumā pa ASV, lai piedalītos AN jubilejas sesijā, visur sagaidīja un pavadīja baltiešu demonstrācijas un piketi ar pretkomūnistiskiem plakātiem. Tā tas bija Sanfrancisko, Omahā, Čikāgā un Ņujorkā. Ar gandarījumu varam atzīmēt, ka šo demonstrāciju rīkotāji visur bija latvieši, lietuvieši un igauņi, turpretim pārējo tautību trimdinieki izrādīja mazu aktivitāti. Šīs demonstrācijas bija rūgts piliens Molotova „jaunajā politikā", kuŗu viņš centās demonstrēt ASV ar saldiem smaidiem un komplimentiem amerikāņu tautai. Šie nedaudzie, bet uzņēmīgie mūsu tautieši pacelot savus plakātus atkal atgādināja pasaulei, ka noziegums, kas pastrādāts pret Baltijas tautām, arvienu vēl nav sodīts.

Lasot par baltiešu protesta spontāno izpausmi katra latvieša sirds izjūt gandarījumu. „Ja mēs esam izglābušies no padomju verdzības, tad mums ir morāls pienākums kaut ko darīt pret varmācību," nodomā latvietis, lai arī kur tas atrastos. Varbūt to dabūs dzirdēt arī latvietis dzimtenē, kam tas būs mazs saules stariņš tumšajā verdzības ikdienā.

Piketēšana ir izrādījusies par vienu no efektīgākiem līdzekļiem Baltijas valstu propagandas darbā. Visas baltiešu rīkotās piketēšanas līdz šim atzīmētas amerikāņu presē. Tādā ceļā uz baltiešu plakātiem rakstītās idejas nokļuvušas pie miljoniem lasītāju. Daži iedomājas, ka šādas demonstrācijas atzīstamas par izdevušamies tikai tad, ja tajās piedalas simtiem demonstrantu. Taču tos pašus rezultātus var panākt arī ducis apņēmīgu tautiešu ar asprātīgiem saukļiem. Ja tas atradis atspoguļojumu amerikāņu presē, tad ar panākumiem varam būt apmierināti. Pie tam nebūtu jāvērtē pēc tā, vai attiecīgā pasākuma iniciātīva nākusi no vienas vai otras organizācijas, vai nu no latviešiem, lietuviešiem vai igauņiem, bet svarīgs ir rezultāts. Kaut mums arī uz priekšu netrūktu tautiešu ar karstām sirdīm, kuŗiem nekad neapniktu izkliegt pasaulei naidu pret apspiedējiem un verdzinātās dzimtenes vārdu.

Merkurs

BĒRNU SVĒTKI VINIPEGĀ

Viscaklākā gleznotāja bija 5 g. v. Lolita Ausklāviņa.
Foto T. Sniķeris

Vinipegas latviešu draudzes svētdienas skola, darba posmu noslēdzot, sarīkoja bērnu svētkus tuvējā Selkirkas pilsētiņā, skaistā parkā, Red river upes krastā. Bērnu svētki izdevās loti labi, un tie bija apmeklēti labāk nekā paredzēja ridienas skolas darba posmu noslēdzot, sarīkoja bērnu svētkus tuvējā Selkirkas pilsētiņā, skaistā parkā, Red river upes krastā. Bērnu svētki izdevās loti labi, un tie bija apmeklēti labāk nekā paredzēja rīkotāji. Jaunatne piedalījās dažādās nodarbēs, ko vadīja skol. T. Sniķeris. Bērnu vecāki un citi viesi sacentās sporta spēlēs. Visiem bija prieks par jauki izdevušos dienu!

LATVIEŠU STUDENTI TORONTO SPRIEŽ, LEMJ UN PRIECĀJAS

Pa kreisi: Pēc karstām debatēm kongresa zālē delegātu saime mielojās pie garšīgo pusdienu galda, lai stiprinātos tālākajam darbam. Vidū: kongresa tālākie viesi — Edmontonas delegāte Rota Dāldere kongresa ballē griežas dejā ar senu paziņu no Hanavas, Filadelfijas delegātu Arvīdu Lielkāju. Pa labi redzamas čaklās mājas mātes, Toronto studentu kopas locekles, kas Kalna kundzes vadībā divi dienas nenogurdamas gādāja par delegātu laicīgo labklājību.

ČIKĀGAS LATVIEŠI LĪGO VAKARĀ ŠILLERA PARKĀ

No kr.: Jāņu tēvs M. Ozers (lab. pusē) un puiši pie alus mucas sagaida līgotājus, Jāņu māte A. Ārums, Čikāgas draudzes koris.

NIAGARAS TILTA BALSTU CĒLĒJU PIEMINOT

Kanadas universitāšu zinātnieki, kas iecelojuši no Austrumeiropas zemēm, un slavu valodas speciālisti pie šīm universitātēm nesen godināja kādu Eiropas immigrantu, kas ar ievērības cienīgiem sniegumiem ir savu izraudzīto zemi darījis bagātāku.

Sērs Kazimirs Gzovskis dzimis 1813. gadā Polijā. Piedalījies 1830. gada revolūcijā pret krieviem un bijis spiests bēgt no dzimtenes, lai glābtu dzīvību. Kādu laiku viņš uzturējies Austrijā kā politisks bēglis, bet vēlāk atradis ceļus, kā nokļūt Nujorkā. Gandrīz bez graša kabatā 1841. gadā viņš ieradies Kanadā un dabūjis vietu valsts darbā.

Gzovskis uzsāka savu karjēru kā viens no Kanadas visievērojamākiem inženieriem. Divdesmit gadu laikā, krājot kapitālu un iegūstot pazīstamu vārdu, viņš saņēma arvien svarīgākus darba līgumus. Kāds no tiem saistījās ar Grand Trunk Railway no Toronto uz Sarniju. 1870. gadā viņam uzdeva pārraudzīt starptautiskā tilta būvi starp Forteiju (Ont. provincē) un Bafalo (Nujorkas valstī). Šo tiltu izmanto dzelzceļa satiksmei.

Citi inženieri bija pārliecināti, ka būs neiespējams uzcelt tilta akmens balstus Niagaras upē, kas bija 50 pēdas dziļa un bija visai strauja, lai tie būtu pietiekami izturīgi un varētu noturēties pret ledus gabaliem, kas katru pavasari gāžas uz leju no Erio ezera. Tomēr Gzovska celtie balsti stāv vēl šodien bez kādām šķietamām pārmaiņām. Tilta uzcelšanai bija vajadzīgi trīs gadi. Vienīgā galvenā pārbūve, kas ir bijusi vajadzīga, bija dzelzs fermu aizstāšana ar tērauda pārlaidumiem.

CS

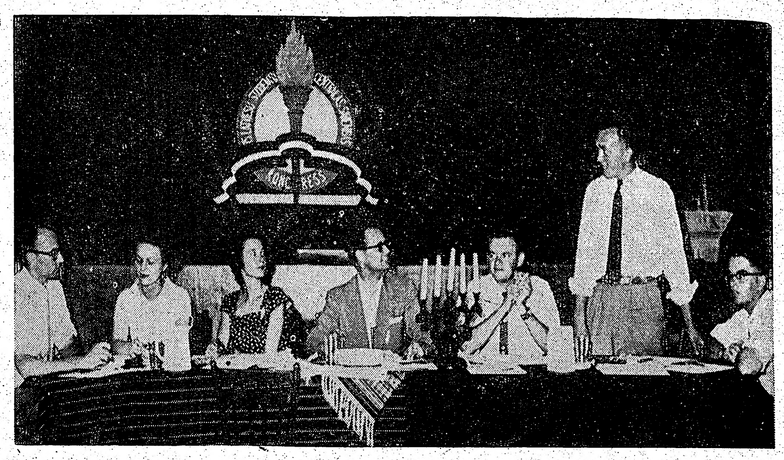

Kongresa prezidijs. No kr.: V. Matīss, V. Šneidere, G. Štūbe, A. Mangulis, L. Sproģis, N. Bulmanis, J. Bumbulis

Kongresa dalībnieku — delegātu un vietējās studentu kopas locekļu kopgrupa, kas divi dienas sprieda par latviešu studentu gaitām svešumā. Visi J. Kreiļa uzņ.

KAD PRETINIEKI SĀK KAŖOT TIKAI PĒC LABĀM PUSDIENĀM

Ciņa par Džordža fortu

Kad Savienotās Valstis pieteica 1812. gadā karu Kanadai, kāda grupa ASV virsnieku no Niagāras forta pusdienoja ar britu virsniekiem Džordža fortā (abi forti atrodas viens otram pretīm pāri Niagāras upei).

Britu virsnieki pastāvēja uz to, lai viņu viesi pabeigtu savas pusdienas. Tad viņi pavadīja ASV kareivjus līdz viņu laivām, sirsnīgi atsveicinājās un atturējās no amerikāņu forta apšaudīšanas, kamēr virsnieku grupa nebija drošībā šķērsojusi upi.

Pēc tam ASV karaspēks sekmīgi bombardēja Džordža fortu, ko bija uzcēlis Augškanadas vicegubernātors Džons Simko 1796. gadā, un forta nocietinājumus ASV artilerija sagrāva gabalos. 1813. gadā ASV karaspēks gan ieņēma Džordža fortu, bet to atdzina atpakaļ britu pretrieciens.

Kad noslēdza mieru, Džordža fortu pameta novārtā līdz 1937. gadam, kad Niagāras parku komisija nolēma to atjaunot. Tagad tas ļoti līdzīgs fortam, kāds tas bija 1896. gadā, un to bieži izmanto, lai skolniekiem notikuma vietā mācītu vēsturi.

ASV iedzīvotāju skaits strauji pieaug

Vašingtonā. — ASV iedzīvotāju skaits gada laikā pieaudzis par 2.823.000, sasniedzot kopskaitu 165.200.000. Šis skaitlis ir 55 reizes lielāks par to iedzīvotāju skaitu, kāds bija 1776. g. 4. jūlijā, kad pasludināja Neatkarības deklarāciju.

Četri zibens upuri

Ohio valstī 4. jūlijā zibens iespēris kokā, zem kura negaisa laikā patvērusies kāda jauna māte ar 3 maziem bērniem. Māte un bērni nogalināti.

Osvalds Akmentiņš

AMERIKAS LATVIEŠU RAKSTI UN PRESE

1896. — 1946.

Amerikas latviešu preses stāvoklis ir grūti pārskatāms un salīdzināms, jo izdevumi nav savākti vienkopus kādā bibliotēkā, kur tos varētu sameklēt un pēc tam apstrādāt. Tie ir izkaisīti vai arī nevērīgi iznīcināti. Tāpēc pētījumiem varēju izmantot tikai dažus gada gājumus vai atsevišķus numurus, kas uzglabājušies vienā otra tautieša bibliotēkā. Esmu balstījies arī uz iepriekšējiem avotiem (Prometejs) un par krieso presi — Nemiers, rakstu krājums.

Ir laikraksti, kas iznākuši tautības stiprināšanai svešumā, reliģijas izkopšanai, bet atrodami arī bēdīgi fakti: laikraksts iznācis tikai šauru personisko uzskatu paušanai, pašmīlībai vai šķiru cīņai, no kā cietuši emigrantu sabiedrība. Amerikas Latviešu Avīze veicinājusi luterāņu draudzes šķelšanos 1901. g. Bostonā. Kreisie laikraksti arvien nelabvēlīgi bijuši tautiskās domas paušanai, sējuši šķiru naidu vai apkaŗojuši Latvijas republiku, kā, piem., to dara Amerikas Latvietis.

Garīga satura preses izdevumiem slikta valoda, trūkst stila un arī ideju, bet samērā laba chronika. Tur atspoguļojas tā laika sabiedriskā dzīve, rosība draudzēs un biedrībās. Kreiso izdevumiem valoda labāka, jo tos vada samērā izglītoti redaktori, tāpat labāka valoda arī pilsoniskiem izdevumiem. Līdz 1. pasaules karam visi izdevumi bija iespiesti ar gotu burtem, bet jau kara laikā parādās arī latīņu burti, piem., Prometejs, Amerikas Atbalss. Preses līmeni visaugstāk sasniedzis laikraksts Amerikas Atbalss, kas bija nopietnākais nacionālo ideju paudējs ASV. Sociālistu Strādniekam bijusi lielāka tirāža, ap 6000 eks., tas iznācis 3 reiz nedēļā. No laikraksta ienākumiem dzīvojuši vairāki cilvēki: redaktori, burtlīči. Avīžu cenas bijušas samērā zemas, ap 10, ar maziem metieniem līdz 25 centi numurā. Ganviz ir pārtraukta. Laikraksts sākumā bijis domāts misijas nolūkiem ,kristīga satura. Iznācis divas reizes mēnesī, bet vēlāk ik nedēļas. Pirmos gadus avīze iespiesta Amerikas brīvības šūpulī Bruka farmā, Vestroksberijā, kur tagad atrodas bāriņu nams. Vēlākos gados Siebergs avīzes salikšanu iekārtojis savā mājā — pagrabā, Vašingtona ielā 299, Kembridžā, Bostonas priekšpilsētā, kur iespiesti arī citi izdevumi.

Kamēr pie avīzes darbojas līdz mācītājs Ansis Rebāne, pa pusei igaunis, laikraksta virziens ir reliģisks, bet pēc viņa nāves Siebergs laikrakstu pārveido, veltījot daudz telpas ziņām no dzimtenes, īpaši 1. pasaules kara laikā. J. Sieberga vadīto laikrakstu lasījuši karavīri Vladivostokā, Sibirijā un citās pasaules malās. Ar Amerikas Vēstneša starpniecību vāca ziedojumus latviešu strēlniekiem, Latvijas atbrīvotājiem, sūtniecībām Londonā un Parīzē, gan arī Latvijas trūkumcietējiem Latvijas pirmajos patstāvības gados. Laikraksta vienīgais mīnuss ir nepareizā valoda, ko daudzās zobgalībās izmanto konkurenti — pārējie laikraksti.

J. Siebergs laikrakstam varēja ziedot tikai no maizes darba brīvo laiku, tāpēc padarītais darbs, — kur ieguldīts milzums enerģijas, prasa patiesu apbrīnu un tautas pateicību. Tāpat kā pārējie Amerikas izdevumi, arī Amerikas Vēstnesis prasa piemaksas, jo abonentu nav pietiekami. Par šīm grūtībām Amerikas Vēstneša izdevējs sava laikraksta 1900. g. otrā numurā raksta:

„Pērngad mēs jau ziņojām, ka Amerikas Vēstneša kasē 3. g. gājumu slēdzot bija kādi 70 dol. liels iztrūkums, un ar 4. g. gājuma slēgšanu parāds ir par 61 dol. un 7c. pavairojies. (Tā kā 1. janvārī, 1900. g. Amerikas Vēstneša kasē bija 131 dol. 7c. liels parāds). Izdevēji cer, ka, ja rastos vairāk abonenti, tad izdošanas segtos un arī parādu varētu atmaksāt."

Pieaugot iecelotāju skaitam, Amerikas Vēstnesim diezgan bieži iznācis polemizēt ar sociālistu laikrakstiem. Par domstarpībām un to apkaŗošanu liecina kāds rakstiņš t. p. laikraksta 24. numurā. „Amerikas Vēstnesis arvien ir sargājies no strīdiem, bet kur bija jādod liecība un tapām uz to no mūsu pretiniekiem spiesti, tur vajadzēja dot aizrādījumus uz viņu nepareizībām. Strīdi nav mūsu mērķis, bet viņi daudzreiz paliek par līdzeki, caur kuŗu mēs pie mērķa tiekam." Minētā piezīme attiecināta uz Amerikas Latviešu Avīzi un tās izdevēju E. Randavu. Šo rindiņu autoram nav izdevies ieskatīties minētā laikrakstā, taču kā polemika liecina, Amerikas Vēstnesim ar Amerikas Latviešu Avīzi diezgan bieži bijušas domstarpības. Amerikas Vēstneša 2. numurā, 1900. g. J. Jankovskis (Kanadā pazīstamais Džonesa tēvs), atbildē raksta: „Saprotams pats no sevis Amerikas Latviešu Avīzes redaktors un izdevēji, redzēdami, ka avīze neatmaksājas, sāk uzbrukt tautiešiem, mācītājiem un dažām personām, kuŗas nedara ciem pa prātam. Katrs, kas Amerikas Vēstnesi lasa, var skaidri pārliecināties ka AV nebūt nav uzbrucis Amerikas Latviešu Avīzei." Pie minētā šāda raksturīga redakcijas piemīza: „Neturam par vajadzīgu ar Amerikas Latviešu Avīzi kaut kā polemizēt. Lai viņa mūs blamierē, kā viņai tīk, viņa nevar mums to vismazāko skādēt."

Šie ir nedaudzi vaibsti, kas raksturo Amerikas pirmo latviešu laikrakstu. Bet visumā emigrantu prese un literatūra mums ir svešā, kaut arī tā glabā pagājušās paaudzes likteņus.

Sociālistisko presi ASV nodibina Dāvids Bundža ar laikrakstu Auseklis (1898. — 1902. g. Klīvlendā. Kaufmaņa apgāds). 1900. g. Auseklis iznāca Bostonā, kur to pārņēma Bostonas latviešu strādnieku biedrība. Bet tad D. Bundža aizgāja no redakcijas, aizrādīdams, ka latviešu Sociāldemokratu Savienība vairs neesot sociāldemokratiska organizācija. Izdošanu līdz 1902. g. turpināja Kaufmanis. Kad Auseklis apstājās, tad tā vietā sāka iznākt Proletārietis, J. Kundziņa redakcijā.

D. Bundža ir pazīstams sociāldemokratu darbinieks, bijis Dienas Lapas redakcijas loceklis, bet par piedalīšanos sociāldemokratu kustībā, spiests emigrēt uz Ameriku. Te viņš saslimst ar tbc, gan aizbrauc uz Italiju ārstēties, tomēr grūtā slimība viņu pārvar, un D. Bundža mirst nepilnus 30 gadus v. Italijā. Bundža ir bijis viens no viskonsekventākajiem sociālās ticības sludinātājiem. Viņa brošūras: Katra strādnieka ievērībai, Strādnieku organizācijas nozīme, Mašīna, tiek daudz lasītas Baltijā, kur sagatavo 1905. gada revolūciju. Dažus Auseklja numurus parakstījis arī J. Kundziņš, kas starp vecajiem Amerikas latviešiem pazīstams kā pirmais laikraksta Proletārietis redaktors.

No 1900. g. - 1903. g. E. Randavs izdod Amerikas Latviešu Avīzi. Viņa avīzei nav nekāda virziena. Pats redaktors arī dzejojis, bet tā nav nekāda dzeja. Neguvis atsaucību, laikraksts apstājies, bet izdevējs spiests bēgļot jo viņu sāk vajāt policija, turot aizdomās par viltotas naudas iespiešanu.

Ap 1904. gadu turpat Bostonā sāk iznākt J. Lāča vadībā Amerikāniešu. Laikraksts ietur progresīvu virzienu, bet tā mūžs ir īss, kaut arī to atbalsta Bostonas latviešu strādnieku biedrība.

Revolūcijas plūdu laikā, mācītājs un dzejnieks Jānis Steiks izdod Dieva sveiksmi (1906. g.) Tas ir reliģisks laikraksts ar īpatnēju lapaspušu iedalījumu. Pirmā pusē: Dieva sveiksme, otrā: Dienas teiksme, trešā: Vielas veiksme, ceturtā: Ielas steigsme. Katrai lapaspusei izmeklēta attiecīga lasāmviela. Jānis Steiks savā laikrakstā daudz dzejo, mēģinādams radīt jaunas garīgas dziesmas ,atvasina jaunvārdus un vairākkārt īpaši uzsver: Latva (nozīmē Latviju, O. A.) Eiropā nevar pamest novārtā savus tautas dēlus un meitas, kas cītīgi cenšas uzturēt ticību un tautību kā dzīves dārgāko mantu. Jo lati, (latvieši, O. A.) uzplauks Amerikā, jo spožāka nozīme Latvai būs Eiropā." Turpat tālāk viņš atkārtoti ikkatrā sava laikraksta numurā saka: „Mūsu tautiskie vārdi nav jauni, bet ir atjaunoti iz vecas saknes priekš lietišķiem jēdzieniem. Lūdzam ielasīties un ieradināties ar tiem. Valodai jāpieņemas lielumā un skaistumā līdz ar tautas dzīves un dzīvības vajadzībāmā..."

Emigrācijas dzīvē Steiks ir neparasta figūra. Viņš ir izglītots vīrs, liels patriots, un būdams 2/3 no sava mūža emigrācijā, mēģinājis arī tur kuplināt mūsu valodu, kā arī latviešu saimnieciskos spēkus, lai ar to palīdzētu Latvijai. Bet Steiks ir arī liels īpatnis. Viņa vēstures paradoksi viņu padara komisku un bieži nievātu, taču viņa īpatā daba viņu glābj, lai svešumā nenovīstos no savas tautas. Pēc 18 Amerikā nodzīvotiem gadiem J. Steiks ir veins no retajiem, kas atgriežas dzimtenē, 1923. g. Par Steiku uzglabājušies daudzi anekdoti. Pēc Steika nāves, viņa slava auga. Dzejnieks V. Cedriņš Steikam veltījis odu kā vienam no īpatnējākajiem latviešiem.

Mācītāja F. Hūna un J. Klaišes vadībā arī baptistiem iznāca Amerikas Latvietis. (1903.-1905.).

Pēc 1905. g. revolūcijas Amerikā ieplūst ap 4000 latviešu — piektgadnieku, kas izglābušies no cariskoko iestāžu vajāšanām. „Tie vairs nav agrākie zelta meklētāji un laimes kalēji, tie ir šķiru cīņu bangās svaidītie, kuŗi glābdami savu kailo dzīvību, bēg no carisma cietumiem un raktuvēm."

(Turpinājums sekos)

KĀRLIM STRAUBERGAM 65 GADI

14. jūnijā pagāja 65 gadi, kopš tuves pārzinis Str. turpināja Kr. Barona nepabeigto darbu, organizēdams tautas dziesmu vākšanu un izdošanu. Arī trimdā kopš 1952. g. Str. rediģē un komentē jauno latviešu tautas dziesmu izdevumu, kas iznāk Kopenhāgenā Imantas apgādā. Tomēr viņu visvairāk interesē nevis aistētiskā, bet sakrālā folklora — ticējumi, zīlēšana, magiskas izdarības un tautas paražas. Šai novadā Str. publicējis 2 sējumus burāmo vārdu, pētījumus par ragaņām un vilkačiem, bet trimdā zviedru valodā vairākus apcerējumus par mūsu senču ticējumiem, par ko 1954. g. Kultūras fonds viņam piesprieda prēmiju. Rakstījis arī apcerīgu liriku, kas sakopota krājumā Dienvidu skaņas. Novēlam vēl ilgus gadus strādāt mūžīgās Latvijas labā. **Šv.**

Prof. Kārlis Straubergs

JA RAKSTNIEKU NELASA

viņa laika biedri un viņu mazbērni — tā ir nelaime, bet nevis pierādījums, ka viņa darbi nav labi; tikai tad, ja arī viņu mazbērniem nekad nerodas vēlēšanās to lasīt, ir skaidrs, ka viņš nekad nav pelnījis, lai to lasītu. **Lesings**

Vidvuds Kļava

BIBLIOTĒKĀRS

Es sargāju katakombas,
kur tūristi drīkst
aptaustīt visu
par mazu naudu.

Sarkanās, zaļās
tumšzilās, brūnās
un melnās
urnās
visās valodās klusē
mirušu dzejnieku pīšļi,
kas sen jau vairs nesmird,
ērti sadalīti,
samalti miltos
un apkaisīti
ar cukura pūderi.

Ikkatrs var ņemt,
maisīt ar pirkstu,
likt uz mēles
vai iešņaukt.
Pīšļiem nekait nenieka.
Tik urnas
aplīp melnas
no roku
sviedriem un taukiem.

Es atlieku tās
īstajās vietās
pēc skaitļiem un lieluma,
paslēpju atlauztās osas,
uzgriežu norautos vākus...
un sakratu druscīņ
kārtības labad.

Mani vairās kā netīru,
jo es dzīvoju starp pīšļiem.
Bet kur
gan beigsities jūs —
bezzobji,
atšķaldīto pīšļu
našķētāji,
gudrības abonētāji
par mazu naudu?

KRISTUS BĒGĻU LAIVĀ

Prof. A. Annuss stāsta par savu gleznu

Pagājušā Latvijas Amerikā n-rā sniedzām interviju ar māc. A. Sudāru, kurā pārdzīvojumu ietekmēts, prof. A. Annuss uzgleznojis savu monumentālo altārgleznu Kristus bēgļu laivā, kas attēlo latviešu bēgļus ceļā no Kurzemes krasta uz Zviedriju mazā zvejnieku laiviņā. Prof. A. Annuss gleznai Kristus bēgļu laivā ir devis līdzi šī darba analizi. Šeit daži izvilkumi:

„Glezna gleznota uz māc. Alfrēda Sudāra ierosinājumu, laipnu mudinājumu un ar viņa atbalstu.

Tā konstruēta tripticha formā, jo šis veids dod iespēju parādīt mūsu neseno pagātni, traģisko tagadni un nezināmo nākotni. Gleznā parādīta laiva, kurā atrodas latvju trimdinieki viņu grūtajā ciņā ar stichijas baismu un pārspēku. Laiva ir kā daļa no bijušā neatkarīgās Latvijas valsts kuģa. Kuģis ir valsts simbols (Cicerons). Kuģis (valsts) ir gājis gojā, bet kuģa laudis vēl arvien cīnās kailās dzīvības dēļ. Laiva, kā bojā gājuša kuģa pārpalikušā sastāvdaļa, vieno savā traslajā čaulā trimdiniekus gribā pastāvēt un atgūt savu kuģi. Tur ir airētāji — cīnītāji; kāds vīrs „kā krams", kurš nerunā daudz, bet dara; jauna sieviete, kura apņēmusies nepadoties izmisumam; jauns airētājs — entuziasts; kāds cits airētājs, kam zūd jau pēdējie spēki; vecais koklētājs — baltais latvju tētiņš — latviešu tautas sirdsapziņa un sāpju remdētājs; ganu zēns — latvju censoņu bērnības simbols; laudis, kas paslēpušies zem saplēstā zēģeļu brezenta — elementāru baļļu pārņemti cilvēki; latvju sieviete seģenē ar savu mazmāsiņu un mazbāleliņu — Laimdotas laudis; bezcerībā grimstošs latvju vientulnieks, kādu daudz kīlst pasaules lielceļos un arī starp mums; laivas galā pie stūres vīrs, kurš lielā paļāvībā skatās uz savu Kungu Jēzu Kristu; jauns latvis ar papīru žūksni padusē — latvju trimdinieku sašķiebtu uzticams līdzgaitnieks, kurš nākamajos laikos visai pasaulei stāstīs vārdos, skaņās un mākslas tēlos par to lielo postu, ko pieredzējusi latvju tauta; spēka vīrs; pasīvitātē grimstošais pusaudzis, pagaidām gandrīz kā pazudis starp laudīm, bet viņš vēro Kristu; kāda baļļu pārņemta sieviete, kura meklē glābiņu pie Kristus; mazs zēns; vecs vīrs; sieviete, kura pie krūtīm pieglaudusi pusaudzi-bāreni; kāds pārguris airētājs, kurš tomēr pēdējiem spēkiem

Eriksona gleznu reprodukcijas teksta daļā, Ceļa Zīmes dabūjamas visās lielākās latviešu grāmatnīcās.

pacel airi gaisā kā zīmi: „Mēs atgriezīsimies!"; sieviete it kā krustceļos; karavīru grupa ievainoto kareivi apkopj un mierina viņa biedrs. Tālējam laivas galam brāž pāri ledaini ūdeņi, tur pazib tautiešu vaibsti tālā un baigā izkliedētībā. Laikraksta loksne un groziņš — visa laicīgā mantība un daudzo solījumu daudzvārdība kļūst lieka stichijas brāzmainā uzbrukuma laikā. Ūdens gleznā simbolizē arī visu to nenoteiktību un šaubas, ko trimdinieki pārdzīvo svešajās zemēs..." **Prof. A. Annuss.**

Prof. A. Annusa gleznas centrā ā daļa

TRADICIJA VAI NEJAUŠĪBA MĀKSLĀ?

Iespaidi no izstādes „Dažādu gadsimtu mākslas darbu satikšanās" Rietumvācijā

Savā ziņā šī izstāde bija neparasts notikums, jo tā rādīja dažādu gadsimtu mākslas darbus, kam bija kaut cik tematiska virzienu kopība. Šāda mākslas darbu konfrontācija ir kaut kas jauns izstāžu vēsturē, ko kritika atzīst par vispiemērotāko veidu mākslas darbu izvērtēšanai. Šeit atklājas dažādu ģenerāciju mākslinieku dotumi, kas attēlo zināmu tematu vai ievirzi. Prakse rāda, ka neviens mākslinieks nevar radīt kaut ko vērtīgu bez iepriekšējo mākslinieku mantojuma iespaida un mācīšanās. Tas nozīmē, ka visa Rietumeiropas kultūra ir nepārtraukts mantojums no iepriekšējām paaudzēm, kas dod arvien jaunus, daiļākus kultūras ziedus.

Vesela rinda apdāvinātu mākslinieku sacēlušies pret pasaules dievišķo kārtību un savā iedomībā gatavi ziedošo kultūras dārzu pārvērst gruvešu un nejaušību postažā. Viņi sludina, ka ar atomfizikas nodibināšanos pasaules kārtība ir pilnīgi pārgrozīta, taču mēs arvien vēl redzam sauli uzlēcam austrumos un norietam rietumos.

Mūsu pasaules mets esot sprieguma, viļņu, spēka lauku un atomisku koncentrējumu izpausme, un tāpēc mākslinieka uzdevums esot attēlot šo spēku darbības, iespēju un kontemplatīvo norisi. Bet tieši šī izstāde skaidri parāda tradiciju nepārtraukto gājienu un nepieciešamību mākslas attīstībā un eksistencē gadu simtu plūdumā.

Kā raksturīgi piemēri izceļas Goijas gleznojums — vēršu cīņas nobeigtā vērša galva un tai blakus modernista Pikaso kazas galvas kauss. Abi tēlo dzīvības laicīgumu, nepārprotami spāniski, drūmi, traģiski un heroiski. Elegantais tradiciju nesējs Goija blakus chaotiskajam komūnistam Pikaso. Kādi pretstati! Taču viņi abi tēlo spāņu īpatnības simbolus: varonīgie, drošsirdīgo tautas svētki — vēršu cīņas un spāņu ainavai īpatnējā kaza — nabadzīgo zemnieku vienīgā mantība. Taču būtībā šajos darbos abi mākslinieki var būt tradicijas nesēji un atomisti, jo dzīvība laika plūdumā aizplūst citās „pārfiziskās" sfairās, par ko arī modernais zinātnieks vairs nešaubās.

Blakus Ţenjēram redzams vācu romantiķis Kaspars Dāvids Friedrichs. Abi mākslinieki rādījuši ainavas ar krustu, holandietis to gleznojis kalnainā apvidū, bet vācietis pie jūras. Gadu simti šķir abu mākslinieku radīšanas laiku, bet abi šajos darbos stāv tik tuvu pasaules sāpēm, cilvēka vientulībai un dūdīgumam, salīdzinot ar dabas varenumu un patstāvību.

Ja divas iepriekšējās satikšanās bija dzīvās un nedzīvās dabas valstībā, tad īsumā minēsu vēl pāris satikšanās cilvēka gara pasaulē. Vispirms divi pašportreti: Lova Korinta un smejošā „veča" Rembrandta. Abi gleznotāji šos savus pašportretus radījuši 60 gadu vecumā, tajos izsakot visu savu dzīves gājumu, savu lielumu un neatsaucamo vienreizību. Šķiet, abi garīgi jauduši savu dzīves pēdējo posmu, bet gleznās redzama dziļa dzīvības mīlestība un ticība mūžīgajam cilvēku attiecībās un mākslā.

Taču visskaistāko tradicijas piemēru rāda ādas ēģiptiskās sievietes — mūmijas portreta (no 2.-3. g. s. pēc Kristus) un Paulas Moderzon-Bekeres pašportreta satikšanās. Šeit tradicijas iedzīvinājuma izskaidrojams vieglī, jo gleznotājas dzīvoklī Parīzē atradusies ādas mūmijas attēla reprodukcija. Taču interesanti pasekot un izpētīt, ka gleznotāja šo pašportretu gleznojot, bijusi tomēr tik garīgi nobriedusi, ka tikai zināmu stilistiskumu kā tradicionālu mantojumu pārņēmusi, bet citādi izveidojusies pilnīgi savdabīga un pilnīgi moderna.

Īpatnēji, ka kopš pagājušā gadsimta pēdējiem gadiem augusi interese par vēlo antīko un pirmo kristīgo mākslu, kas arī liecina par mākslas tradicionālo augšanu un atdzimšanu. Tā bija kādreizējā dziļā ticībā radītā dievišķā pasaules kārtība mākslā un cilvēku attieksmēs, kas modernisma un jauno laiku pasaules meta mainīšanas iespaidā bija zaudējusi savu nozīmi, bet nu atkal sāk atgriezties patieso zinātnieku dziļākās atziņas rezultātā. Šī pasaules kārtība ir neatceļama. Kā visos laikos ir bijuši grēcinieki, tā arī skaistums visuma attīstībā un ritēšanā ir mūžīgs. Svētais Augustīns saka: „Kā glezna ar melno krāsu īstajā vietā, tā viss universs, ja kāds to varētu novērot, kopā ar visiem grēciniekiem, ir skaists, kaut arī, par sevi sprieţot, viņu darbi kaitīgi." Tā modernā laikmeta chaoss ir kā visuma pirmveids, kas mākslinieka jānoved pie pilnības. **A. Spogis**

JAUNAS GRĀMATAS

Ēriks Hānbergs. Dzejoļi. Rīga, Latvijas Valsts izdevniecība, 1955. 96 lpp.

Ēriks Hānbergs (1904-1941) ir viens no tiem latviešu dzejniekiem, kuru vārds ilgu laiku bija gandrīz aizmirsts. Viņa dzejoļi nav bijuši pieejami lasītājiem kopš 1940. gadu sākuma, kad tie iznāca pēdējā Hānberga dzīves laikā izdotajā krājumā. Tagad, pēc 14 gadu pārtraukuma, tie atkal nonāk pie lasītāja. Tā ir laba ziņa, jo Hānbergs ir viens no tiem dzejniekiem, kuru darbi ir vērtīgi ne tikai vēsturiski, bet arī mūsdienu lasītājam.

Hānbergs ir dzejnieks, kas ir spējis saskatīt un izteikt dzejā dzīves skaistumu, kas ir spējis ieraudzīt un atklāt dzīves poēziju. Viņa dzejoļi ir vienkārši, bet tajā pašā laikā tie ir arī ļoti dziļi. Tie ir dzejoļi, kas ir spējuši ietvert sevī dzīves patiesību, kas ir spējuši ietvert sevī cilvēka dvēseles patiesību. Hānbergs ir dzejnieks, kas ir spējis ieraudzīt un atklāt dzīves poēziju.

Hānbergs ir dzejnieks, kas ir spējis saskatīt un izteikt dzejā dzīves skaistumu, kas ir spējis ieraudzīt un atklāt dzīves poēziju. Viņa dzejoļi ir vienkārši, bet tajā pašā laikā tie ir arī ļoti dziļi. Tie ir dzejoļi, kas ir spējuši ietvert sevī dzīves patiesību, kas ir spējuši ietvert sevī cilvēka dvēseles patiesību. Hānbergs ir dzejnieks, kas ir spējis ieraudzīt un atklāt dzīves poēziju.

IZNĀKUSI CEĻA ZĪMJU 25. BURTNĪCA

Tai ir ļoti bagātīgs un vispusīgs saturs. Ar dzejoļiem šai numurā reprezentējas Alīda Niedra, Zinaīda Lazda, Teodors Tomsons, Gunārs Vidzemnieks, zviedru lirika. Dana Andersona dzejas tulkojumu devis Fricis Dziesma. Interesantas atmiņas par Raini publicējis sūtnis K. Zariņš, par savu tēvu literārizētu atmiņu tēlojumu sniedzis M. Zeberiņš, bet A. Johansons apcerējis ciņu par Raini un Aspaziju Tautas padomē. Spraiga novele — Pastnieks Klāvs, ir Oskaram Kalējam, Mārtiņš Zīverts devis filozofisku apceri par tematu Mūžīgā mocekle dzīvība. Ļoti interesantu rakstu — Mūsu kādreizējie bagātie radi — devis E. Blese, noskaidrojot Katrīnas I un Katrīnas II sakarus ar latviešiem, bet kultūrvēsturiskiem faktiem bagātas atmiņas par Linardu Laicēnu uzrakstījis P. Ērmanis. Par vēsturiskiem atradumiem Mēlara ezera Svētajā pilī, Zviedrijā, stāsta Lija Kronberga, bet Apskata daļā P. Ērmanis recenzē I. Grebzdes un K. Miķelsones romānus, J. Rudzītis — Jonāsa Maesnieka romānu. A. Švābe apcer W. Lenca vēsturiskos pētījumus par Rīgas attīstību, ASV 83. Kongresa 7 vīru komitejas rezolūciju par Latvijas okupāciju un J. Kalnbērziņa propagandas izdevumu par Latvijas 10 gadu okupāciju. Beigās vēl jāpiemin trīs interesantas polēmikas, kas risinās A. Aistara un E. Dunsdorfa, J. Grīna — A. Bērziņa, un A. Biezā — Z. Mauriņas starpā. Burtnīcu grezno N. Strunkes un M. Kovaļevskas darbu reprodukcijas uz atsevišķām lapām, bez tam I. Sinkas, E. Dzelmes — Bērziņas, S. Simsones un V.

MARGARITA KOVAĻEVSKA

ROMĀNA POSTA PUĶES II DAĻA

3. NODAĻA

(23. turpinājums)

Šoreiz tās bija Lieldienas — pirāgs blakus olai. Pāri māla krūzei līka pūpolu zari. Bērni grauza pilsētas radu atvestos šokolādes zaķus un cāļus un tik mazas sūkājamās oliņas, it kā tās būtu dējušas lietus piles, ne Rīgas saldumu fabrikas skursteņi, Jā, knadas un joku bija vai cik, un tie, kam bija mājās tālrunis, iekliedza klausulēs kaimiņu ausīm domātus: „Priecīgus svētkus!"

Gauros tālrunis trinkšķēja gandrīz bez atstarpes, Hortenzes jaunkundze, uzposusies, ērta un plata, sēdēja ar klausuli pie auss, un runāja un smaidīja vienos smaidos, un laikam tādēļ istabās bija tik mājīgi un gaiši.

„Nu, priecīgus Lieldienu svētkus! Akmens ir vēlies!" — viņa sauca gari stieptā balsī kā ūvināmdama šurpu tālus gaņus. „Vēlies un novēlies. Līst kā pa Jāņiem. Jā, jā, tā jau ir, kur šādā laikā uz baznīcu, labi ja līdz kūtij aizairēties. Jā, jā, nu kā tad! Vai pati čabūtiene arī tuvumā? Nu labrīt, priecīgus svētkus! Ko tad visi sadara? Manējais tāpat, ēd, palasa grāmatu, kā jau svētkos. Jā, nu jā. Kā tad. Vai kādi ciemiņi arī? Tā, tā. Svainiene ar Klāru? Man pilna māja ar brāļa bērniem, zīmuļiem, papīriem un kleitām. Jā, taču sava pārmaiņa, kas svētki bez balsīm, vienalga — dziesmas vai čalu vārdi. Jā, jā — nu kā tad."

Klausule vēl nebija atdzisusi no auss siltuma, kad tālrunis trikšķēja atkal.

„Jums tāpat, tāpat. Kas runā? Tāļu Smaidiņa! Jā, jā. Kur tad šis citur būs, ja ne mājās. Edmund, rakari, nāc šurpu runāt ar Smaidiņu."

„Kaķēniņš? Tev arī daudz prieka! Nu, kā klājas? Uz balli? O jā, kaķēniņ, kaut peldus, bez krekla. Tā nevarēs? Bet kā citādi? Sēdēšu mājās. — Tu smejies, tev lipīgi smiekli, vai laizīji cukurbiešu sīrupu? Ko es daru? Nu, ko citu — domāju par tevi un sūdzos par lietu. Arī tu domā par mani? Mēs tiekamies domās bez apdoma laipām un iekarsušu medību zābakiem. Kaķīt, kaķīt, ko es tev pērnā atvasarā uz atvadām čukstēju ausī? Te neviena nava. Esmu gluži viens kā koks, nesaprasts, vientuļš koks."

Aiz Smaidas laizīja sīrupu un pļāpāja pārējās māsas. Sveica arī kāda vidusskolniece, kas neteica vārdu, un pienotavas pārziņa runīgā meita Drosme, dzirnavu Jansons, pagasta rakstvedis, bet tad tālruņu centrāles jaunkundze pieteica sarunu ar Rīgu.

„Tēvs!" — Ule iegavilējās.

„Tēt, tētiņ! Cik tu labs. Ko dari? Vai Olgas tante mājās? Jā, es pašreiz sēdēju un pūra kreklā šuvu krusta dūrienu rozi. Andrejs man zvana katru vakaru. Jā, tētiņ, mīlu gan. Bet nu runās Mundis."

„Kā jūties, cienījamais kungs? Klausies radio? Mūziku vai ziņas? Nu, zināms, mūziku. Bet mēs pavasaŗa lietū skalojam ausis un sirdis. Mūs baro, apsauc un lutina, un kā arvien Zeŗes tantes gādībā jūtamies mazi, kā toreiz."

„Nu ta priecīgus svētkus, mīļais brāli. Te runā Hortenze no Gauriem. Jā, Hortenze. Jā — ko? Hortenze! Runā stiprāk. Ko — ko? Kur māsa Olga? Ko? Ko! Marēnīt, runā tu, es uztraucos."

„Tēt, es ilgojos pēc tevis, Rīgas un pavasaŗa modēm. Vai esi ieskatījies cepuru logos? Manus modes žurnālus ieslēdz savā rakstāmgaldā. Olgas tante ar draudzenēm tā saloka lapas, ka nav patikas pat rokās paņemt. Zēni? Zēni kā vienmēr neciešami. Jukānam jau Rīgā saķerts akūts bronchits. Pagaidi, viņš pats grib runāt."

„Esi sveicināts, sirmais Jukān, no melnā Jukāna. Pašreiz lietus mīca mālus, saule vasarā ceps maizi un rudenī mēs ēdīsim karašas. Hallo, tēt, vai tu būtu tik laipns, hallo, hallo! Pikis un zēvele, sarunu pārtrauca. Hallo!"

„Te nu bija, ne runāts, ne nerunāts," Hortenzes jaunkundze brīdi sēdēja pavisam noplakusi, bet tad atguvās: „Kādu vīnu dzersim? Pilādžu rūgteno, vai melno jāņogu skābeno?"

„Abus, tantiņ, varētu arī ābolu saldo."

Pievakarē atnāca Žene, atnesa saspiestu olu, izmirkušu pīrāgu un bija tāda kā noraudājusies.

„Kas tev vainas, Ženīt? Paldies, paldies, kas par skaistu olu! Irmē, iemet viņas nesumu atkritumu spainī, bet tā, kā pati neredz. Vai tu, Ženīt, atkal pārēdies? Tā ar viņu katros svētkos, ierij vienā mājā, ierij otrā, pīrāgs uz pīrāga, skaties — necik ilgi un jau ar vēdera graizi lokās līdz zemei, pēc tam trīs dienas ķēzī grāvjus. Kam nu tā vajadzēja!"

Hortenzes jaunkundze pilināja glāzē zāles: „Še, uzdzer."

„Tikai nedodi vairs ēst. Dīetu!" — Viebās Marēne. „Man vienmēr bijusi pretīga viņas rijība, bez sāta. Kaut kas no dzīvnieka."

Bet Žene atraidīja zāļu piles. Viņa nosēdās ļaužu istabā uz sola un caur durvju spraugu urbās jaunkungu sejās. Viņas acīs it kā meklēja un meklēdamās nemācēja brāļu līdzībā atšķirt vainīgo, un tādēļ abiem tika viņas pārmetumu skati.

„Ko zēni tev nodarījuši? Kam tik dusmīga? Jā, tādam Dieva aplaimotam cilvēkam, Marēn, kas nedzird aizmugures patieso un priekšpuses nepatieso vārdu, staigā no mājas mājā bez viltus kā pa lielu draudzības namu, nedrīkst nedot svētku gardumu, kaut pēc tam vēdera graize. Iedzer, Ženīt, bērzu sulas, spēcinās dūšu. Ābolu maize būs par smagu, bet varbūt vistas pakrūti vai spārnu?"

Žene ēda no visa, ko deva un ko pa virsu piedāvāja, bet kad Hortenzes jaunkundze vairs nepieškīra vērību, atrada brīdi piestāt vienam no jaunkungiem. Viņa iespieda tam saujā kādu cietu nieku, ar zīlētājas bargumu ieskatījās sejā un, no pārējiem lāgā neatvadījusies, savilka brunčus augšup un izgāja āra ūdeņos. Ļaužu istabā palika neizdzerta sulu krūze, kodienu izrobota maize. Pagaldē gulēja vistas spārns.

„Viņai būs sāpējusi sirds, ne vēders," Hortenzes jaunkundze pagrozīja galvu. „Tāpēc vienmēr jābūt iecietīgam, nekad nevar zināt, kas otrā cilvēkā sāp, kas nesāp. Šitie vārdi, Marēnīt, tev domāti. Tu mums tāda palepnīga un uzpūtiga."

Jukāns aizgriezās pret logu un pavērās plaukstā. Mirdzēja sarkana akmens gredzens ar piesietu ābeles zariņu. „Klau, Mundi!"

„Netraucē, pašreiz spraiga spēle. Kas ir?"

„Nekas. Redzu, caur mākoņiem izlauzies starū kūlis, vecmeistaru svētā debess."

Taču vēlāk Jukāns pārdomāja. Viņš pasvieda Edmundam gredzenu: „Žene pārskatījās."

(Turpinājums sekos)

KULTŪRAS APSKATS

Dirigents Alfreds Štrombergs ar sievu un meitu pārcēlies uz pastāvīgu dzīvi Toronto, kur ieradās 1. jūlijā. Kopš ierašanās Kanadā viņš dzīvoja Halifaksā, kur, strādājot kopā ar Marisu Vētru un Teodoru Brīlu, kļuva plaši pazīstams Kanadas mūziķu aprindās. 1952. gadā A. Štrombergs kā dirigents kopā ar Halifaksas baletu piedalījās Kanadas baleta festivālā Toronto.

„Galvenais iemesls, kas mani mudināja atstāt Halifaksu," stāsta A. Štrombergs, „bija vēlēšanās papildināt zināšanas mūzikas teorijā un kompozicijā Toronto Karaliskā konservātorijā un dzīvot pilsētā, kur straujāki rit mūzikas dzīve."

A. Štrombergam ir izredzes saistīties kādā kanadiešu baznīcā par ērģelnieku. Kaut gan viņš ir pilntiesīgs Mūziķu arodbiedrības biedrs, vietējie noteikumi tomēr prasa, lai uz vietas būtu nodzīvoti 3 mēneši, un tikai tad var sākt domāt par plašāku darbošanos vietējā mūzikas dzīvē.

Kopš kāda laika Savienotajās Valstīs pavadot savu atvaļinājumu viesojas baletmeistars Alberts Kozlovskis ar kundzi. Šestdien un svētdien, 2. un 3. jūlijā A. Kozlovska ģimene bija ieradusies Toronto. Kā zināms, A. Kozlovskis darbojas Zviedrijas Karaliskajā operā Stokholmā kā baletmeistars. Toronto A. Kozlovskis apciemoja paziņas un pirmdienas rītā devās atpakaļ uz ASV.

❖

Kanadas lietuviešu literārais fonds, kas nosaukts rakstnieka Kreve-Mickeviča vārdā, piešķīris balvu 500 dol. apmērā rakstniekam un publicistam Jonam Aistim par viņa memuāriem, kas aptver dzīvi neatkarīgajā Lietuvā no 1930. līdz 1940. g.

BRUNO PURINS
BIEDRS TORONTO NEKUSTAMO ĪPAŠUMU TIRDZN. APV.
Latviešu aģents nekustamu īpašumu pirkšanas-pārdošanas lietās
Sagādāju aizdevumus līdz $3.000 par 3% gadā

BIROJĀ OL 3516
MĀJĀS WA 1-2226

O. E. CARSON LTD.
1245 ST. CLAIR AVE., W., TORONTO
Viens no lielākiem realtoriem Toronto
5 biroji, 100 aģentu, mūsu sludinājumi 15 laikrakstos dos jums
ātrus rezultātus pērkot vai pārdodot

PUDDICOMBE MOTORS LIMITED
1548 BLOOR ST. WEST, TORONTO
1955. g. Meteor, Mercury un Lincoln
vieglās automašīnas neierobežotā izvēlē.
Visu firmu lietotās vieglās un smagās mašīnas
Pārstāvis P. BERNĀTS
Tel.: darbā OL 7531, mājā HU 8-1488

O. E. CARSON
Ltd., Realtor
A. KAMPE, 490 College St., WA 4-7121
AIZDEVUMU SAGĀDE PAR 3% GADĀ
EGLINTON — BLACKHORN rajonā $2.000 iemaksa 6 istabu atsevišķai ķieģeļu mājai. Eļļas apkure, dubultgarāža. Pilna cena $9.500. Atlikums viena atklāta obligācija uz 10 g.
HARBORD — MONTROSE rajonā $3.000, iemaksa 8 istabu dubultķieģeļu mājai. 2 virtuves, eļļas apkure un garāža.

Piezvaniet EM 8-7000 un pasūtiniet
SVAIGI ŽĀVĒTUS ZUŠUS
KĀ ARĪ
KONSERVĒTUS
● žāvētus zušus 1 lb. 80c
● zušu galertu 1 lb. 80c
Exclusive Delicatessen Co.
10 Widmer St., Toronto, Canada

Licencēta auto skola BALTIC
Visiem kursantiem garantēju atļaujas

A. MASINGS
100 High Park Ave
Tel. RO 7-7944, Toronto

ARNOLDS BĒRZIŅŠ REAL ESTATE
● Piedāvā mājas, veikalus, apbūves gabalus visos pilsētas rajonos; farmas visā Ontario. ● Palīdz aizdevumu un obligāciju sagādē. ● Apdrošina automobiļus, mājas, mēbeles, kažokus, vērtslietas; slimības un nelaimes gadījumiem, zādzības u. c.
227 Lauder Ave (pie St. Clair Ave), LA 6569
Pārstāvis: JĀNIS VEISS, EM 8-7385

Iris PUĶU VEIKALS
588 BLOOR ST. W. TORONTO, tel. ME 5865
Pēc darba, RI 5218
Gaumīgi ziedu sakārtojumi laulībām un citiem gadījumiem
Griezti ziedi, podu puķes, palmas, zaļumu stādi.
Līdzīpašniece latviete — sējēja ar ilggadīgu praksi. Organizācijām rabats

VISĀDA VEIDA RAKSTĀMMAŠINAS
ar un bez latviešu šaustiņu iekārtām, uz visizdevīgākiem maksāšanas noteikumiem no krājuma piesūta bez kavēšanās
ALEKSANDRS KĀNBERGS
596 Sherbourne St., Toronto, Ont. (pie Bloor St.), tel. WA 1-7149

J. KREIĻA
FOTO STUDIJA
Izdara uzņēmumus iekš- un ārpus studijas, izgatavo bildes pasēm, apliecībām, kā arī pārfotografē un palielina dokumentus un bildes.
Amatieru filmas attīsta un kopē
Uzņēmumus lūdz iepriekš pieteikt
HA 3800. 445 Pape Ave

R. BLAUMAŅA
KOPOTI RAKSTI
8., 9., 10. sējumi,
ies. $11.60
Dabūjami
DV GRĀMATNĪCĀ
123 HURON ST., TORONTO

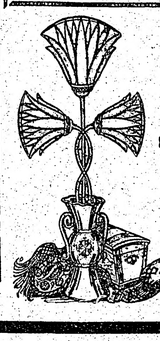
Ziedi katram gadījumam
LOTUS puķu veikalā
802 BATHURST St. pie Bloor, KE 3884, Toronto.
Kanadas latviešu daiļamatnieku salons
LOTUS

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St. W. Toronto, tel. LL 6792, pie Grace

A. SILAVS
● DRĒBNIECIBA,
● TĪRĪŠANA,
● IZLABOŠANA
Šis uzņēmums jums pakalpos vislabāk. Mērenas cenas.
415 DUNDAS ST. E.
Toronto (pie Parliament)
EM 4-0089

LATVIEŠU UZŅĒMUMS
MODERN DELICATESSEN
231 Danforth Ave, Toronto, tel. GE 3331, mājās tel. RI 4650
Piedāvāju lielā izvēlē: dažādu šķiršu gaļas izstrādājumus no Kristapsona, European Meat Market, Central Meat Market, Šneidera u. c. uzņēmumiem. Visādu šķiršu maizi, latviešu gaumē ābolkūkas un dažādu citu šķiršu kūkas pēc izvēles, pagatavotas no latviešu amata meistara. Lielā izvēlē: delikateses, importēti zivju konservi, Šveices un Dānijas sieri, kā ar žāvēti zuši un lasi. Piena produkti — Kanadā pazīstamie Silverwood ražojumi.
Dabūjams viss, kas vajadzīgs aukstam galdam
ZELMA BELTE

KLAVIERU BŪVĒTĀJS
A. KLAVIŅŠ
skaņo, labo, modernizē klavieres, dod lietpratēja padomus klavieru pircējiem
90 London St., Toronto
Tel. KE 8609
Pastāvīgi krājumā lietotas klavieres

MĀJU PĒRKOT mūsu pārstāvis P. AVOTIŅŠ
sniegs jums laipnu un izsmeļošu informāciju visos attiecīgos jautājumos. Palīdzam sagādāt naudu iztrūkstošai iemaksai.
MĀJU PĀRDODOT,
bez atlīdzības novērtējam jūsu īpašuma tirgus vērtību un dodam padomus obligāciju pagarināšanas jautājumos.
AL. GARBENS, Realtor
Member of Toronto and Ontario Real Estate Board
1611 Bloor St. W. Toronto, LO 2738 vai LA 8772

V. GRIĶIS
KLAVIERU SKAŅOTĀJS UN LABOTĀJS.
Padomi klavieru pircējiem.
Tel. RO 6-2584, Toronto

MODEL DĀMU FRIZIERSALONS
VIJA GRIMBA
109 Moberly Ave Toronto, tel. OX 4-0464
Danforth—Woodbine, 2. stāvā

LEE & MURPHY
Advokāts — notārs
85 Richmond St., West, birojs 322, prasīt pēc J. HELLAT
Runā vāciski, krieviski un zviedriski.
Birojā EM 3-2062, mājā HU 1-0080.

BALTIC GARAGE
445 King St. E. Tel. EM 8-8153, Toronto
Motoru, karoserijas labošana un krāsošana, lēts un garantēts darbs
AUTO TRANSPORTS
A. PURJE P. KURRE

UZ PASŪTINĀJUMU PAGATAVOJU KUNGU UN DĀMU APĢĒRBUS
V. KUČĀNS
387 Milverton Blvd., tel. GE 6818, Toronto
UZMANIBU UZMANIBU
Šis ir klusākais laiks drēbniecībā, tāpēc pašlaik pasūtītie uzvalki, kostīmi un mēteļi rudenim un ziemai tiks pagatavoti ar lielāko rūpību un nesteidzoties
Jūsu izvēlei 1050 jaunākās un labākās angļu drānas. ZEMAS CENAS
Katru dienu no pl. 9-21, sestd. no pl. 9-16

GERALD H. MARSDEN
Advokāts un notārs
6 Adelaide St.E. Room 809
EM 6-9614
runā vāciski un krieviski
Mr. A. KERSON,
igauņu jurists,
mājās MA 0141, Toronto

Dr. JĀNIS REKAI — Dr. PAULS REKAI
chirurgs un dzemdību palīdzība — iekšķīgās slimības un Rentgena uzņēmumi
219 St. Clair Ave, W. Toronto, Ont. WA 3-2395
Iepr. telef. pieteikšanās

ZOBĀRSTE
ŅINA ČERNAVSKIS, Dr. med. dent. D.D.S.
pieņem pirmdien un trešdien no 2-9 vakarā, otrdien un piektdien no 9-5 vakarā
660 Broadview Ave, Toronto, tel. RI 4643

Dr. A. RATINOV
Bijušais slimn. ārsts Eiropā un Kanadā. Speciālists iekšķīgās slimībās, sevišķi sirds, kuņģa, astmas, reumatisma u. c.
Runā arī vāciski un krieviski
479 1-2 EUCLID AVE, WA 1-6709
Toronto

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS
(Lietuvietis). Diplomēts Vācijā un Kanadā
345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave)
Zvanīt WA 8-2008 pēc norunas pp. un vakaros katru dienu
Runā vācu un slavu valodas.

Dr. med.
K. ZYMANTIENE
Arste chirurģe sniedz dzemdību palīdzību 1189 Bloor St. W. Toronto (ieeja no 613 Brock Ave). Pieņem katru dienu no 1-4 un 5-8 un pēc vienošanās. OL 6351
Runā latviski un vāciski

GRĀMATAS VASARAS BRĪVLAIKAM

Latv. dzeju antoloģija Dzīvā dzeja, ies.		$8.00
Verner fon Heidenstam — Karolinieši, romāns, ies.		$3.80
Ad. Erss — Krusts celmalā, romāns, ies.		$4.00
H. Sobeks — Uzvara, sporta romāns, ies.		$2.80
A. Niedra — Kad mēness dilst, vēst. romāns, ies.		$3.60
M. Zeberiņš — Dvēseļu raudzītājs, ies.		$3.40
K. Raudive — Neredzamā gaisma, romāns		$3.90
A. Eglītis — Nesaule, dzejas		$3.60
V. Strēlerte — Gaismas tuksneši, dzejas		$2.75
J. Janševskis — Dzimtene, romāns, kopsējums		$5.30
Latviešu trimdas 10 gadi		$4.30
H. Hesse — Narciss un zelta mute, romāns		2.60
H. Martinsons — Ceļš uz zvaņu draudzi, romāns		$3.20
A. Žīds — Sievu skola		$2.60
P. Lagerkvists — Baraba		$2.40
G. Flobērs — Bovarī kundze		$3.20
Dz. Svifts — Gulivera ceļojumi		$3.20
R. Blaumanis — Kopotie raksti, kompl.		$18.00
K. Skalbe — Kopoti raksti,	I — V	$4.50—$4.75
Ortegas-Y-Gasset — Meditācija par mīlestību		$3.35
J. Klīdzējs — Viņas un viņi		$3.35
Latvian Literature,	broš.	$5.50
Latvian Literature,	ies.	$6.70
Latgaļu dziesminieki dzeju antoloģija		$3.00
Alb. Sprūdžs — Daugavas vēji, stāsti un noveles		$2.80
Bokačo — Dekamerons, ies.		$5.80—7.00
Mancela spredīķi		$3.20
Ceļā uz Purgatoriju		$1.70
Bruņu kalps		$1.70
V. Dambergs — Sarakstīšanās		$2.40
O. Freivalds — Kurzemes cietoksnis II		$3.80
Il. Leimane — Kailā dzīvība		$3.80
Dr. H. Biezais — Kristīānisms un humānisms		$2.90
Dž. Kronins — Tiranns		$5.40
„ — Zvaigznes raugās lejup		$5.65
„ — Citadele		$3.60
I. Grebzde — Rudens negaiss, romāns		$2.80
S. Ziemelis — Dzunģu mednieks		$3.00
Rabindranats Tagore — Gājputni — Zelta laiva		$2.10
„ — Lirika		$2.50
T. Celms — Tagadnes problēmas		$2.50
P. Dāle — Vērojumi un atziņas		$2.00
A. Franss — Silvestera Bonāra nozieguma		$2.90
P. Ērmanis — Atmiņu vija		$2.80
K. Students — Ēnu spogulis		$1.70
A. Niedra — Rūžu Kristīne		$3.85
„ — Pie Azandas upes		$3.50
M. Vesterlinds — Nemirstīgais Mocarts		$3.50
Latviešu nerātnās anekdotes, luksa izdevums		$6.00
P. Aigars — Līgodama upe nesa		$2.80
Orvels — Dzīvnieku farma		$1.50
J. Veselis — Viesturs Varapoga, romāns		$2.50
A. Rubulis — Ar nāvi uz Tu, romāns		$3.00
A. Šiņķis — Kurzemes cietoksnis I un II ā		$3.50
J. Sudrabiņš — Nicības viesuļos (Volchova)		$2.90
Ingrida Vīksna — Mums jābrien jūrā		$3.20
Z. Lāgerlēva — Kristus leģendas		$4.00
F. G. Bengstons — Sarkanā odze		$4.50
J. Janševskis — Mežvidus ļaudis I un II		$6.50
K. Hamsuns — Mistērijas		$3.30
V. Molbergs — Liktenīgā liecība		$3.00
H. Budulis — Cilvēks dzīves spogulī		$2.75
V. Molbergs — Emigranti		$3.40
K. Hamsuns — Pāns		$3.00
P. Klāns — Rūsa, rom., ies.		$5.60
Ešots — Leģionāri		$1.50
Ģ. Salnais — Atvars		$2.20
J. Sārts — Pieviltie, broš.		$2.00
Lai atskan dziesmas		$4.00
A. Niedra — Anna Dzilna		$2.60
S. Hols — Oktobŗa diena		$3.00

ŽURNĀLI

Latvju Zeltene	$0.75
Ceļa zīmes	$1.20
Laikmets	$0.75
Modernie Rokdarbi I, II, III ā	$1.00

Adas izstrādājumi un keramika plašā izvēlē

T. Plivjē — Berlīne	$4.20
S. Salminene — Ilgais pavasaris	$3.40
M. Vētra — Mans baltais nams	$3.40
M. Vētra — Karaļa viesi	$3.40
E. Hemingvejs — Vecais vīrs un jūra	$2.00
H. Lācis — Toreiz, kad Latvija tapa	$2.00
J. Janševskis — Bandava IV	$2.50
V. Gheorghin — 25 stunda, romāns, ies.	$3.80
A. Kami — Mēris, romāns, ies.	$3.20
K. Hamsuns — Pa aizaugušām tekām	$2.10
A. Niedra — Trīs Cauņu sievas	$3.00
J. Veselis — Laimas mirdzumā, dzejas	$2.50
J. Veselis — Saules kapsētā, romāns	$2.50
Z. Mauriņa — Uguns gari	$1.60
K. Strazds — Nāves ielenkumā	$3.50
Iv. Kaija — Gaidas pirmā mīlestība, ies.	$2.50
„ broš.	$2.00
Iv. Kaija — II d. Atzīšanas ābols, ies.	$2.50
„ broš.	$2.00
Ž. Unāms — Melnā vara, broš.	$0.60
A. Gailīts — Toms Nipernadijs, broš.	$3.20
A. Kivi — Septiņi brāļi, broš.	$1.90
Z. Lāgerleva — Portugales ķeizars, broš.	$1.90
S. Undsete — Kristīne Lavrāna meita	$8.50
K. Ieviņš — Putras Dauķis, broš. I, II	$5.40
Latvijas skatu albums	$6.50
J. Jaunsudrabiņš — Zaļā grāmata, br.	$2.50
A. Gailīts — Skarbā jūra, broš.	$2.20
Z. Mauriņa — Cilvēces sargi, ies.	$3.50
„ — Pilsētas un cilvēki	$3.45
„ — Baltais ceļš	$2.30
„ — Dante	$2.60
„ — Traģiskais skaistums	$2.80
„ — Dzīves apliecinātāji	$2.30
A. Gailīts — Pāri bangainiem ūdeņiem, broš.	$1.80
Ž. Unāms — Laiku atspulgā, ies.	$2.00
broš.	$1.50
E. Kociņa — Dārzniece	$2.40
J. Akurāters — Pēteris Danga	$1.50
M. Bendrupe — Smieklīgais un viņa sirds	$1.50
A. Munte — Grāmata par San Mikēlu	$1.30
Ed. Rommels — Tuksneša velns	$3.30

GRĀMATAS BĒRNIEM

J. Širmaņa — Kriksis		$2.00
J. Širmaņa — Kriksis mežmājā		$2.50
J. Sviestiņa — Mana Tēvu zeme, rakstu izlase		$2.50
Usmas zēnu dēkas		$2.80
A. Brigadere — Anneles grāmata	ies.	$3.50
E. Lange — Bērnu draugs	broš.	$1.80
E. Zicāns — Vieglā gaita		$1.30
Valodiņa	broš.	$1.00
M. Timma — Zelta atslēdziņa	ies.	$3.50
Vecais abrinieks		$1.10
Andr. Niedra — Zemnieka dēls	ies.	$1.00
A. Kronbergs — Zelta atslēdziņa, ābecīte		$1.50
Brāļu Grimmu pasakas, ies.		$4.25
Divkāršā Lotīte, ies.		$2.00
Langes — Ticības mācība		$3.40
V. Strēlerte — Zelta cirvītis		$2.00
A. Andersone — Augsim Latvijai		$1.25
J. Širmanis — Pīkstīte		$2.50
Valdis — Staburaga bērni		$3.80

Kā arī daudz citu vecāku izdevumu grāmatas

NOTIS

Volfganga Dārziņa — Sonāta in F		$2.50
E. Dārziņa — Rezignācija un A. Jurjāna lūgšana		$1.20
E. Dārziņa — Melancholiskais valsis		$0.70
E. Melngaiļa — Solo dziesmas (31)		$2.00
Vīru koŗu I krājums (50)		$2.00
T. Ķeniņa — Kantāte, koŗim solistiem un ērģelēm		$1.50

KANADAS DV GRĀMATNĪCA
123 HURON ST., TORONTO 2-B, ONT.
Pasūtinot pa pastu, pasta izdevumi, sākot ar 10c

BRĪVDABAS IZRĀDE
SIDRABENĒ

TLN teātris 23. jūlijā viesosies Sidrabenē ar M. Tūteres drāmatizēto Rūd. Blaumaņa noveli

BRĪNUMZĀLĪTE

M. Bērziņas režijā

Sākums plkst. 5 pp.

Spēlēs pūtēju orķestris Slaucītāja vadībā

Pēc tam **BALLE**

Ieejas maksa $1.50

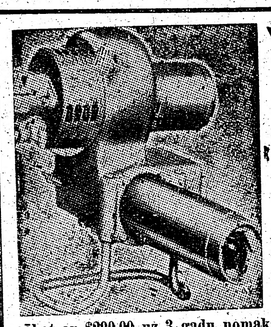

NATURAL GAS

RED D UDENS SILDĪTĀJS $120

Laboju un iekārtoju pēc izvēles visu firmu eļļas un gāzes apkures (burner) sākot ar $290.00 uz 3 gadu nomaksu par 5%. Tiem, kas vēlētos pasūtināt eļļu, dodu gratifikāciju $5. Iekārtoju un laboju visu veidu ūdens un gaisa apkures vecās un jaunās mājās. Garantēts darbs. Par krāsns un eļļas apkures tīrīšanu $6.00.

A. LAGUNS,
204 Oakwood Ave, Toronto, tel. ME 6588

HARVEY **KEITH REALTOR**

138 Eglinton Ave., East, Toronto

HU1-3346

Piedāvā ar sekojošām iemaksām:

$2.500.00 EGLINTON — ORIOLE — 7 istabu atsevišķa ķieģeļu māja, eļļas apkure, privāts iebraucamais ceļš, 2 garāžas, liels dārzs.

$3.000.00 EGLINTON — MT. PLEASANT 6 istabu atsev. ķieģeļu māja, ūdens-eļļas apkure, privāts iebr. ceļš, 2 garāžas, liels dārzs.

$4.000.00 YONGE — GREER atsevišķa 6 istabu ķieģeļu māja, eļļas apkure, plašs iebraucamais ceļš. Prasītā cena — $13.500.00.

$4.000.00 KEELE — ANNETTE atsevišķa 9 istabu ķieģeļu māja. $45.00 ienēmumi nedēļā. 4 istabas īpašniekam apdzīvošanai.

$5.000.00 BLOOR — JANE atsevišķa 7 istabu ķieģeļu māja, moderna virtuve, ūdens-eļļas apkure, garāža un liels dārzs.

$8.000.00 EGLINTON — REDPATH atsevišķa izmeklēta 8 istabu ķieģeļu māja, moderna virtuve privāts iebraucamais ceļš un iebūvēta garāža.

L. VĒVERIS, mājā RO 9-5049

Aizdevumu sagāde iemaksām par 3 proc. gadā

Nesaistoša informācija par visiem mūsu sludinājumiem lielajes dienas laikrakstos

---

DV GRĀMATNĪCĀ

123 HURON ST., TORONTO, ONT.
greznā iesējumā
HENRICHA IBSENA

PĒRS GINTS

Grāmatas cena $4.80. Izsūtām arī uz pēcmaksu

KELLY & KRAAG REALTOR

1540 Eglinton Ave., West, Toronto

Sniedz informāciju māju pirkšanas un pārdošanas gadījumos katrā laikā. Labs obligāciju (mortgages) izkārtojums.

Aizdevumu sagāde par 3% gadā.

Lielā izvēlē vienstāvu mājas (Bungalows) arī ar NHA obligācijām (mortgages). Iemaksa, sākot ar $2.000.

Zvanīt ALDONAI SPROĢIS

Darbā RU 1-1464, mājās HU 9-4325, Toronto

ADRESES MAIŅA

A. FLAUMS

pulksteņu, zelta un sudrablietu veikals — darbnīca

Darba laiks no 8.30-6 vak., sestdienās no 8.30-3

AR 1. JŪNIJU ATRODAS

88 RICHMOND ST. WEST
TORONTO EM 8-5790

Paula Strazdiņa FRIZĒTAVA
1320 BLOOR ST., W. pie Lansdowne, Toronto
4 EIROPAS LABĀKIE FRIZIERI JŪSU RĪCĪBĀ
MĒRENAS CENAS
Atvērta no plkst. 9 līdz plkst. 19. Trešdienās slēgta.
Laipni lūdz apmeklēt PAULS STRAZDIŅŠ

PĀRDODAMAS LIETOTAS MĒBELES
gadījuma pēc par lētu maksu:
dīvāni, krēsli u. c.
(no $5.00 — $10.00)
Zvanīt
tel. RI 5697, Toronto

BĒRZIŅA KUNGU
no St. Katarines
steidzami lūdz zvanīt
PAMATAKMENTIŅŠ
(436)

SIEVIETE,
kas varētu strādāt virtuvē un arī piepalīdzēt tabakas farmā.
Alga $50.00 mēnesī pie visa brīva, sezonas laikā $8.00 dienā. Var būt arī ar bērniem.
Rakstīt
Levo Nerkevic, R.R.3. Mt. Brydges, Ont.
(437)

Vajadzīgi nekustamu īpašumu
PĀRDEVĒJI-LATVIEŠI
PIETEIKTIES
Ken Wiles Real Estate
1082 Eglinton Ave W., Toronto
Tel. RU 1-6164
(335)

Dāmu vakara tērpus un līgavu tērpus izīrē
NINA KOCHS
145 DOWLING AVE, TORONTO,
Tel. LA 3437
Bagātīga izvēle — lētas cenas
(405)

MEKLĒ VOLDEMĀRU GOVARKOVS,
agrāk dzīvojis 537 Taschereau Rouyn, Que.
Lūdz ziņot HEINZ KUPER,
163 Greenwood Ave, Toronto, Ont.

IZĪRĒJAMS
5 ISTABU ATSEVIŠĶS DZĪVOKLIS AR VISĀM ĒRTĪBĀM
un elektriskiem mājsaimniecības piederumiem, Harbord — Bathurst rajonā. Ires maksa $90.00 mēnesī.
Lūdz zvanīt
tel. MA 2060, Toronto

IZĪRĒJAMS 4 istabu dzīvoklis ar garāžu Lansdowne — St. Clair rajonā. Tel. OL 8957, zvanīt darbdienās pēc plkst. 6 vakarā. Toronto.
(428)

BROADVIEW — DANFORTH
rajonā izīrējams 3. st. (2 lielas nemēbelētas istabas), garāža. Ūdens u. c. labierīcības. Lietošanā klavieres. Zvanīt GL 2126, Toronto.
(430)

IZĪRĒJAMAS 3 istabas, virtuve un garāža, 436 Dundas St., Toronto. Pieteikties pēc plkst. 6 vakarā. (429)

LABS DZĪVOKLIS, 3 istabas, balkons un virtuve, izīrējams Danforth un Carlaw rajonā pie parka, garāža. Zvanīt pēc plkst. 6 vak. — tel. GL 6384, Toronto. (438)

IZĪRĒJAMS 3 istabu dzīvoklis ar virtuvi. Lūdz zvanīt pēc 7 vakarā, sestdienā, svētdienā visu dienu — GE 4300, Toronto. (345)

LATVIJAS AMERIKĀ
MODERNĀ SPIESTUVE TORONTO

PIEŅEM VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBU PASŪTINĀJUMUS: laulību ielūgumu un komerciālu darījumu kartes; dokumentus biedrību vajadzībām; koncertu programmas, sarīkojumu biļetes un dziesmu lapiņas, grāmatas, u. c. * Darbus apzinīgi un gaumīgi veic kvalificēti amatnieki ar praksi

PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:
spiestuvē, 154 St. Patrick St., EM 8-3239
un kantorī, 123 Huron ielā, tel. EM 8-0792,
Toronto, Ont., Canada

Pasūtījumi no provinces jānodod nedēļu un no Toronto trīs dienas pirms paredzētā darba izpildīšanas termiņa.

DANFORTH — BROADVIEW rajonā izīrējama 2 stāvā mēbelēta istaba un virtuve (plīts un ledusskapis), 48 Playter Cr., tel. RI 8078 Toronto. (432)

HIGH PARK rajonā izīrējamas 2 nemēbelētas istabas un virtuve ar elektrisko ledusskapi un plīti, mazai ģimenei vai atsevišķi. Zvanīt pēc pl. 6 vak., RO 9-6559, Toronto.

IZĪRĒJAMA mēbelēta vai nemēbelēta istaba Sunnyside raj. Zvanīt pēc pl. 6 vakarā ME 5193, Toronto.

MĒBELĒTA istaba izdodama vienai vai divām personām. Uz vēlēšanos arī pansija. Parkošanas vai garāžas iespējas. Zvanīt MO 1640. (424)

IZĪRĒJAMA 1 istaba ielas pusē 2. stāvā ar vai bez mēbelēm. Garāža. RI 1767, Toronto. (423)

IZĪRĒJAMA nemēbelēta istaba un virtuve apakšstāvā ar atsevišķu ieeju — ziemeļos no Danforth, starp Broadview un Pape. Zvanīt RI 5148, Toronto. (434)

IZĪRĒJAMA labi mēbelēta istaba 1 vai 2 personām, uz vēlēšanos ar pansiju. Arī garāža. ME 1556, Toronto. (433)

S. VASARĀJA
TRANSPORTA UZŅĒMUMS
(BALTIC MOVERS)
Izdara pakalpojumus TORONTO, kā arī IK NEDĒĻAS uz Montreālu, Hamiltonu, Londonu, North Bay un Sudbury
Lūdz zvanīt OL 1403
30 DEWSON ST., Toronto, Ont.

LATVIEŠU PUĶU SALONS
CALLA
727 Danforth Ave, pie Pape,
tel. HA 9911, Toronto

❶ Krāšņi ziedu sakārtojumi laulībām un citiem gadījumiem. ❷ Bagātīgā izvēlē griezti ziedi. ❸ Podu puķes ❹ Zaļumi un tropiskie stādi ❺ Tautiski izstrādājumi ❻ Keramika

Pasūtiniet nekavējoties, mēs piegādājam mājās

WM. BOLLAND REAL ESTATE
1130 COLLEGE ST., TORONTO, Tel. LL 3744

DUNDAS — DOVERCOURT rajonā 6 istabu dubultķieģeļu mūra māja, dārzs. Cena $12.000. Iem. $1.900. Izdevīgi maksājumi.

Zvanīt V. MUKTAM LL 3744 vai LL 7606

Bez tam lūdzam tautiešus, kas vēlas pārdot savus īpašumus, vai kam ir sarežģījumi ar obligāciju pagarināšanu, sazināties ar mūsu firmas pārstāvi jūsu tautieti V. MUKTU vai nu rakstveidā vai telefoniski.

HERMAŅA KLIGERA
FOTO STUDIJA
1 First Ave, Toronto, Ont.
RI 5697 — HA 9908
(Gerrard — Broadview)

Portreti, kāzu, dokumentu un krāsu uzņēmumi. Attīstu un kopēju arī amatieru darbus

---

EM. REMARKS
LAIKS MĪLĒT LAIKS MIRT
Cena $3.50
DV KANADAS GRĀMATNĪCĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

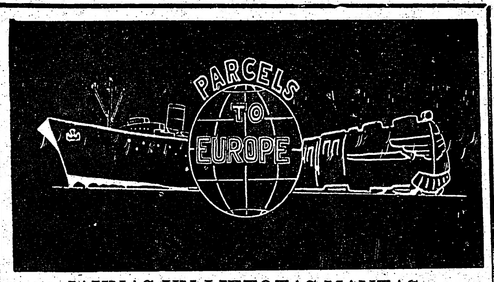

JAUNAS UN LIETOTAS MANTAS
uz visām AUSTRUMEIROPAS zemēm.
Pārsūtīšana un muita samaksājama šeit
JANIQUE TRADING CO
Galvenais birojs:
835 Queen St. W., Toronto, Ont., EM 4-4025
Firmas nodaļas: Londonā (Anglijā). Winnipeg, Man., 677 Main St., tel. 927-695. St. Catharines, Ont., 78 Geneva St., tel. 5-7480. Hamilton, Ont., 652A Barton St., E., tel. LI 5-0264. Edmonton, Alta, 10649 - 97th St., tel. 2-3839. Buffalo, N.Y., U.S.A., 1162 Broadway, tel. FI 1272 un citās pilsētās

---

BAZNĪCAS ZIŅAS

Ņujorkas latv. ev.-lut. draudze, 564 Second St. Brooklyn 15., N.Y.

Betlemes baznīcā dievvārdi katru svētdien, plkst. 11.15.

10. jūlijā — māc. R. Zariņš,
17. jūlijā — māc. A. Ozols.
24. jūlijā — māc. R. Zariņš.
31. jūlijā — māc. K. Freimanis.
7. augustā — māc. K. Freimanis.
14. augustā — māc. A. Ozols.
21. augustā — māc. R. Zariņš, dievgalds.
28. augustā — vikārs.

Sv. Toma baznīcā, Bronksā vasaras dievkalpojumi būs tikai katra mēneša otrā svētdienā, plkst. 9 rītā.

10. jūlijā un 14. augustā māc. A. Ozols.

Port Vašingtonā, Mūsu Pestītāja baznīcā, kā parasts, pl. 2 dienā, katra mēneša pirmajā un trešajā svētdienā:

17. jūlijā dievkalpojuma vietā izbraukums uz Hantingtonu.
7. un 21. augustā, māc. F. Treus.

Hempstedē, Metodistu baznīcā vasarā reizi mēnesī sestdienas vakaros: 23. jūlijā un 6. augustā pl. 6.00, māc. D. Grauds.

ČIKĀGA

Māc. G. Straumanis, 1144 N. Kedzie Ave, Chicago 51, Ill.

Dievkalpojumi Čikāgas ev.-lut. latviešu sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katru svētdienu plkst. 3 pp., bet jūlija, augusta un septembŗa mēnešos — ik pārnedēļas.

Māc. A. Sudārs, 1030 - 30 Ave, Bellwood, Ill.

Čikāgas latviešu ev.-lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 1 dienā, lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Māc. Pāvils Kirsons Meivūdā, Ill. sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā plkst. 10.30 dienā Čikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 S. 11-th Ave.

Čikāgas latv. ev.-lut. Ciānas dr., 5015 W. Ferdinand St., svētdien, 10. jūlijā plkst. 11 dievkalpojums. Mācītājs A. Rautenšilds. Svētdienas skola tai pašā laikā.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis (331 Argyle St., Port Arthur, Ont., tel. 4-0302).

Māc. V. Sēfers, (659 Piccadilly St., London, Ont.).

Londonā, 10. jūlijā, plkst. 1 pp. Trīsvienības bazn. jaunatnes iesvēte ar dievgaldu.

Vellandā, 17. jūlijā, plkst. 1 pp. Ungāru baznīcā dievkalpojums.

St. Katarīnās, 17. jūlijā, plkst. 3 pp. Kristus bazn. draudzes 5 gadu pastāvēšanas dievkalpojums, māc. V. Šēfers un mācītājs viesis.

Londonā, 24. jūlijā, plkst. 9 rītā Trīsvienības baznīcā, dievkalpojums.

Māc. E. Pavasars, 209 East 38th St., Hamilton, Ontario.

Hamiltonā, latviešu draudzē sv. Trīsvienības baznīcā (18 Victoria Ave, So.)

Svētdien, 10. jūlijā, plkst. 2 dienā jauniešu iesvēte. Dziesmu lapiņas.

Ceturtdien, 14. jūlijā, plkst. 7.00 vakarā jaunatnes vecākās grupas sanāksme 116 Hughson St. So.

Piektdien, 15. jūlijā, plkst. 6.30 vakarā jaunatnes jaunākās grupas sanāksme — mācītāja mājā.

Māc. Artūrs Voitkus, Kristus ev.-lut. latviešu draudze Hamiltonā — 87 Jackson St., W., tel. JA 8-2259 Jāņa ev.-lut. baznīcā.

Kičenerā, 10. jūlijā, plkst. 11.00 rītā Mateja ev.-lut. baznīcā dievkalpojums.

Hamiltonā, 17. jūlijā, plkst. 1.00 pp. iesvētību dievkalpojums ar dievgaldu Jāņa (agr. Pāvila) ev.-lut. baznīcā.

24. jūlijā draudzes izbraukums.

Māc. A. Cops, (118 Izabella St., Toronto, Ont., tel. WA 3-1873, Toronto, Sv. Andreja bazn., Carlton

Svētdien, 17. jūlijā dievkalpojums Sidrabenē.

Svētdien, 24. jūlijā, plkst. 11.00 dievkalpojums.

Svētdien, 31. jūlijā dievkalpojums Sidrabenē.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto. Ont., tel. LO 2510.

Māc. A. Briedis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. OL 8171.

Dievkalpojumi sv. Jāņa Latviešu ev.-lut. draudzē Toronto

10. jūlijā, plkst. 2 pp. jaunatnes iesvētīšanas dievkalpojums ar dievgaldu sv. Jāņa baznīcā, māc. A. Lūsis un māc. A. Briedis.

24. jūlijā, plkst. 9.15 rītā dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā, māc. A. Briedis. Svētbrīdis Saulainē.

31. jūlijā, plkst. 9.15 rītā dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā māc. A. Briedis.

Bramptonā, Latv. ev.-lut. draudzes dievkalpojums 17. jūlijā, pl. 1.30 Grace United baznīcā, māc. A. Briedis.

Māc. E. Bērziņš, 5833 — 45 Ave, Red Deer, Alberta, tel. 2918.

Māc. E. Caune, 11506 109 Ave, Edmonton, Alta, tel. 25081.

Edmontonā, sv. Jāņa baznīcā, — 10759 — 96 ielā

Māc. Edg. Lange, 73 Putman Ave Apt. 3, Ottawa, Ont.

Otavas latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek Otavā, sv. Pētera baznīcā, Sparks un Bay ielu stūrī.

Māc. R. Avetiņš, 1174 West 13 Ave, Vancouver, B.C.

Vankuverī, Kitsilano lut. baznīcā, 12. Ave un Stephens ielas krustojumā.

Dievkalpojums 17. un 31. jūlijā plkst. 3 pp.

Māc. Ed. Kerģis, 159 Bancroft

Kirklandleikā, svētdien, 10. jūlijā, plkst. 8.45 lut. baznīcā, dievkalpojums.

Virdžīnjatauņā, svētdien, 10. jūlijā, plkst. 14. anglikāņu baznīcā, dievkalpojums.

Norandā, svētdien, 10. jūlijā pl. 17 United baznīcā dievkalpojums.

Māc. H. Ruģis (4571 Coolbrook Ave, Montreal, P.Q. tel. DE 8394).

Montreālā, Debesbraukšanas baznīcā, Outremont un Blair Ave stūrī.

10. jūlijā, plkst. 1.30 pp. dievkalpojums.

31. jūlijā, pl. 1.30 pp. kapu svētku dievkalpojums ar dievgaldu.

Māc. F. Ruperts, 159 Maryland St. Winnipeg 10, Man.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vinipegas draudzē notiek sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu krustojumā.

TORONTO LATVIEŠU MISIONES dievkalpojumi notiek sestdienās, pl. 8 vakaros. Svētdienas skola svētdienās 12. dienā, lūgšanas sapulces svētdienās 1 dienā, People Church, 100 Bloor St. E., misiones namā, Park Road 14, tel. AM 1.4218.

KATOĻU DIEVKALPOJUMS

Toronto notiks svētdien, š. g. 10. jūlijā, plkst. 11.30, Newman kluba baznīcā, 89 St. George ielā.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKA .....

līdz ..... uz ..... mēnešiem ar šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese: .....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....

.....abonementa uzsākšanai — pagarināšanai.

(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts .....

ABONĒŠANAS MAKSA: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par gadu

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savas maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. LĀCI, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A., tel. NI 8-2369

LATVIEŠU STUDENTI TRIMDĀ...

(Pārnesums no 1. lpp.)

Profesors P. Starcs uzsvēra, ka akadēmiskai saimei ir jārod atbilde uz trimdas dzīves izraisītām problēmām, tāpat jāsekmē akadēmiskās intelligences skaita pavairošana.

Tālāk profesors norāda, ka maza tauta var pastāvēt tikai ar savām nacionālajām īpatnībām, tādēļ, lai nepazustu, nedrīkstam pieņemt citu tautu paradumus. Mūsu spēks ir gara kultūras laukā, bet katrai tautai ir jālzvēlas īstais kultūras novads. Ja dienvidnieki panākumus gūst galvenokārt mākslās, tad ziemeļniekiem visredzamākie panākumi ir zinātnē. Zinātniskā baze dod dzīvei vienmērību, tā mudina meklēt objektīvo patiesību.

Latviešu tautas veselīgā mentalitāte, darba mīlestība un apvaldītais dzīves veids liek mums šīs īpašības izkopt, neļaujot fiziskai kultūrai pārspēt garīgo.

Beidzot profesors P. Starcs asi kritizēja mūsdienu netikumu — smēķēšanu, sevišķi vēršoties pret smēķētājām, jo šis netikums nelabvēlīgi ietekmē arī sievietes — mātes veselības stāvokli, kas tuvina tautu galam.

Nobeidzot savu referātu, profesors akadēmisko saimi aicina uz vienotību, nenogurstoši tiekties pēc objektīvas patiesības.

LSCS sekretāre un kasiere, ziņojot par savu darbību, skaitļiem ilustrēja sekretariāta milzīgo sarakstī. Ienākušo rakstu bijis 785, bet izejošo rakstu skaits pārsniedzis 400.

Izdevumu kopsumma bijusi 583 dol. un 33c, pārsniedzot ienākumus par 21.98 dol. Beidzot kasiere E. Mangule liek priekšā padomāt par grāmatvedības modernizēšanu, jo pašreizējā vecmodīgā grāmatvedība prasa daudz lieka un neproduktīva darba.

Izsmeļošu pārskatu par savu darbību sniedz ārlietu referents J. V. Celinskis, īpaši pakavēdamies pie brīvās pasaules studentu koordinācijas komitejas darba; tā nodibinājusies pēc tam, kad Pasaules studentu konfederācijas vadību, kas, sākoties pasaules karam, atradās Prāgā, pārņēma komūnistiskie elementi. Koordinācijas komitejas centrs atrodas Holandē — Leidenā. Ceturtā konferencē, kas notikusi Instambulā, piedalījies latvietis P. Šadurskis no Zviedrijas, bet Birminghamas konferencē Anglijā piedalās trīs latvieši.

J. Celinskis atzīst, ka nepieciešams ir arī periodisks LSCS izdevums angļu valodā. Preses referents Z. Brēmanis atzīmēja, ka informāciju pa lielākai daļai presei sniedz pašas studentu kopas tiešī. Par pārējo nozaru darbību — kā ideoloģijas, kultūras un sporta konspektīvu pārskatu sniedza prezidija priekšsēdis A. Mangulis.

Aina Lapa iepazīstināja kongresu ar darbu Baltiešu studentu federācijā, bet apgāda Vārti vadītājs E. Bērziņš lietiški informēja par apgāda pašreizējo stāvokli un nākotnes projektiem, pieminot nodomu izdot LSCS 10 gadu pastāvēšanas jubilejas izdevumu.

Par vienu no svarīgākiem LSCS institūtiem atzīstams Stipendiju fonds. Ziņojumu par šī iestādījuma darbību sniedza A. Mangulis.

Stipendiju fonds darbojas ar ļoti labām sekmēm un ar piešķirtajām stipendijām, daudziem latviešiem pavēries ceļš uz augstāko izglītību. Stipendijas piešķir kā bezprocentu aizdevumus. Latvieši studē pavisam 31 zemē. Stipendiju fondā, ieskaitot Vāciju, jau sakrājies 7362 dolari. Arī atmaksas sāk pieaugt, jo arvien vairāk latviešu beidz universitātes. Stipendiju caurmēru lielums ir ap 165 dol. Stipendijas jāsāk atmaksāt 1 gadu pēc studiju beigšanas.

Revīzijas komisijas ziņojumu nolasīja B. Maikovskis, atzīstot, ka grāmatvedības nav konstatētas un visu institūtu darbību raksturojošie dokumenti sakārtoti pārskatāmi. Revīzijas komisija liek priekšā prezidijam un nozaru vadītājiem izteikt pateicību par labi veikto darbu.

LSCS organizāciju delegātu ziņojumi, laika trūkuma dēļ, bija ļoti īsi. Pēc delegātu ziņojumiem apzinātu studentu Vācijā ir 68, Francijā 11, Jaunzēlandē 20, Argentīnā 6, Zviedrijā 92, Toronto 85, Albertā 2, Minesotā 67, Sirakūzās 17, Bostonā 58, Čikāgā 79, Kalamazū 43, Madisonā 23, Nujorkā 114, Pitsburgā 12; Sietlā 35, Austrālijā ap 300.

LSCS un Stipendiju fonda statūti bija jau iepriekš iztirzāti un pieņemti sarakstes ceļā; kongresā pieņēma tikai dažus papildinājumus un techniskas dabas grozījumus. Tomēr statūtu apspriešana draudēja ieilgt, jo daļa delegātu bija domās, ka prezidijs nav bijis tiesīgs pieņemt statūtus sarakstes ceļā.

LSCS budžetu nākošam darbības posmam pieņēma 650 dolaru apmērā, biedru maksas nosakot 2 dolari gadā.

LSCS pezidijā par priekšsēdi ar visām klātesošo delegātu balsīm ievēlēja Alfonu Kalnu no Toronto. Reizē ar priekšsēža ievēlēšanu no Toronto kongress bija izšķīries, ka nākošā prezidija sēdeklis būs Toronto. Par priekšsēža biedru ievēlēja **N. Bulmani**, pārējie prezidija locekļi ir: **E. Tannis, U. Matīss, J. Vilcāns, M. Zichmane** un **E. Bramane**. Kandidātos — **A. Hāznere, V. Mileiko** un **L. Tūtere.**

Revīzijas komisijā ievēlēja A. Manguli, J. Bumbuli un B. Maikovski, studentu tiesā — J. Celinski, B. Šmitu un V. Mileiko, kur jau agrāk ievēlēti B. Maikoskis un V. Grīnbergs. Jaunievēlētie tiesas locekļi nodeva svinīgo zvērestu. Stipendiju fondā ievēlēja par priekšsēdi F. Ģinteri, par locekļiem A. Lapu un V. Sneideri. Pārējos 2 locekļus, saskaņā ar statūtiem, izraudzīs prezidijs. Par apgāda Vārti vadītāju ievēlēja F. Bērziņu, vietnieku V. Tumanovski, bet locekli Z. Brēmani.

Pēc vēlēšanām tika pārrunāta LSCS turpmākā darbība, bet vēlās vakara stundas dēļ debates bija īsas.

Kongress pieņēma arī rezolūcijas komisijas — U. Matīsa, F. Ģintera un I. Ķirmsa izstrādātos tekstus, nosūtīšanai vispasaules studentu kongresam Birminghamā un bij. Latvijas universitātes rektoram profesoram V. Burkēvicam.

Kongresu apsveica prof. A. Spekke, V. Tomsons, K. Zariņš, Dr. O. Grosvalds, prof. Fr. Gulbis, prof. A. Dreimanis, prof. P. Lejiņš, prof. V. Burkevics, R. Plūme, archib. pārst. prāv. A. Skrodelis, A. Puķīte, Francijas un Zviedrijas studentu apvienības, Lietuviešu centrālā savienība, The National Federation of Canadian University Students, prof. K. Kundziņš u. c.

Kongresa priekšsēdis beigās izteica pateicību mājas saimniekiem, Toronto studentiem, par kongresa sarīkošanu un laipno uzņemšanu, pateicās arī delegātiem, kas mērojuši tālu ceļu, un visiem, kas piedalījuši roku. Savien. darba sekmēšanai. Tāpat pateicību izteica māksliniecei L. Leinvēberei, dubultkv. Kalvim un mācītājam A. Čopam.

Kongresu noslēdza ar Nevis slinkojot un pūstot.

PLĀNO DROŠĪBAS ORGANIZĀCIJU VISAS KANADAS APMĒRĀ

1954. gadā notikušas 218.827 satikšmes klizmas, nonāvētas 2586 personas

Pirmās Valsts lielceļu drošības konferences delegāti, kas sanāca uz konferenci Otavā, ierosinājuši valsts aģentūras dibināšanu, lai kontrolētu visu Kanadas satiksmi, ieskaitot atļauju un ceļa zīmju vienveidošanu.

Starp delegātiem bija reprezentētas valdības iestādes, rūpniecības un pilsoņu organizācijas. Tie arī izteicās par obligātu satiksmes drošības mācības priekšmeta ievešanu skolās.

Ka lielāka interese par šiem jautājumiem ir nepieciešama, rakstūro skaitļi, ar kādiem iepazīstināja delegātus. 1954. g. Kanadā notikušas 218,827 satiksmes klūmes, kurās 2.586 personas nonāvētas un 58.738 personas ievainotas. Sagaida, ka tekošā gadā būs vismaz 300.000 klūmes, 3000 nāves gadījumu un 75.000 ievainoto.

Pierādījies arī, ka satiksmes nelaimēs miruši vairāk bērnu nekā no bērnu triekas, plaušu karsoņa, aklās zarnas un reimatiskā drudža kopā. Pašlaik satiksmes klūmes Kanadā par 40 proc. pārsniedz atiecīgos salīdzinošos skaitļus ASV.

Krievi negrib dzīvot kopā ar nēģeriem

Krievi savā propagandā vienmēr uzsvēruši, ka amerikāņi apspiežot nēģerus, bet Padomju Savienībā viņas rases esot vienlīdzīgas. Tādēļ ir gluži nesaprotama Padomju Savienības sūtniecības darbinieku rīcība Vašingtonā, kas nekavējoties atstāja kādu māju, kad tajā ievācās divas nēģeru ģimenes.

Minētā māja pieder Kārlim Baronam, kas ieceļojis no Krievijas cara laikā. Šo namu krievu sūtniecības darbinieki bija izvēlējušies saviem dzīvokļiem. No 18 dzīvokļiem namā, 13 apdzīvoja krievi. Krievi mainījās diezgan bieži.

Pirms mēneša mājas īpašnieks paziņoja, ka izdod brīvos dzīvokļus nēģeriem. Tagad tur ievākušās divas nēģeru ģimenes, bet 11 krievu ģimenes jau aizvākušās un divas pēdējās izvāksies tuvākās dienās. Piecas balto amerikāņu ģimenes tomēr palīek savos dzīvokļos. Nēģeru ģimenes locekļi paskaidrojuši, ka viņiem nekas neesot pretim dzīvot vienā mājā ar krieviem.

4. LIELĀ NOMETNE KANADĀ

Lielā upe, lielā upe,
Lie-lu-pe,
Skauti lallā, gaidas trallā
lie-lā no-met-nē, klip klap.
(Nometnes sauciens)

Svētdien, 3. jūlijā slēdza Kanadas gaidu un skautu jendu rīkoto gadskārtējo lielo nometni. Šogad tā bija ceturtā.

Latvijā ceturtā lielā nometne notika gandrīz pirms 17 gadiem Rīgas jūrmalā — Lielupē. Šī iemesla dēļ 4. lielā nometne Kanadā tika nosaukta par Lielupes nometni. Sagadījās tā, ka nometnes vieta bija pie Kanadas Lielupes (Grand River).

Pateicoties agr. B. Lūša atsaucībai nometni bija iespējams sarīkot viņa skaistajā laukā saimniecībā — upes līcī. Šeit jāpiemin arī B. Lūša ģimenes lielā gādība nometnes transporta, ūdens, malkas un citu jautājumu labvēlīgā atrisināšanā.

Skauti un gaidas nometnē sāka ierasties jau piektdien, 24. jūnijā pēcpusdienā. Lielākā daļa dalībnieku saradās sestdienas rītā. Pēc dažām stundām jau visās apakšnometnēs pacēlās teltis un skautu un gaidu čaklo roku darinātas veidojās nometnes ierīces.

Sestdien, 25. jūnijā plkst. 15.00 jendu pr-ki atklāja nometni. Mastos uzvijās karogi un gājienā nesa dažādo vienību karogus, kā arī vienīgo no boļševikiem paglābto Latvijas skautu karogu. Ar Latvijā gatavotiem sērkociņiem iededzināja nometnes nedzietošo ugunskuru, kurš bija krauts no visu nometnes dalībnieku atvestajām pagalēm. Tajā ievietoja arī pagalītes, kuras bija sūtījuši latviešu skauti un gaidas no visas pasaules. Ugunskurā sadega viena pagalīte no Latvijas, tāss no Garezera kursu vietas Vācijā, eukalipta pagalīte no Austrālijas un pagalītes no citu tālu zemju kokiem.

Nedziestošais draudzības ugunskurs bija vienīgā nometnē uguns iegūšanas vieta, ko sargi modri uzmanīja līdz nometnes slēgšanas dienai. Ugunskurs nebija tik vien draudzības un saderības simbols, bet arī mācīja skautiem un gaidām nest tālu pāri upei kvēlojošu pagali vai ogli, lai iededzinātu uguni pavardā. Nometnē varēja vērot arī dažādas jauhizgudrotas ierīces uguns pārnešanai.

Nometņoja 9 vienību dalībnieki un vientuļie skauti, kopskaitā ap 170. Vistālāko ceļu bija mērojuši vientuļie skauti no Kirklandleikas un Ventas vienības gaidas un guntiņas no Klīvlendas savas enerģiskās vadītājas Dainas vadībā. Tās jāpiemin īpaši, jo viņu centība un zinātgriba bija apbrīnošanas cienīga. Kaut viņas nometnē bija pirmoreiz, taču sasniegumos pārspēja pat dažus vecus nometņotājus. Ik dienas viņu nometnē varēja vērot jaunas ierīces, sējumus un mezglus, ko tās iemācījās nometnē. Kā gaidas, tā guntiņas bija lieliski saliedētas vienības, pienākumu un kopības apziņā. Nometne patika visiem, bet visvairāk gaidām no Klīvlendas. Nometni atstājot viņas solījās būt nākamgad vēl kuplākā skaitā.

Nometnes puslaikā Lielupē negaidot strauji cēlās ūdens. Akmeņu laipas vairs nebija drošas, kādēļ nometnes vadība nolēma celt tiltu. Uzceltā tilta atklāšanā piedalījās visi nometnes dalībnieki, bet lentu pārgrieza viesmīļigais saimnieks B. Lūsis, atgādinot tilta atklāšanu pāri Lielupei pēc 1. pasaules kara. Un tā iznāca, ka Lielupes tilts no „Priedaines uz Bulduriem" bija nometnes atrakcija.

Zāļu vakaru nometnē nosvinēja pēc Latvijas paražām. Apakšnometnes aplīgojās savās mājās, tad aplīgoja saimnieku un beidzot visa nometne līksmoja ap īsto darvas mucu, ko daudzi jaunieši redzēja pirmoreiz.

Pēdējā sestdiena un svētdiena bija viesu diena. Viesu saradās kupls skaits. Pie lielā ugunskura skauti, gaidas un viesi kopīgi dziedāja tautas dziesmas un noskatījās nometnē sagatavotos priekšnesumos. Ugunskuru noslēdza lāpu gājiens no sarīkojuma vietas uz atsevišķām novietnēm.

Svētdien pēcpusdienā notika parāde, ko pieņēma nometnes vadība. Viesiem patika gaidu un skautu brašais solis un stingrā stāja. Pēc parādes izsniedza balvas. Saimnieks B. Lūsis saņēma speciālu nometnē nodibinātu ordeni par nopelniem latvju skautu un gaidu atbalstīšanā.

Organizāciju pārstāvji savās runās sveica nometņotāju saimi un visai atzinīgi izteicās par dalībnieku stāju un vadītāju pūlēm.

Svētdien, 3. jūlijā, plkst. 15.00 svinīga ceremonija nolaida nometnes karogus, pēc kam jendas pr-ks paziņoja nometni par slēgtu.

Visumā nometne izdevās labi, laiks bija jauks, slimības gadījumu nebija, arī plāksteŗus nācās lietot maz. Nometņotāju gars bija ļoti spraigs un sacensības straujas. Sakarā ar 8 lielgaidu iesvētīšanu un kongresu, skautu un gaidu vecākā klase bija trūcīgi pārstāvēta, tomēr kopīgais dalībnieku skaits tuvojās agrāko nometņu līmenim. Šogad varēja vērot lielāku gatavību un bagātāku inventāru. Arī steiga sakarā ar garo nometnes laiku bija mazāka. Balvu bija vairāk kā iepr. gados, kas nākamās nometnes standartu palīdzēs celt vēl vairāk. Liels paldies jāsaka daudzajiem labvēļiem un organizācijām, kas gādāja balvas un bija paši klāt mūsu lielajā sanāksmē.

Šogad sacensības notika arī latviešu valodas prasmē. Katrs kops, kas iepriekšējā dienā nebiju sarunās iejaucis nevienu svešvārdu, pie karoga pacelšanas saņēma zaļu lentīti, nēsājamu pie kopa karodziņa kāta. Pirmajās dienās šāda veida audzināšanas sacensība bija neveiksmīga, bet drīz lentītes ieguva kops pēc kopa. Visveiksmīgākās bija gaidas, kas pēdējā dienā ieguva pusduci lentīšu. Grūtāk veicās skautiem, un nevienu lentīti neieguva mazskauti!

Nometnes sacensībās 1. v. ieguva:

Gaidu — skautu šķēršļu gājienā: Toronto Gaujas gaidu vienības Kaiju kops.

Guntiņu — mazskautu šķēršļu gājienā: Toronto Gaujas gaidu vienības Priežu kurs.

Dzimtenes pazināšanas sacensībās: Hamiltonas Ventas gaidu vien. Meža pīļu kops.

Nometnes iekārtošanā: Toronto Gaujas gaidu vien. Kaiju kops.

Mazskautu -guntiņu nom. iekārt. sacensībā: ASV jendas Ventas gaidu vien. Bērzu kurs.

Roveŗu, lielgaidu nom. iekārtoš. sac.: Toronto Gaujas gaidu vien. lielgaidu dzimta.

Mazskautu loku, bultu gatavošanas sac.: Toronto Tērvetes sk. vien. Ozolu saime.

Ugunskuŗa priekšnesumu sacensībā: Toronto Gaujas gaidu vien. guntiņu pulciņš.

Labākais kops kārtības (ierindas) mācībā: ASV jendas Ventas gaidu vien. Vijolīšu kops.

Lai vēlreiz sirsnīgs skautu paldies visiem labvēļiem par atbalstu, kā arī skautiem un gaidām tuvu un tālumā par možo skautu garu, kas šo nometni padarīja tik jauku, ka bija žēl šķirties un atgriezties ikdienā.

Ķīvīte

APKĀRT ZEMES LODEI

❶ Televīzijas kaislībai par upuri krituši divi ar pus gadus vecā Bernadette, Kalifornijā. Viņu neiecietībā nežēlīgi sitis kāds 9 gadus vecs zēns, jo mazulis ar savu brēkšanu traucējis viņam un māsai skatīties televīziju. Tai laikā neviena cita mājās nav bijis. Mazais bērniņš no dabūtiem sitieniem miris, bet vainīgais zēns ievietots mazgadīgo drošības iestādē.

❷ Harijam Tompsonom, kurš pavada savu karaklausības laiku Hongkongā, mīlestības vēstules sagādājušas lielas galvas sāpes. Viņš veselas 6 reizes vests uz pratināšanu, jo tika turēts aizdomās par spiegošanu. Šīs aizdomas radījušas līgavas īpatnējās vēstules, kurās viņa savas jūtas izteikusi tikai skaitļos. Viņa cerējusi, ka neviens nebūs spējīgs saprast viņas jūtu pārdzīvojumus, bet, kā redzams, maldījusies, un viņas iecerētajam bija jāklāsta mīlestības noslēpumi slepenajam dienestam.

❸ Jaunu tautas lidmašīnu konstruējis kāds franču techniķis. Tās garums ir tikai nepilnus 8 metrus, svars 300 kg nolaišanās ceļa garums tikai 20, bet pacelšanās 70 metru. Lidmašīnai 65 HP motors, un tās ātrums ir 200 klm. stundā. Lidmašīnā paredzētas vietas vismaz 2 personām. Tā patērē tikai 8 - 9 lt. benzīna 100 klm. lidojumam. Eksperti sagaida, ka lidmašīna kļūs par gaisa VW, jo tās produkcija jau tagad iet pilnā jaudā.

❹ Sestdienas vieslvētra Bowdlē, S.D., aiznesusi pus jūdzi pa gaisu 9 gadus vecu meiteni. Māte ar bērniem bija aizgājusi pēc zirga uz kaimiņu farmu. Uznākot vētrai visi nolēmuši, ka meitenīte jās ar poniju uz mājām pa taisnāko ceļu, bet māte ar pārējiem bērniem brauks pa lielo ceļu uz mājām ar auto. Ceļā uz mājām poniju ar visu meitenīti sagrābis viesulis un aiznesis labu gabalu pa gaisu. Krītot meitene dabūjusi nelielus ievainojumus, bet ponijs palicis neskarts.

❺ Etna, kā ziņo no Sicīlijas, 4. jūlijā sācis darboties. Vulkāna iekšienē bijušas dzirdamas nepārtrauktas eksplozijas, pēc kam no 100 metru gara un 70 metru platā krātera izšāvās 200 m augsts liesmu un dūmu stabs. Zinātnieki, kas vulkānu novēro, nedomā, ka notiks lielāks izvērdums.

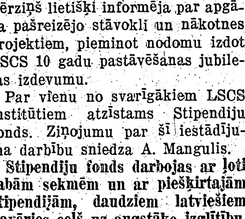

VENUS

LATVIEŠU PUĶU VEIKALS

231 Roncesvalles Ave.
(pie High Park Blvd.)
OL 4645, Toronto

Ziedu sakārtojumi kāzām un citiem gadījumiem, kā arī: griezti ziedi, podu puķes, greznuma stādi. Dabūjami: Latviskie izstrādājumi, keramika, latviešu laikraksti. ❺ Latviešiem atlaide.

Viens piliens pietiek visai dienai!

Esam saņēmuši franču smaržu esences:

Chypre, Zilais mazpulkstenītis, Amber Royal, Lily of the Nile, Ziedošais lauks, Cynthia, Ledusroze u. d. c.

Skaistas kakla rotas dažos atsevišķos eksemplāros

Pastāvīgu uzaču krāsu. Matu tīkliņus virtešiem.

Pastāvīgā krājumā: mūsu iecienītie kosmētikas ražojumi, lūpu zīmuļi u. c.

ELZA PĒRKONE c/o AMARYLLIS,
61 Charles St. West, Toronto, WA 1-9011

ZIEDOJUMI AUGUSTDORFAS ĢIMNAZIJAI

Augustdorfas latviešu ģimnazijas vadība 1954. gadā saņēmusi un ar pateicību kvītē šādus ziedojumus:

Metropolits Augustīns DM 100,-; Caur laikrakstu „Laiks" DM66,72; Archibīskaps T. Grīnbergs — 430,-; Lettiska Hjelpinsammlingen, Dr. Lindeskogs — 78,60; DV Rietumvācijas valde — 20,-; V. Biezais, Zviedrijā — 40,-; Latv. korporāciju apv. Viskonsinā — 104,25; Latv. organizāciju apvienība Čikāgā — 2093,05; Aivars Savelis, Linkolnā, Nebraskā, Linkolnas latv. jaun. sba „Tālava" — 250,20; V. Zants, ASV — 20,85; N. Lazdiņš, Filadelfijā — 20,85; DV Kanadas valde — 41,-; DV Norčepingas nod. Zviedrijā — 80,-; E. Ikmanis, D.-Dakota, ASV, latv. b-bas dāmu komiteja — 104,25; Latv. korporāciju kopa Čikāgā — 208,50; Arna Lepnis, Nujorkā, ASV 8,34; Losandželosas dr. dāmu komiteja (U. Bernicam) — 41,70; Ž. Krauķis, Etlingenā — 15,-; Austrālijas latv. apv. — 183,18 Nujorkas draudzes palīdzības fonds — 625,50; DV ASV valde — 205,-; Konsuls Stūls — 62,25; Ed. Pelsis, Vācijā — 12,50; Archibīskaps T. Grīnbergs — 500,-; Ausma Ozols, Kalifornijā, ASV — 41,70; DV Bostonas apv. — 417,-; Klīvlendas latviešu svētdienas skola — 183,44; Montreālas latviešu palīdzības b-ba — 60,30; Konsuls Stūls, ASV — 8,34; DV Filadelfijas apv., ASV — 205,95; DV Indiānāpoles apv., ASV — 279,61; DV Zviedrijas bērnu svētku rīcības komiteja — 100,-; O. Zilkalns, Montreālā — 40,15; DV Ročesteras apv., ASV 83,40; Lidija Zvirbulis, Oregonā (sekmīgākais skoln.) — 20,85; „Laiks", (skolnieku ēdināšanai) — 301,90; Archibīskaps T. Grīnbergs — 525,-; Kultūras fonds Vācijā — 100,-; DV Klīvlendas apv., ASV — 417,-; M. Galmiņa, Z-Dakotā, ASV — 12,51; Austrālijas latviešu apvienības kultūras fonds — 927,60; Z. Mauriņa, Upsalā, Zviedrijā — 20,-; New Jersey Latvian Society, ASV — 104,25; Miami bibliotēka (bērnu ēdināšanai) — 41,70; Stud. prez. konv., Baldvinsville, ASV 83,40; Sakramento latv. kopa 208,50; Los Gatos latviešu kopa, Kalifornijā, ASV — 167,34; DV Norandas nodaļa, Kanadā — 410,-; Archibīskaps T. Grīnbergs, (bērnu ēdināšanai — 500,-; Amerikas latviešu apvienība Vašingtonā, ASV — 834,30; DV palīdzības nozare Stokholmā, Zviedrijā — 80,-; Sūtnis K. Zariņš, Londonā — 400,-; Klīvlendas miera draudze, Ohio, ASV — 20,85; „Laiks" ASV (bērnu ēdināšanai — 50,04; Dr. H. Budulis, Bādenē 50,-; Aivars Dāvidsons, Klīvlendā, ASV — 41,70 Archibīskaps T. Grīnbergs (bērnu ēdināšanai) — 500,-; R. Stūls, Nujorkā, (bērnu ēdināšanai) — 12,51; Vija Alsters, Bruklīnā, ASV 8,34; Vilimantika latv. jaunatnes pulciņš, ASV 83,40; Denveras latv. drāmas kopa, Kolorado, ASV — 82,-; Misijas draudzes iesvētīšanas pulciņš, Mančestrā — 125,10; LCK, Vācijā — 80,-; Latviešu preses klubs, ASV — 213,30; Los Gatos latviešu kopa, Kalifornijā, ASV 166,80; Kultūras fonds, Vācijā 100,-; Latviešu korporāciju apvienība Viskonsinā, ASV — 104,25; Amerikas latviešu jaunatnes apvienība — Kr. Valters — 417,-; Kons. R. Stūls, ASV — 12,51; Amerikas latv. apv. kultūras fonds, ASV (B. Albāts) — 1.044,77; K. Neimanis, Filadelfijā 62,55; Pelše un M. Eglīte, ASV 166,80; Bukskauntijas ev.-lut. draudzes jaun. pulciņš „Gauja" 166,80; Pašpalīdzības-fonds Vācijā (bērnu ēdināšanai) — 300,-; Vilis Dēbels, Indiānāpolē, ASV — 125,-; A. Zolts, Bruklīnā, ASV 20,50; Londonas latviešu jaunatnes pulciņš, Kanadā — 62,-; V. Gobiņš, Bruklīnā, ASV — 83,40; Jānis Salna, Kalamazū, ASV, latviešu organizācija — 180,72; M. Eglīte, H. Pavasars un māc. G. Freimanis, ASV 58,38; I. Liģers, Niagara Falls, Kanadā — 12, 93; Kons. R. Stūls, ASV (bērnu ēdināšanai) — 41,70; Latviešu apvienība Kanadā (bērnu ēdināšanai) — 300,-; Edmontonas latviešu b-ba Imanta — 64,50;

(Turpinājums sekos)

KĀDA SPOŽA ZVAIGZNE DZIEST VASARAS TVEICĒ

Ekskaralis Faruks un viņa godība pamazām sabrūk

No kādreiz skaistā ēģiptiešu jaunekļa Faruka orientaliskā šarma vairs nekā nav atlicis. Uzskatot Faruku, duŗas acīs viņa druknā un taukā figūra, kas atstāj ne visai aistētisku iespaidu. Tam pievienojas vēl naigi progresējošā plikgalvība, un tāpēc viegli var teikt, ka bijušais monarchs izskatās vismaz gadus 10 vecāks nekā viņš patiesībā ir.

Šis ātri novecojošais vīrs līdzinās izdziestošai zvaigznei, kas valdzina vēl tikai ar atmiņu par savu bijušo mirdzumu.

Faruks tagad apdzīvo mazu 4 istabu dzīvoklīti Romas dārzu daļā — Parioli, kas stipri atgādina miet-pilsoņību, jau tuvu proletariskam līmenim. Vienīgā ārējā pazīme, ka mājā mīt bijušais monarchs, ir vecais ēģiptes karogs, kas lepni pliņvinās uz mājas jumta.

Arī Faruka financiālais stāvoklis ir ļoti bēdīgs. Bēgot no Ēģiptes, viņš ļoti maz ko paguva paņemt līdzi. Nekādu nozīmīgāku kontu viņam ārzemēs nebija, un skaistā un amizantā karaliskā dzīve pirmajā trimdas gadā ātri aprija jau tā sadilušo kapitālu. Kā kaislīgam spēlētājam klājas, viņš diezgan daudz naudas atstāja arī kazino īpašniekiem, kuŗi labprāt baŗojās no izmestā karaļa pamestiem tūkstošiem.

Faruks saka, ka pirmajos gados viņu atbalstījis kāds muhamedāņu vadonis, bet tagad šis ienākuma avots ir izsīcis. Protams, nu viņš ir spiests meklēt sev citus ienākuma avotus, kaut vai darbu. Bet pēdējo atrast nav tik viegli. Nekādas sevišķas zināšanas viņam nava, atskaitot vienīgi daudzās svešvalodas un senu mākslas lietu pazīšanu. Bet ar tām viņš vienīgais varētu atvērt kādu antikvariātu Šveicē, Parīzē vai pat Ņujorkā un gaidīt, kad tam iekritīs klēpī par lētu naudu kāda senlaicīga karaļu tabakas doze, kuŗas īpašnieks, neapjauzdams tās lielo vērtību, to pārdotu par rotajošo dārgakmeņu cenu.

Bet šāda gaidīšana ir par ilgu vīram, kuŗa slava bijusi tik spoža un kritiens tik ass. Sarunas par darbu tomēr nepārtraukti turpinās, un pēdējās cerības ir italiešu tekstilmagnāts grāfs Marzotto, kuŗš ir fanātisks monarchijas piekritējs un arī visādi citādi atbalstītu Faruku. Marzotto pieder neskaitāmas tekstilfabrikas un viesnīcu uzņēmumi un viņš jūt it kā moralisku saistību palīdzēt Farukam, jo viņa paša zemes karalis kādreiz baudījis izcilu Faruka viesmīlību. Pašreiz Faruka rīcībā palikusi tikai viena auto mašīna, kuŗa nebūt neiekārdināto daudz maz pārtikušu amerikānieti. Viņam vēl ir tikai divi kalpotāji, kas ir visnepieciešamākais skaits, lai varētu dzīvot kaut cik „piemēroti".

Faruka vientuļās un pelēkās ikdienas īsina viņa un Narrimas dēls Fuads, kuŗu tēvs joprojām uzskata par Ēģiptes troņa mantinieku. Savas meitas Faruks aizsūtījis mācīties Šveicē, tā kā viņa ģimenes dzīve ir pavisam saskaldījusies.

Bet Faruks nebūtu Faruks, ja viņa likteni nedalītu un neatvieglotu ar visu sirdi kāda skaista sieviete. Pašlaik tā ir sinjorina Irma Capece. Viņai gan no aristokratiskas izcelsmes nav ne ēnas (tēvs taksometra šoferis), bet visi viņu godā par „contessina", kas nozīmētu gandrīz vai — „grāfiene". Faruks arī nebūt neslēpj, ka viņam ir pavisam siltas simpatijas pret jauno tikai 19 gadus veco — skaistuli un ka viņš cer viņai sagādāt labākas dienas. Irma turpretim sapņo, ka šī sirsnīgā pazīšanās pavērs viņai ceļu uz filmu zvaigznes karjēru, par kādu sapņo tik daudz glītas meitenes no „tautas".

ORGANIZĒTA KRĀPNIEKU BANDA KANADĀ

Vairāki Sav. Valstu Kongresa locekļi pieprasījuši Senātam ievadīt plašu izmeklēšanu attiecībā uz kādu vēl nebijušu notikumu, kur kāda grupa Kanadas pierobežā dzīvojošu ļaužu pārdodot Savienoto Valstu pilsoņiem akcijas bez jebkādas vērtības.

Vēl līdz šim nekas oficiāls no ASV valdības puses nav minēts, bet kā novērotāji spriež, Vašingtonas politiskās aizkulisēs vērojams spiediens, kas liek bankieŗu komitejai uzsākt minētā jautājuma noskaidrošanu. Kā ziņo amerikāņu laikraksti, šīs lietas noskaidrošana tiekot stumdīta no vienas komitejas uz otru, bet piekritīgo nevarot atrast. Starp citu šie laikraksti izsakās, ka šo krāpnieku miteklis atradies Toronto, bet pēdējā laikā tas pārcelts uz Montreālu, no kurienes bezvērtīgās akcijas miklainās bandas locekļi turīgiem amerikāņiem piedāvājot pa tālruni. Tajā pašā laikā kāds cits nazarojums darbojoties Vankuverā, kas spekulējot ar bezvērtīgām ellas lauku un urāna raktuvju akcijām. Vašingtonas informātori apstiprina, ka aferas esot plaša mēroga un dažās dienās „izspiedēju sabiedrība" nelikumīgi piesavinājusies vairākus miljonus.

SPORTS

ANGLIJAS LATVIEŠI SPORTO

Pēdējos startos britu salas latviešu vieglatlēti sasnieguši it teicamus rezultātus. Diskabolā O. Feldmanis ar 44.05 m. rezultātu kļuvis Dienvidanglijas čempions un tūliņ iedalīts Anglijas izlasē sacensībā pret Velsu. Citi viņa rezultāti: diskā 43.11 un 42.89, lodē 12.42, tāllekšanā 6.01. Voldemārs Legzdiņš, kuŗš boksam teicis ardievas uz visiem laikiem, divas reizes kārtslēkšanā veicis 3.20 m. augstumu.

Savas grāfistes meistargodā līdzīgi Nikazim, ticis arī vesera metējs — trimdas rekordists Vainovskis. Viņa kome - back iezīmējies ar 47. 50 m. rezultātu Donkasteras meistarsacīkstēs. Kā Nikazis, tā Vainovskis starpklubu sacīkstēs spējuši vēl krietnākus sasniegumus, taču īstie rezultāti vēl nav zināmi.

Varvikas apgabala meistars lodē kļuvis Adolfs Goba — 12.41, atstājot otrā vietā mūsu vieglatlētu senioru Priedi, kuŗš otrais palicis arī diskā ar 35,47. Dubrinieks grūdīs lodi: 11.52 m.

VIMBLEDONĀ UZVAR TONIJS TRĒBERTS DROBNIJS ATKAL OTRAIS

Neoficiālās pasaules meistarsacīkstes tenisā noslēgušās — pēc spraigām cīņām Vimbledonā uzvaras laurus savā starpā sadalījuši amerikāņu un austrāliešu tenisisti. 24 gadus vecais jeņķis Tonijs Trēberts ceturtdalfinālā izgaisināja līdzšinējā čempiona Drobnija cerības uz atkārtotu triumfu, un finālā it vieglā 75 minūšu ilgā 3 setu partijā salauza dāņa Nīlsena pretestību: 6-3, 7-5, 6-1. Nīlsens līdz finālam aizkļuva arī aizpērn, bet šogad nebija ierindots pat ranga tabulā.

Sieviešu vienspēlē, kā parasti, uzvarēja amerikānietes — šī gada čempione kļuva 33 g. vecā Luize Brough, kas finālā pieveica krietni jaunāko vācu izcelsmes tautieti Fleicu.

Vīriešu divspēļu fināla četriniekā visi bija austrālieši: Hud, pārī ar Hartvigu, pieveica Frēzeru un Rozevolu.

KANADIEŠI UZVAR KRIEVUS AIRĒŠANĀ

Līdztekus Vimbledonas sacensībām, Temzā risinājās tradicionālā angļu Henlejas regāta, kur piedalījās pasaules labākie airētāji. Pagājušā gadā tur visas uzvaras izcīnīja krievi, bet šogad milzīgu pārsteigumu sagādāja kanadieši, pusfinālā it pārliecinoši pieveicot sarkankarogotos airētājus. Finālā Britu Kolumbijas universitātes studentiem tomēr nācās atzīt savu Filadelfijas komilitoņu pārākumu.

CIGĀRU SMĒĶĒTĀJS UZVAR

Vēlreiz Anglija — britu distanču skrējēji nule atkal sasnieguši krietnus rezultātus. Cigāru smēķētājs — Kristaps Četavejs veicis jūdzi 4:00.8 laikā, Vūds sasniedzis 4:01.1 un Gordons Pīrijs, kuŗu augustā redzīsim sacīkstēs Toronto, ¾ jūdžu distanci veicis 2:58.2 laikā.

IGAUNIS PĀRSPĒJ KANADIEŠUS

Pasaules klases rezultātu šķēpa mešanā Kanadas meistarsacīkstēs Montreālā sasniedzis Toronto dzīvojošais igaunis Moks, aizlidinot pasaules rekordista Helda gatavotu šķēpu 71,99 m